

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha 2018

Klára Kadoriková

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav Dálného východu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Klára Kadoríková

Pádové a pomocné partikule v dialektu provincie Kjöngsang

Case particles and auxiliary particles in the Gyeongsang dialect

Praha 2018

vedoucí práce: Mgr. Vladislava Mazaná

Poděkování

Na tomto místě bych ráda srdečně poděkovala především Mgr. Vladislavě Mazané za obrovskou trpělivost a ochotu při vedení mé práce. Mé velké díky patří také Mgr. Čong Jön-u a rodině.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu

V Praze dne.....

Podpis.....

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá popisem pádových a pomocných partikulí užívaných mluvčími dialektu provincie Kjöngsang v kontrastu k pádovým a pomocným partikulím standardní korejštiny majících stejnou funkci. Je zde užívána metoda deskriptivní analýzy. U jednotlivých tvarů partikulí je rozebráno, za které hlásky či slovní druhy se pojí, proces jejich vzniku, oblast a frekvence jejich realizace nebo věková skupina mluvčích. Na příkladových větách čerpaných zejména ze Souhrnu korejské ústní literatury a výzkumů konaných Národním ústavem korejského jazyka tato práce názorně ukazuje užití těchto partikulí. V próze a filmové či seriálové tvorbě se nepodařilo téměř žádné příklady užití partikulí typických pro tento dialekt najít.

Pádové partikule jsou zde děleny na nominativní, akuzativní, genitivní, dativní, lokativní, instrumentální, vokativní a spojovací. Deskribované pomocné partikule označují srovnání, téma/kontrast, zdůraznění, rovnost/vyváženost a další. Určitý počet partikulí zachovává do jisté míry svůj původní tvar, který sahá do středověké korejštiny, či do starší doby. Na vzniku tvarů se často podílel vliv dialektů sousedních provincií, ale i některých provincií geograficky vzdálených (např. jukčinský dialekt). Okolnosti vzniku však nejsou vždy jednoznačné. Tato práce přináší i několik dosud nepopisovaných partikulí, jako je -꺼점 - kködžöm. Věk mluvčích dialektu užívajících tyto partikule se ukázal být převážně velmi vysoký. Mladší generace používá zejména spisovné tvary partikulí a lze tak vidět, že frekvence realizace partikulí typických pro tento dialekt postupně klesá.

Klíčová slova

pádové partikule, pomocné partikule, dialekt provincie Kjöngsang, korejské dialekty

Abstract

This bachelor thesis deals with the description of the case particles and auxiliary particles used by the speakers of Gyeongsang dialect in contrast to the case particles and auxiliary particles of standard Korean which have the same function. Descriptive analysis is used here. The particular types of particles are examined in terms of the phones or parts of speech to which they connect, the process of their formation, the area and frequency of their realization, or the age group of the speakers who use them. In the example sentences drawn mainly from the Summary of Korean Oral Literature and research papers published by the National Institute of Korean Language, this work demonstrates the use of these particles. In prose and film or serial production, almost no examples of the use of particles typical of this dialect have been found.

The case particles are divided into nominative, accusative, genitive, dative, locative, instrumental, vocative and conjunctive particles. The auxiliary particles which are being described here indicate the comparison, subject/contrast, emphasis, equality/balance, and more. A certain number of particles preserve to a certain extent its original form, dating back to medieval Korean or even earlier. Not only the dialects of neighboring provinces, but also dialects of some provinces geographically distant (eg. the Jukchin dialect), often influenced the formation of their forms. Circumstances of their formation are often ambiguous. This work brings several previously unpublished particles such as -꺼짐 -kkeojeom. The age of the dialect speakers using these particles proved to be predominantly very high. The younger generations prefer using the standard forms of these particles, and it shows that the frequency of realization of the particles typical of this dialect gradually decreases.

Key words

case particles, auxiliary particles, the Gyeongsang dialect, Korean dialects

Obsah

Úvod	10
1 Metodologie	13
2 Specifika dialektu provincie Kjöngsang	16
3 Pádové partikule	20
3.1 Nominativní partikule	21
3.1.1 -이/가 -i/ka	21
3.1.2 -이가 -iga	23
3.1.3 -서/어서/서러/에서러/에스러 -sö/ösö/sörö/sörö/esörö/esürö	25
3.1.4 -서러/더러/드러 -sörö/törö/türö	27
3.2 Akuzativní partikule	28
3.2.1 -얼/럴 -öl/röl	28
3.2.2 -으를 -ürül	30
3.2.3 -(으)르 -(ü)rü	30
3.2.4 -(으)로 -(ü)ro, -(으)러 -(ü)rö	31
3.2.5 -오 -o	35
3.2.6 -이가 -iga	36
3.2.7 -이 -i, -이를 -irül	36
3.3 Genitivní partikule	38
3.3.1 -에 -e	38
3.3.2 -이 -i	39
3.3.3 -으 -ü, -어 -ö, -우 -u, -오 -o	41
3.3.4 -그/거 -kü/kö	43
3.3.5 -스 -s	45
3.4 Dativní partikule	46
3.4.1 -께/기/기에 -ke/ki/kie	47

3.4.2	-하테/한테/한투/한트/헌테/한떼 hatche/hande/hantchu/hantchŭ/höntche/hantte	49
3.4.3	-자테/잔테/잘에/절에 -čatche/čantche/čatche/čötche	53
3.4.4	-인테/인테/있는데 -inde/intche/innünde	56
3.4.5	-떠러/뚜로/터러/떠로/트리/두로 -ttörö/tturo/tchörö/ttöro/tchürö/turo ..	58
3.4.6	-손에 -sone	61
3.4.7	-로 -ro, -르로 -llo, -을 -ül, -르 -l.....	62
3.5	Lokativní partikule	64
3.5.1	-이서/아서/우서/어서 -isö/asö/usö/ösö	66
3.5.2	-에서로/에서러/에스러/이서러/서러 -esöro/esörö/esürö/isörö/sörö.....	68
3.5.3	-이/아/우/오/어 -i/a/u/o/ö	71
3.5.4	-게 -ke	74
3.5.5	-으/르 -ü/rü	76
3.6	Instrumentální partikule	77
3.6.1	-(으)러 -(ü)rö, -르 -rŭ, -이로 -iro.....	78
3.6.2	-을 -ül, -(으)르로 -(ü)llo	80
3.6.3	-(로)가/(로)까/(로)가아 -(ro)ga/(ro)kka/(ro)gaa	82
3.7	Vokativní partikule.....	84
3.7.1	-에이 -äi.....	85
3.7.2	-요 -jo, -예 -je.....	85
3.8	Spojovací partikule.....	87
3.8.1	-카/캥 -kcha/kchang	87
3.8.2	-허고 -högo.....	90
4	Pomocné partikule	91
4.1	-카마 -kchama	92
4.2	-마중/매중/마등/매등 -madžung/mädžung/madŭng/mädung.....	97

4.3 -꺼 집/꺼 줌/꺼 점/꺼 징/꺼 장	-
kködžim/kködžüm/kködžöm/kködžing/kködžang	101
Závěr	105
Bibliografie	108
Přílohy	139

Úvod

Dialekt provincie Kjöngsang (zejména její severní části) patří mezi nejvíce zkoumané dialekty korejštiny. Tak jako je tomu u jiných nářečí i u tohoto vychází nejvíce studií zabývajících se jeho slovní zásobou. Mnoho odborných článků rovněž popisuje tóny používané v tomto dialektu. Gramatice se tak velké pozornosti nedostává, to však zdaleka neznamena, že by se jednalo o oblast, která by byla zcela neprobádaná nebo by v ní nebylo co zkoumat. Právě naopak. Gramatika je považována za jednu z částí nářečí, která se zachovává nejvíce a v neformální konverzaci ji užívá i mladá generace.¹

Pádové a pomocné partikule užívané v tomto dialektu, jsou částí gramatiky tohoto dialektu, které by se dle mého názoru mělo dostávat mnohem více pozornosti, než jaké se jí doposud dostávalo. Jejich tvary často do určité míry zachovávají svůj původní tvar tak, jak je lze dohledat v pramenech středověké korejštiny, a tak mohou být velkým přínosem i pro zkoumání vývoje korejského jazyka.

Spisovná korejština byla od dob svého ustanovení považována za jazyk užívaný vyšší společenskou vrstvou a vzdělanými lidmi. Mluvčí používající dialekt se naopak brali jako níže postavení nevzdělaní vesničané a dívalo se na ně shora. Tohoto postoje si můžeme všimnout i v literatuře či televizních pořadech. Dialektem postavy mluví většinou za účelem zdůraznění jejich rodiště, nízkého původu nebo k rozesmání diváků/čtenářů. V poslední době se sice tento pohled na mluvčí, kteří používají nářečí zlepšil a již nejsou vnímáni tolik negativně, nelze však říct, že by byla korejská nářečí vnímána a zobrazována stejně pozitivně jako standardní korejština. Obzvláště kjöngsangského nářečí bývá stále ve filmech často používané „gangstery“. V tom se odráží další z předpojatostí vůči mluvčím z této provincie – mnoho lidí je považuje za nepřátelské a chladné. Všechny tyto faktory do jisté míry motivují řadu mluvčích kjöngsangského dialektu preferovat standardní korejštinu a dialekt co nejvíce potlačovat.

Korejské dialekty se začínají postupně vytrácet a s dialektem provincie Kjöngsang je to nejinak. Kromě důvodů, které jsem právě uvedla, hraje velkou roli v jeho mizení především vliv médií a vzdělávání – obojí pochopitelně ve spisovné korejštině. Ačkoliv je gramatika v tomto nářečí zachovalejší a frekventovaněji užívanější než jeho jiné stránky, není tomu tak u všech jejích částí a lze předpokládat, že se bude nadále víc a víc vytrácet, jako další složky kjöngsangského nářečí. Proto je zapotřebí ji více zkoumat a vyvíjet větší snahu na její uchování

¹ Hong Mi-džu, 2016, s. 329

jakožto součást korejské kultury a tradice. Já jsem k výzkumu a popisu ve své práci zvolila pádové a pomocné partikule právě z těchto důvodů.

V první kapitole podrobněji popíšu metodologii a zdroje, se kterými budu dále pracovat. Druhou kapitolu věnuji přiblížení základních specifik kjöngsangského dialektu a jeho zasazení mezi ostatní nářečí korejského poloostrova. Tyto informace budou důležitým podkladem pro lepší porozumění stěžejní části práce.

Třetí a čtvrtá kapitola budou hlavními a nejrozsáhlejšími částmi mé práce. Mým úkolem v nich bude popsat a porovnat pádové a pomocné partikule tohoto dialektu s pádovými a pomocnými partikulemi stejné funkce ve standardní korejštině. Zaměřovat se však budu více na deskripci partikulí užívaných v dialektu. Ke každému tvaru partikule uvedu 2-3 příkladové věty. Ve třetí kapitole představím nominativní, akuzativní, genitivní, dativní, lokativní, instrumentální, vokativní a spojovací partikule. Toto pořadí jsem zvolila podle korejské normativní gramatiky. Nejprve vždy podám základní informace o podobě a užívání partikulí označující daný pád ve spisovné korejštině. Následovat bude popis odlišných tvarů používaných v tomto nářečí a jejich funkcí. U partikulí dialektu objasním také jejich původ a vazebnost,² možnou spojitost s partikulí z jiného dialektu, frekvenci, oblast jejich užívání, příp. věkovou skupinu mluvčích, kteří ji ještě (v posledních letech) používají. Vzhledem ke skutečnostem, které jsem uvedla výše, můžeme očekávat věk těchto mluvčích velmi vysoký.

Na závěr každé podkapitoly umístím názorné ukázky vět, ve kterých se daná partikule vyskytuje. Na těchto příkladových větách si kromě jiného budeme moci ověřit, jakým způsobem charakter finály (zda je přítomna, či je nulová) ovlivňuje samotnou možnost vazebnosti u konkrétní partikule. Příkladové věty budu čerpat ze Souhrnu korejské ústní literatury, výzkumů konaných Národním ústavem korejského jazyka, krásné literatury a korejské filmové či seriálové tvorby.

Čtvrtá kapitola bude postavena na obdobné struktuře. Rovněž si v ní nejprve představíme spisovné tvary pomocných partikulí s jejich funkcemi. Bude se jednat o partikule značící téma/kontrast, zdůraznění, rovnost/vyváženost, začáteční časový či prostorový bod, konečný časový či prostorový bod a další. Oproti většině korejských gramatik mezi pomocné partikule řádím i partikule porovnávací, hlavně protože má toto zařazení tradici v rámci české koreanistiky. Z partikulí dialektu si zde k deskripci vybírám pouze takové tvary, které

² Vazebností je myšlen hláskový charakter slova, na který se partikule váže. Existují totiž varianty partikulí, jež se váží výhradně ke konsonantům či naopak vokálům. Též je distribuce partikulí dána slovnědruhových charakterem. Některé partikule se mohou vázat obecně k více slovním druhům, u jiných je možnost jejich navázání omezena pouze na jeden konkrétní druh.

nenajdeme nejen ve spisovné korejštině, ale ani v žádném z dalších korejských dialektů. U těchto partikulí taktéž nastiňují jejich vznik, popisují jejich funkci, druh slov, na které se poji, oblast rozšíření a frekvenci užívání.

Jelikož má tento dialekt své kořeny již v jazyku starověkého království Silla, které mělo své centrum v dnešním kjöngsangském městě Kjöngdžu, je velmi pravděpodobné, že bude mít bezpočet partikulí velmi starý původ.³ Můžeme také očekávat rozdíly tvarů mezi severem a jihem provincie či vliv dialektů sousedních provincií. Způsoby jejich užití se pravděpodobně budou shodovat se standardní korejštinou. Vzhledem ke vzdálenosti provincie Kjöngsang od Söulu, který můžeme považovat za dnešní centrum standardní korejštiny, lze rovněž očekávat velkou odlišnost tvarů nářečních partikulí a velkou různorodost. Počet a různorodost tvarů by proto teoreticky mohl vzrůstat úměrně s tím, čím více bude postupovat na jih.

³ I Sang-hwan, 1998a, s. 111

1 Metodologie

Ve své práci používám ve stěžejních kapitolách o pádových a pomocných partikulích metodu deskriptivní analýzy. V těchto kapitolách srovnávám partikule regionální variety korejštiny s partikulemi standardní (spisovné) korejštiny⁴. Předmětem mého srovnávání je jejich tvar, funkce, umístění ve větě či hláskové prostředí, ve kterém se objevují. Pokud existuje souvislost určité partikule s partikulí užívanou v jiném z korejských dialektů, zmiňuji i tento tvar. Dle dostupných informací také uvádím tvary daných partikulí ve středověké či případně starověké korejštině, ze kterých partikule používané dnes v kjöngsangském dialektu vznikly. Dále popisuji i rozšíření a frekvenci jejich užívání v rámci severní a jižní části provincie Kjöngsang – na základě současného správního členění. Ke každému tvaru partikule uvádím příkladovou větu (nebo část věty) z dostupných zdrojů. K přepisu korejského písma užívám české vědecké transkripce.

Pro většinu příkladových vět a často také k určení oblastí, kde se partikule používají a jak často se používají, využívám primárních zdrojů. Těmi jsou písemné zprávy výzkumů konaných na severu a na jihu kjöngsangské provincie v letech 2004, 2005, 2006, 2007, 2009 a 2011 (vydaných v rozmezí let 2006 – 2013) Národním ústavem korejského jazyka⁵ a Souhrn korejské ústní literatury⁶ zdigitalizovaný Ústředním koreanistickým výzkumným ústavem⁷. Podstatná část tohoto Souhrnu je věnována právě ústní literatuře provincie, jejíž dialektem se v této práci zabývám. Příkladové věty rovněž čerpám z krásné literatury.

Jako sekundární zdroje používám především odborných článků z jazykovědných časopisů, jejichž nejčastějšími autory jsou: Kim Tchä-jöp, I Sang-gju a Rju Söng-gi, kteří se specializují zejména na toto nářečí. Některé informace čerpám i z diplomových prací, z nichž za nejprínosnější považuji práci Čo Hjön-džuna (2009) zabývající se pádovými partikulemi v mluveném diskurzu v severní části provincie Kjöngsang a práci napsanou I Pang-gjuem (1986), která se zabývá tvary pádových partikulí v totožné části provincie. Monografie, od lingvistů Čö Mjöng-oka a I Ki-gapa, věnující se korejským dialektům/gramatice korejských dialektů obecně jsou kromě jiného také cenným zdrojem pro porovnání partikulí

⁴ Standardní/spisovná korejština (표준어) byla poprvé ustanovena v roce 1933. Původně označovala jazyk, kterým v Söulu mluvila střední vrstva, později začala označovat jazyk, kterým v Söulu mluví vzdělaní lidé. (Pchjodžunö sadžöng wöncchik, b.r.)

⁵ 국립국어원 kungnipkugöwön

⁶ 한국구비문학대계 hangukkubimunhaktäje

⁷ 한국학중앙연구원 hangukhakčungangjöngwön

kjõngsangského dialektu s dalšími z korejských dialektů.⁸ K porovnání partikulí se spisovnou korejštinou používám zejména korejské gramatiky od Nam Ki-sima a kol. (1993), Slovníku slovesných koncovek a partikulí od I Hüi-džy a kol. (2010) a Gramatiky korejského jazyka od doc. Vladimíra Pucka (2005). Hlavním zdrojem k nalezení tvarů určitých partikulí ve středověké korejštině mi byla monografie Porozumění gramaticy středověké korejštiny (2009) od Na Čchan-jõna.

Problémů, kterým jsem musela čelit při psaní této práce a zpracovávání literatury bylo několik. První obtíží byla nedostupnost řady zdrojů, hlavně monografií a studií zaměřených na korejské dialekty všeobecně a kjõngsangský dialekt jako takový. Krásná literatura psaná v kjõngsangském dialektu též není snadno dostupná. Práce zabývající se tímto dialektem například v knihách Kim Tong-niho, zmiňovaly různé tvary pádových partikulí, které se mi v dostupných verzích jeho knih vůbec nepodařilo najít. Dalším problémem byl nepoměr dostupných zdrojů a obecném počtu napsaných prací o tomto dialektu na severu vs. na jihu provincie (či jejich jednotlivých oblastech). Celkově je mnohem více napsaných a dostupných prací o nářečí severní části provincie než o nářečí části jižní. Z tohoto důvodu mnohdy při deskripci koncovek na jihu provincie čerpám častěji z primárních zdrojů než ze sekundárních.

Ještě větší nepoměr je mezi množstvím materiálu napsaného o pádových partikulích versus o pomocných partikulích – o pomocných se píše jen zřídka. Řada z dostupných sekundárních pramenů vyšla v 80. – 90. letech, a proto bylo nutné značnou část z informací, které v nich jsou podávány ověřit ve zdrojích novějších nebo ve zdrojích primárních, abych mohla eliminovat nebo příp. upravit informace (např. posunout věk mluvčích apod.), které již nejsou vůbec aktuální.

Nejvíce komplikací se však vyskytlo při práci s primárními zdroji. Jelikož docházelo k tvarové homonymii mezi nářečními partikulemi, partikulemi spisovné korejštiny a plnovýznamovými slovy (částmi slov), bylo jejich hledání v primárních zdrojích dosti obtížné. V písemných zprávách vydaných Národním ústavem korejského jazyka, které jsem již zmiňovala výše, navíc hledání ztěžuje přepis mluvené řeči korejským písmem podle výslovnosti včetně značení prodloužených hlásek a tónů. Toto značení jsem pro lepší přehlednost a jednotnost vět v příkladech uvedených ve své bakalářské práci vynechala. Jelikož se v případě dialektů jedná zejména o mluvený jazyk, kterým se nepíše velmi často, a tudíž ani nemá žádná pravidla pravopisu⁹, je logicky nemožné, aby byl jejich zápis naprosto

⁸ K tomuto srovnávání užívám rovněž Souhrnu korejské ústní literatury.

⁹ I Ki-gap, 2003, s. 20

jednotný. Vzhledem k vysokému věku převážné části mluvčích, jejichž řeč je v těchto Zprávách a v Souhrnu korejské ústní literatury přepisována, jsou takto přepsané věty mnohdy nesrozumitelné i pro rodilé mluvčí nebo v jejich řeči můžeme narazit na tvary partikulí a dalších gramatických prostředků či slov, které jsou použity náhodně a není vždy jednoduché je rozeznat.

2 Specifika dialektu provincie Kjõngsang

K tomu, abychom se mohli začít bavit o pádových a pomocných partikulích kjõngsangského dialektu, je nejprve třeba znát jeho základní charakteristiku. Jelikož je velká část příkladových vět v následujících dvou kapitolách psaná dle výslovnosti, pro lepší porozumění tvaru partikulí (a všeobecně všech slov) v příkladových větách, uvedu nejprve fonologická specifika.

Jako počet monoftongů v kjõngsangském dialektu se většinou uvádí 6 až 8.¹⁰ Důvodem, proč se jejich počet liší, je různorodost podoby dialektu v různých částech kjõngsangského regionu. Zatímco v převážné části míst na severu provincie se vyslovují ㅏ /a/, ㅑ /i/, ㅓ /o/, ㅕ /u/, ㅗ /ɨ/, ㅛ /ɘ/, ㅜ i ㅠ jako /E/, na jihu, hlavně v jihozápadní části, se vyslovují ㅏ /a/, ㅑ /i/, ㅓ /o/, ㅕ /u/, ㅛ /e/, ㅜ /ɜ/, ㅡ i ㅣ jako /ɘ/.¹¹ V severní části se v tomto ohledu jedná o poměrně nedávnou změnu. Například v oblasti Sõngdžu byly ještě v 80. letech samohlásky ㅡ ü a ㅣ ö zneutralizované, tudíž se obě vyslovovaly jako /ɘ/, stejně, jako je tomu dnes na jihozápadě.¹² Velice podobná změna byla zaznamenána i v o něco severněji položené oblasti Sangdžu, kde byl ještě v 80. letech rozdíl u výslovnosti ㅛ /e/ a ㅜ /ɜ/. ㅡ ü a ㅣ ö byly rovněž zneutralizované, ale po roce 2000 tu již nalezneme 7 monoftongů: ㅏ /a/, ㅑ /i/, ㅓ /o/, ㅕ /u/, ㅗ /ɨ/, ㅛ /E/.¹³ Příkladem místa, kde jich je vyslovováno pouze 6, je Pusan, díky nerozlišování mezi obojím ㅛ /e/ ㅜ /ɜ/ ä i ㅡ ü /ㅣ ö.¹⁴

Počet diftongů se taktéž v různých částech provincie liší. Obvykle se ale vyslovují tyto: ㅑ /ja/, ㅓ /jɘ/, ㅓ /jo/, ㅕ /ju/, ㅛ /jE/, ㅑ /wi/, ㅓ /wa/, ㅑ /wɘ/, ㅑ /wE/.¹⁵ Takto se však realizují jedině, pokud jim nepředchází souhláska. V opačném případě nabývají zvuku monoftongů. Výjimkou může být v určitých případech ㅑ [k] ㅎ [h], za nimiž se mohou hlavně v první slabice slova v zeslabené formě vyskytovat jako diftongy.¹⁶ Samohláska ㅡ ü se většinou čte jako ㅑ i, ㅛ e nebo ㅓ ö a ㅑ wä se čte zpravidla jako ㅛ e či ㅓ o. Výjimku tvoří severozápad

¹⁰ Čo Hjõn-džun, 2009, s. 22

¹¹ I Sang-hwan, 1998a, s. 113; Čchõn Si-gwõn, 1965, s. 1 (Čchõn, 1965); Výslovnost uvedená v dvojitéch lomítkách je psána mezinárodní fonetickou abecedou IPA.

¹² Kim Mjõng-džu, 2012a, s. 91

¹³ Pak Či-su, 2015, s. 329-330

¹⁴ Kim Pong-guk, 2011a, s. 135

¹⁵ I Sang-hwan, 1998a, s. 114; Pak Či-su, 2015, s. 331; Kim Mjõng-džu, 2012a, s. 93

¹⁶ Kim Mjõng-džu, 2012a, s. 94

jižní části provincie, kde se dle I Sang-hwana ㅓ ö čte jako ㅓ we. ¹⁷

Další zvláštností tohoto nářečí je výslovnost ㅍ /ss/ jako ㅍ /s/ na většině území. Zbytek výslovnosti souhlásek se shoduje se standardní korejštinou: ㅍ/p/b/, ㅍ/p'/, ㅍ/ph/, ㅌ/t/d/, ㅌ/t'/, ㅌ/th/, ㅊ/c/, ㅊ/c'/, ㅊ/ch/, ㅋ/k/, ㅋ/k'/, ㅋ/kh/, ㅌ/s/, ㅌ/s'/, ㅌ/m/, ㄴ/n/, ㅇ/ŋ/, ㅎ/h/, ㄹ/l/r/.¹⁸

Dále je důležité znát oblast rozšíření tohoto dialektu a jeho místo mezi ostatními korejskými dialekty. Nářečí provincie Kjöngsang, kterému se z hlediska pojetí rozdělení regionálních dialektů říká (경상도 방언 kjöngsang pangön¹⁹), 동남 방언 tongnam pangön (jihovýchodní dialekt²⁰) či 영남 방언 jöngnam pangön, je dialekt užívaný převážně v severní i jižní části provincie Kjöngsang včetně metropolitních měst Tägu, Ulsan a Pusan. Jak naznačuje jeden z jeho názvů – tongnam pangön – provincie, ve které je tento dialekt rozšířen, se nachází na jihovýchodě korejského poloostrova. Jejimi přímými sousedy jsou provincie Čölla (severní i jižní část), Severní Čchungčchöng a Kangwön. Jelikož se prvotní vznik dialektů odvíjel zejména na základě rozmístění obyvatelstva mezi geografickými překážkami (jako jsou řeky a hory), za které se lidé dostávali velmi obtížně, mohly se jednotlivé dialekty utvářet bez znatelnějšího vlivu dalších nářečí. V dnešní době, kdy je pohyb obyvatelstva mnohonásobně častější, a navíc je jazyk značně ovlivňován médiem, je určení přesných hranic jednotlivých dialektů mnohem obtížnější.²¹ Korejská nářečí se navzájem prolínají, v případě nářečí kjöngsangského je v jižní části provincie patrný vliv především dialektu sousedící provincie Čölla.²² Společný znak – výskyt tónů – má však i se severokorejským hamkjöngským nářečím.²³ Jak si ukážeme v následujících kapitolách, prvků shodujících se s prvky dalších korejských dialektů najdeme v tomto nářečí více. Na mapě, která následuje, je označeno rozmístění základních dialektů korejského poloostrova. Dialekt severovýchodní odpovídá dialektu provincie Hamkjöng, severozápadní odpovídá dialektu provincie Pchjöngan a Čagang, středový zahrnuje dialekt provincií Hwanghä, Kjöngki, Kangwön a Čchungčchöng a jihozápadní odpovídá dialektu provincie Čölla.

¹⁷ I Sang-hwan, 1998a, s. 114

¹⁸ Pak Či-su, 2015, s. 328-329; Kim Pong-guk, 2011a, s. 135; Sö Čä-guk, 1991, s. 156; Pucek, 2005, s. 16

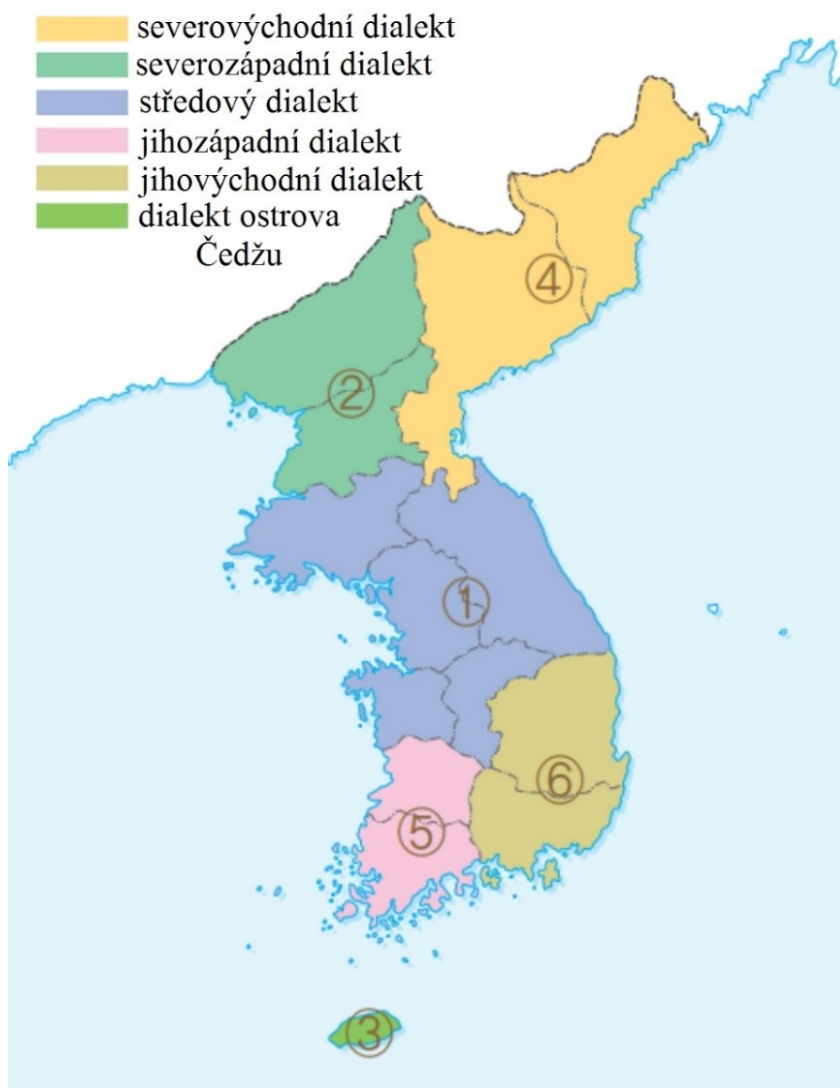
¹⁹ Zde jde se název odvíjí od dělení dialektů na dialekty 8 provincií (팔도) + ostrova Čedžu.

²⁰ Tento název se používá v rámci dělení provincií na velké nářečí (대방언)

²¹ Čchö Myöng-ok, 2015, s. 59; I Ki-gap, 2003, s. 19; Na Čin-sök, 1977, s.19

²² Čöng Čchöl, 1997, s. 1-2

²³ I Ki-gap, 2003, s. 19

(Obr. 1)²⁴

²⁴ Mapa upravená z: I Sam-hjōng, s. 51

Na následující mapě jsou červeně označena místa v provincii Kjöngsang, ve kterých jsou konkrétní tvary partikulí zkoumaných v této práci používány. Pro větší přehlednost mapy zde neuvádím transkripci.

(Obr. 2)²⁵

²⁵ Mapa upravená z: Google Maps, b.r.

3 Pádové partikule

V korejštině se pády značí pádovými partikulemi (격조사), které se poji na samostatně stojící slova, zejména na nomina (체언). Pádové partikule ve větě samostatně stát nemohou, ačkoliv partikule jako takové (조사) jsou samostatným slovním druhem. Připojit se krom jmen dají například i za příslovce, vedlejší věty a další. Po připojení vyjadřují gramatický vztah k jinému větnému členu nebo sémantický vztah k jinému slovu.²⁶

Pádové partikule kjöngsangského dialektu v sobě zahrnují jednak partikule standardní korejštiny a jednak partikule specifické pro tento dialekt. Zejména mladá generace začíná v posledních desetiletích užívat především spisovné partikule. Čím víc na sever v provincii Kjöngsang jdeme, tím více tvarů těchto partikulí najdeme. Ačkoliv je tím pádem počet všech jejich tvarů poměrně velký, neznamená to, že je stejně mnoho i jejich významů. Samozřejmě tu narazíme i na partikule svojí funkcí po gramatické stránce odlišné, ale zpravidla nesou gramatický význam stejný. Liší se pouze ve svém tvaru, přičemž jde mnohdy jen o jednoduché hláskové změny.

Kategorizace těchto partikulí není jednotná ani ve standardní korejštině ani v korejské dialektologii. Spisovná korejština je většinou dělí z hlediska syntaktického.²⁷ Jako počet pádů bývá uváděno 6–8. Mezi nimi najdeme: nominativ (주격), akuzativ (목적격/대격), predikativní pád (서술격), doplňkový pád (보격), genitiv (관형격/속격), adverbialní pád (부사격) a vokativ (호격). Do predikativního pádu se řadí predikativní partikule -이다 -ida. Adverbialní pád v sobě obsahuje partikule znázorňující darování, místo, nástroj, porovnání či citování.²⁸ Někdy je samostatně vyčleňován spojovací pád (접속격/공동격).²⁹ V pracích zabývajících se touto problematikou v kjöngsangském dialektu bývá častokrát členění velice podobné. Někteří autoři ale užívají i dělení poněkud jiné. Predikativní ani doplňkový pád zpravidla není zmiňován a místo adverbialního pádu máme dativ (여격), lokativ (처격) a instrumentál (조격). Jelikož dle mého názoru dělení užívané ve standardní korejštině na tento dialekt zcela nepasuje, budu se ve své práci držet dělení druhého, které se téměř shoduje s dělením užívaným v rámci české koreanistiky. Jediným rozdílem je pořadí pádů. Gramatika

²⁶ Pucek, 2005, s. 67; Im Ho-bin, 2003, s. 143; Nam Ki-sim, 1993, s. 96, 99

²⁷ Čo Hjön-džun, 2009, s. 2-3

²⁸ Čo Hjön-džun, 2009, s. 22; Im Ho-bin, 2003, s. 143-144

²⁹ Nam Ki-sim, 1993, s. 99, 101; Kjökčosa, b.r.

korejštiny doc. Pucka uvádí pořadí: nominativ, akuzativ, dativ, lokativ, instrumentál, genitiv, vokativ a spojovací pád. Rovněž nevyčleňuje samostatně doplňkový pád (pouze uvádí shodu tvaru doplňkových partikulí s tvarem partikulí nominativních) ani predikativní pád (spona -ida je zde označována jako sponové časovatelné sloveso).³⁰ V rámci úspornosti zmíním jen tvary partikulí, které se svým tvarem či funkcí liší od spisovné korejštiny.

3.1 Nominativní partikule

Partikule nominativu označují podmět věty, tedy nejčastěji vykonavatele nějakého děje. Mohou být také užívány k oznámení nějaké informace, která doposud nebyla zmíněna. Na rozdíl od většiny dalších pádových partikulí za ně nelze připojovat pomocné partikule.³¹ Ve spisovné korejštině se mezi ně řadí partikule pojící se zejména na životné jmenné výrazy - 오|/가³² -i/ka a honorifikační -께서 -kkesö, -에 서 -esö pojící se na jména vyjadřující skupinu a -서 -sö pojící se za počet lidí. V tomto dialektu se -께서 -kkesö užívá jen málo. Specifickým způsobem je zde však užívané -i/ga, dále tu narazíme na: -이가 -iga, -어서 -öso, -서러 -sörö, -에스러 -esürö, -에서러 -esörö, -께 -kke, -더러 -törö, -드러 -türö aj.

3.1.1 -오|/가 -i/ka

Ve spisovné korejštině se připojuje -i za souhlásky a -ga za samohlásky. Toto pravidlo se ale v mnoha částech provincie Kjöngsang (hlavně na severu) neuplatňuje. Zejména v mluveném neformálním projevu se může -i pojit i za samohlásky.³³ Nejedná se však o jakákoliv nomina končící samohláskou, nýbrž jen o určité druhy. Jedním z nich jsou jména, která ve staré korejštině končila souhláskou „ ㅎ “ „h“ – například: 하나 hana (jedna), 나라 nara (země), 코³⁴ kcho (nos) a sinokorejská slova jako je 전부 čönbu (vše), 서로 soro (navzájem), 우 u (nahore) apod.³⁵ Tento jev se tedy patrně v tomto kraji realizuje již velmi dlouhou dobu. Zdá se, že historicky mívalo -i v této oblasti, co se týče četnosti užívání, převahu nad -ka.³⁶ Dříve se užívalo i ve psaném stylu. Můžeme si ho povšimnout v různých románech

³⁰ Pucek, 2005, s. 72, 202, 313

³¹ I Pang-gju, 1986, s. 8

³² ty mohou podle svého umístění ve větě značit i doplněk (Chu Mi Ho, 2008, s. 253)

³³ I Sang-gju, 1990, s. 107-108

³⁴ Dříve 낫 nah, 나랑 narah, 콩 koh. (Jenmal: Neibö kugösadžön, b.r.)

³⁵ I Ki-gap, 2003, s. 31-32; Čchö Myöng-ok, 2015, s. 221-22

³⁶ Kim Tchä-jöp, 1999, s. 51

z doby japonské okupace v minulém století.³⁷ Dle Sŏ Čä-guga se ještě na konci 19. století používalo za samohláskami i ve spisovné korejštině.³⁸ Následuje ukázka ze středověké korejštiny:

八百(팔백) 弟子(제자) 入 中(중)에 ·나히 일후미 求名(구명)이러니.³⁹

Pchalbäk čedžat čunge hānahi irhumi kumjōngirōni.

Mezi osmisty žáky jeden hledá jméno.

Příklady z dialektu provincie Kjōngsang:

내 자신의 우울을 위로 한 바이 없었다.⁴⁰

Nā časinūi uurūl ūro han pai ōpsōtta.

Nebylo nic, co by mohlo ukonejšit můj žal.

코이 아파가주고 병원에 갔다.⁴¹

Kchoi apchakadžugo pjōngwōne katta.

Protože ho bolel nos, šel do nemocnice.

Dále se -i vyskytuje za vokály ve slovech končících na „○“, „ng“. Při spojení s touto pádovou partikulí totiž dochází k prodloužení slabiky, při kterém se „ng“ posunuje do následující slabiky.⁴² Jelikož se „ng“ na začátku slabiky v korejštině nevyslovuje, tato hláska tak prakticky mizí. Tohoto jevu si můžeme všimnout v následující příkladové větě. Hláska „ng“ ve finále substantiva 병 pjōng (nemoc) se po připojení -i přesouvá na začátek následující slabiky, a tak vzniká tvar 벼이 pjōi.

어무이요, 멀 잡사야 어무이 벼이 낫겠는교?⁴³

Ōmuijo, mōl čapsaja ōmui pjōi natkennūngjo?

Matko, po čem se vám udělá lépe?

³⁷ Kim Tchä-jōp, 2006a, s. 4; Kim Tchä-jōp, 2010a, s. 4-5

³⁸ Sŏ Čä-guk, 1991, s. 89

³⁹ Sŏkbosangdžōl (1447) 13:35

⁴⁰ Kim Tchä-jōp, 2006a, s. 4

⁴¹ I Pang-gju, 1986, s. 9

⁴² Čo Hjōn Džun, 2009, s. 26

⁴³ ibid.

Partikuli -ka zase můžeme v ojedinělých případech najít nezvykle za souhláskami. I v tomto případě se jedná pouze o určitá podstatná jména a to zejména 말 mal (mluva), 알 al (vejce) a 정신 čöngsin (mysl).⁴⁴

여거 말가 지일 못치지.⁴⁵

Jögö malga čiiil mutčhidži.

Tady je řeč nejdrsnější.

내 정신가 맑아양 밥으로 묵어.⁴⁶

Nä čönsinga malgaja pabūro mugö.

(Na to) abych jedl, musím mít jasnou mysl.

3.1.2 -이가 -iga

Tvar -iga se rovněž používá hlavně v severní části provincie (zejména v okolí Uldžinu a Jöngdöku) a to poměrně frekventovaně. V některých oblastech se pojí pouze na nomina končící souhláskou, v jiných oblastech se pojí i na nomina končící samohláskou. Jestli jsou jména životná či neživotná nehraje žádnou roli. Tento široký rozptyl dává smysl, když vezmeme v potaz užívání -i bez většího omezení již v starověké korejštině.⁴⁷ Stejný tvar nalezneme i v provinciích Čölla, Kangwön a Hamkjöng. Názory na to, jakým způsobem byl utvořen jsou různé.

Jednou z teorií je, že -i, které bylo odedávna partikulí nominativu, postupem času ztratilo svou sílu kvůli rozšíření používání -ka. V době, kdy bylo takto oslabené se na něj napojilo -ga, a tak se -i stalo sufixem a skutečným nositelem pádu je tedy -ka.⁴⁸ Takto vzniklý tvar se nazývá složeným (복합형태).⁴⁹ Jiná teorie vidí -iga jako duplicitní tvar – prosté spojení dvou pádových partikulí. Existuje i názor, že -ka je tu pouhou příponou (접사), ze které se

⁴⁴ I Pang-gju, 1986, s. 9

⁴⁵ ibid.

⁴⁶ I Ki-gap, 2003, s. 34

⁴⁷ Kim Tchä-jöp, 1999, s. 51

⁴⁸ Čchön, 1982, s. 12, I Sang-gju, 1983a, s. 142

⁴⁹ Päk Tu-hjön, 1998, s. 52

postupem času stala pádová partikule.⁵⁰ Další názor považuje -ka za koncovku či dokonce původně pomocnou partikuli, která nese význam zdůraznění, označení či zaměření se na něco. V promluvě zkracuje vzdálenost k našemu posluchači a činí konverzaci efektivnější.⁵¹ Partikule -iga také mohla vzniknout zjednodušením -i/ka na -iga/ka, čímž měla úplně nahradit -i. Vokál „i“ z tvaru -iga má být v tomto případě vkladnou hláskou.⁵² Já se kloním k názoru, že se jedná o tvar složený ze dvou pádových partikulí, jelikož takovýto způsob vzniku můžeme vidět u vícero pádových partikulí tohoto dialektu.

Poprvé se tento tvar patrně začal objevovat v 18. či na konci 17. století. Až do první poloviny 16. století se k vyjádření nominativu užívalo pouze -i, často ve formě -ㅣ, přičemž se napojovalo rovnou na poslední slabiku. Pokud tato slabika končila souhláskou, prodlužovala se.⁵³⁵⁴ O něco později se na něj začala pojít -ka a vznikla tak konstrukce -ㅣ가, která dalším postupem času změnila svůj tvar na -ㅇ가. Pozůstatek tohoto tvaru můžeme vidět ještě v dnešní spisovné korejštině, pokud si uvědomíme, že prakticky stejným způsobem vznikl nominativ zájmena já – 내가 näga = 나 na + ㅣ i + 가 ka.⁵⁵ To, že se v případě připojeného -ga nejedná o pouhou příponu, nýbrž skutečně o druhou pádovou partikuli by dávalo smysl i pokud zvážíme fakt, že se tato partikule ve funkci a v prostředí (za jmény končící samohláskou) tak, jak ji známe dnes ve standardní korejštině, začala používat pravděpodobně až na konci 17. století – tedy tou samou dobou, nebo těsně před dobou, kdy se začala užívat partikule -iga.⁵⁶

희천군 김춘보 김봉상이가 신문사에 편지 ·엿...· [...] ⁵⁷

Hŭi Čchjŏn-gun Kim Čchjun-bo Kim Bong-sjanggiga sinmunsjae pchjŏndži hăjŏnnăndăi [...]

Hŭi Čchŏn-gun, Kim Čchun-bo a Kim Bong-sang poslali dopis do novin [...]

⁵⁰ Sŏ Čă-guk, 1991, s. 87

⁵¹ Kim Tchă-jŏp, 2001, s. 23

⁵² I Ki-gap, 2003, s. 33

⁵³ Tohoto jevu si můžeme všimnout například na tvarech: 거우루 + ㅣ = 거우뤄, 사 + ㅣ = 사 미; 우리 始祖(시조) | 慶興(경흥)에 사·샤 王業(왕업)을 여르시니. Jongbiŏčchŏngga 3

⁵⁴ Kim Tchă-jŏp, 1999, s. 51

⁵⁵ I Sang-gju, 1990, s. 111

⁵⁶ Sŏ Čă-guk, 1991, s. 89

⁵⁷ Tongnipsinmun 23. 5. 1896

뱀이가 소쿠리에 더가서.⁵⁸

Pämiga sokchurie tōgasō.

Had vlezl do košíku.

저 주인이가 하는 말이가 며 낼 아침에 며 지게 지고 도지개 가지고 오라 하니더.⁵⁹

Čō čuiniga hanūn mariga mō nāl ačchime mō čige čigo todžigä kadžigo ora hanidō.

Ten majitel říká, ať zítra ráno vezmeme otýpku na záda a přineseme formu na luky.

암꾸도 없는 사람이가 개 천 마리를 구할 도리가 없었는데.⁶⁰

Amkkudo ōmnūn saramiga kā čchōn marirūl kuhal toriga ōpsōnnūnde.

Člověk, co nic nemá, neměl, jak sehnat sto psů.

3.1.3 -서/어서/서러/에서러/에스러 -sō/ōsō/sōrō/sōrō/esōrō/esūrō

Všechny tyto partikule se pojí za nomina označující skupinu, a odpovídají tak partikuli -에서 -esō ze spisovné korejštiny. Pro to, aby mohly označovat nominativ, musí být přísudkem ve větě dějové sloveso. Jsou zaměnitelné jak mezi sebou, tak za -esō, které se v této provincii rovněž používá. Výjimku tvoří -ōsō, které se nejspíše pojí jen na jména končící samohláskou, či „○“ „ng“ a -sōrō pojící se jen na samohlásky.⁶¹ Pokud se -ōsō pojí za jmenné výrazy končící na „ng“, bývá vokál předcházející této nazále zpravidla „ō“ – vokál totožný s vokálem v první slabice této partikule.

경찰서어서 출두 하라고 그래여.⁶²

Kjōngčchalsōōsō čchuldu harago kūrājō.

Policie říká, ať se dostavíme (na policejní stanici).

⁵⁸ I Pang-gju, 1986, s. 13

⁵⁹ I Hjang-dža, 2011b

⁶⁰ I Čung-nak, 1980a

⁶¹ I Pang-gju, 1986, s. 16

⁶² ibid.

시처어서 오물시 내라.⁶³

Sičchöösö omulsi nāra.

Radnice říká, ať zaplatíme poplatky za odpad.

나라어서 편안하게 하고보니 [...] ⁶⁴

Naraösö pchjönanhage hagoponi. [...]

Protože země mi dělá dobře [...]

Partikule -sö, která se ve standardní korejštině připojuje pouze ke jménům označujícím počet lidí, se zde užívá ve stejné funkci, jako zbylé z výše uvedených partikulí, čímž se liší i od ostatních dialektů.⁶⁵

나라서 그 절을 크기 잘 지이 주고 [...] ⁶⁶

Narasö kü čörül kchūki čal čii čugo [...]

Země dobře postavila velký buddhistický klášter [...]

대국서 아주 엄한 명령이 나왔어.⁶⁷

Täguksö adžu ömhan mjöngnjöngi nawassö.

Čína vydala velmi přísný rozkaz.

학교서는 부득이 해가주고 아까운 인물이지만 참 퇴학을 제명을 씨깃부렸네.⁶⁸

Hakkosönün pudūgi hägadžugo akkaun inmuridžiman čcham tchöhagül čemjöngül ssigitpurene.

Škola neměla na výběr, a ačkoliv ho byla škoda, vyhodili ho (ze školy).

⁶³ I Pang-gju, 1986, s. 16

⁶⁴ I Tchä-im, 1982

⁶⁵ Čo Hjön-džun, 2009, s. 29

⁶⁶ ibid.

⁶⁷ ibid.

⁶⁸ Čöng Wön-čchöl, 1984

„Rö“ obsažené v -söro, -esörö a -esürö bylo pravděpodobně původně spisovné –로 -ro používané pro lokativ. V těchto tvarech může mít význam zdůraznění. Tyto tvary vznikly z -esö a -sö.⁶⁹

본가서러 글을 갈체고 있어.⁷⁰

Pongasörö kürül kalčchego issö.

Rodina manželky učí psát.

나라에서러 그 말로 알았다 카는 게라.⁷¹

Naraesörö kü mallo aratta kchanün gera.

Země o tom prý ví.

부자집에스러 그 색시를 인제 그만 색시 보고 미느리 삼았어.⁷²

Pudžadžipesürö kü säksirül indže kuman säksi pogo minüri samassö.

Bohatý dům se na už ni přestal dívat jako na neprovdanou ženu a vzal ji za svou snachu.

3.1.4 -서러/더러/드러 -sörö/törö/türö

Tyto partikule rovněž obsahují zdůrazňující -러 -rö a užívají se stejným způsobem jako spisovné -서 -sö zmíněné výše (pojí se za jména vyjadřující počet lidí). Je však možné, že existuje spojitost -törö se stejným tvarem vyjadřujícím spisovný akuzativ. V češtině bychom spojení jmen s těmito partikulemi vyjádřili nejčastěji šestým pádem či příslovcem, ale v korejštině spadá tato kategorie do nominativu.⁷³ Partikule -törö a -türö patří podle kontextu i do jiných pádů, jak uvidíme v následujících podkapitolách.⁷⁴

넘우 집으로 혼자서러 30 년을 살아 놓이 인자 안 늙었겠나?⁷⁵

Nömu čibüro hondžasörö 30nönül sara nohi indža an nürgotkenna?

Bydlel 30 let sám v cizím domě jako sluha, tak jakpak by nezestárnul?

⁶⁹ Čo Hjön-džun, 2009, s. 30

⁷⁰ Čo Hjön-džun, 2009, s. 29

⁷¹ ibid.

⁷² ibid.

⁷³ např. 세이서러 = ve třech

⁷⁴ Čo Hjön-džun, 2009, s. 30-31

⁷⁵ U Tu-nam, 1984

내 혼자더러 신랑 서이를 다 데리고 살 수는 없다 말이야.⁷⁶

Nä hondžadörö sillang söirül ta terigo sal sunün öbta marija.

Nemůžu si sem přece přivést všechny tři ženichy a sama tu s nimi žít.

나는 여 혼자드러 자는데 [...] ⁷⁷

Nanün jö handžadörö čanunde [...]

Já tady sama spím [...]

3.2 Akuzativní partikule

Partikule akuzativu označují předmět věty. Ze své podstaty tedy bývají součástí tranzitivních frází, ale mohou se vyskytovat i ve frázích intranzitivních – pojí se například na podstatná jména vyjadřující čas či prostor, další větné členy (krom předmětu) a slovesné základy.⁷⁸ Spisovná korejština v tomto pádu obsahuje partikule -을/를 -ül/rül. Partikule -ül se připojuje ke jménům končícím konsonantem a -rül se pojí na jména končící vokálem. Zejména v mluveném jazyce se -rül po samohlásce zkracuje na -르 -l. Tento jev se realizuje i v kjöngsangském nářečí, a to o něco častěji než ve standardní korejštině. Najdeme ho ale i v ostatních korejských dialektech. Plné tvary -rül i -ül jsou v tomto dialektu také hojně užívané a mladá generace je preferuje před většinou z jejich nářečních variant.⁷⁹ Mezi specifické akuzativní partikule tohoto dialektu patří: -얼/럴 -öl/röl, -으를 -ürül, -(으)르 - (ü)rü, -(으)로 -(ü)ro, -(으)러 -(ü)rö, -오 -o, -이 -i, -이가 -iga a -이를 -irül.

3.2.1 -얼/럴 -öl/röl

Na tyto tvary vzniklé hláskovou změnou spisovného -ül/rül narazíme hlavně v severní části provincie, ale i tam se začínají postupně vytrácet – jsou nahrazované spisovnou variantou.⁸⁰ Partikule -öl/röl jsou však rozšířené v nářečích střední a jihozápadní oblasti Jižní

⁷⁶ Čo Hjön-džun, 2009, s. 30

⁷⁷ ibid.

⁷⁸ I Pang-gju, 1986, s. 37; I Ki-gap, 2003, s. 43

⁷⁹ I Ki-gap, 2003, s. 43; Čchö Myöng-ok, 2015, s. 224; Im Ho-bin, 2003, s. 147

⁸⁰ Kim Mjöng-džu, 2012a, s. 110; Pak Či-su, 2015, s. 347

Koreje.⁸¹ Za souhlásky se připojuje -öl a za samohlásky -röl. V oblasti kolem Sangdžu, Čungdongu a Osangu existuje alomorf -röl -털 -tchöl.⁸²

저거털 우야노 싶어가, 이놈 가마이 생각하이 이견이 나그던.⁸³

Čögöröl ujano sipchöga, inom kamai sängakchai igjöni nagüdön.

Říkal si, co s tím, pořádně se nad tím zamyslel a pak přišel s řešením.

고게 인자 저게 나무털 갈지베 하나 하고 [...] ⁸⁴

Koge indža čöge namuröl kaldžibe hana hago [...]

Tam se teď přeřízne strom a udělá se z něj jedna část [...]

[...] 판 덩에 가야 이썰 때는 소털 그날 찌느겐 차따가 차따가 차썰 몬하고 [...] ⁸⁵

[...] ttan tönge kaa issöl ttänün soröl kūnal ččönūket čchattaga čchattaga čchaččil monhago

[...]

[...] když byl na jiném hřebenu hory, hledal a hledal toho dne večer krávu, ale nemohl ji najít

[...]

건 중머스른 므하 얼마 세경얼 바썰미까, 그런?⁸⁶

Kön čungmösümün müha ölma sekjöngöl passümmikka, kūrön?

Tak kolik asi takový střední zemědělský výpomocník dostává ročně zapláceno?

[...] 헤까리 거구 해 가주우 지붕얼 이이고, 그래따꼬.⁸⁷

[...] hekkari kögu hä kadžuu čibungöl iigo, kūrättaggo.

[...] prý tam sestavili krokev a udělali střechu.

그녀 맨날 그느 성주얼 지내.⁸⁸

Kүнө мәннал күнү Сөңгдзуöl чинә.

Každý den se dělá obřad k uctění božstva domu.

⁸¹ I Ki-gap, 2003, s. 44

⁸² Čöng Čchöl, 1997, s. 93

⁸³ Čo Hjön-džun, 2009, s. 33

⁸⁴ Kim Mu-sik, 2013a, s. 37

⁸⁵ ibid., s. 66

⁸⁶ Kim Mu-sik, 2013a, s. 83

⁸⁷ Kim Mu-sik, 2013a, s.273

⁸⁸ ibid., s. 291

3.2.2 -으를 -ürül

Partikule -ürül se připojuje jenom za nomina končící souhláskou. Nejfrekventovaněji se používá v oblasti Jöngdöku na severu provincie. V jiných dialektech ji nenalezneme.⁸⁹ V souvislosti s jejím vznikem bývají zmiňovány dvě teorie. Jedna říká, že se jedná o zachovanou prostřední fázi ve vývoji partikule -rül. Ve starověké korejštině existovala pouze akuzativní partikule -ül, která se zdvojila, čímž vzniknul tvar -을을 -ülül. Ten se později zkrátil právě na -ürül a dalším postupem času bylo odstraněno i nadbytečné „으“ „ü“, a tak mohlo vzniknout dnes užívané -rül.⁹⁰ Podle druhé teorie se původně jednalo přímo o tvar -rül, ke kterému přibyla vkladná hláska -ü-, aby se mohl připojovat k souhláskám.⁹¹

시집을 가가주고 보이, 밥으를 담는데, [...] ⁹²

Sidžibül kagadžugo poi, pab**ürül** tamnünde, [...]

Vdala se, naložila rýži, [...]

자네는 팔자에 일곱 사람으를 죽이라고 하는 천명을 타고난 사람이이께. ⁹³

Čanenün pchaldžae ilgop saram**ürül** čugirago hanün čchönmjöngül tchagonan saramiikke.

Protože ses už narodil s rozkazem od nebes, abys zabil sedm lidí a je to tvým osudem.

용으를 갖다골라 상징을 삼았다. ⁹⁴

Jong**ürül** kattagolla sangdžingül samatta.

Vzali si draka a udělali z něho symbol.

3.2.3 -(으)르 -(ü)rü

Tato partikule se zdá být nejrozšířenější na východním pobřeží Jižní Koreje – najdeme ji i v provincii Kangwön. Na rozdíl od většiny z ostatních koncovek, které jsem již zmiñovala, je občas užívána i na jihu provincie Kjöngsang, a to hlavně ve spojení s ㄱü kü (odpovídajícímu spisovnému ㄱ것 kügöt) – ㄱ으르 küürü. Ve spojení s jinými jmény se na jihu používá spíše -rü.⁹⁵ Partikule -ürü se přidává za nomina končící souhláskou, kromě „르“ „l“. Za „l“ a

⁸⁹ I Ki-gap, 2003, s. 44-45

⁹⁰ I Sang-gju, 1990, s. 118; I Pang-gju, 1986, s. 38; Čchö Myöng-ok, 2015, s. 224

⁹¹ I Ki-gap, 2003, s. 45; Čo Hjön-džun, 2009, s. 35

⁹² Im Čchan-hüi, 1979

⁹³ I Ki-gap, 2003, s. 45

⁹⁴ Čchö Myöng-ok, 2015, s. 225

⁹⁵ Kim, Čöng-dä, 2009, s. 9-11; Na Čin-sök, 1977, s. 37

samohlásky se připojuje -rŭ (vyslovováno jako lŭ).⁹⁶ Partikule -(ŭ)rŭ vznikla s největší pravděpodobností z -ŭrŭl elizí koncového „l“. Nejednalo by se o žádný neobvyklý jev, jelikož v tomto dialektu dochází k vypouštění koncových hlásek partikulí poměrně často.⁹⁷ Zaznamenat ji můžeme zejména v běžné (neformální) konverzaci starší generace.⁹⁸

그래 인제 받아가주고 답으르 해야 텔 모양인데.⁹⁹

Kŭrā indže padakadžugo tabŭrŭ häja tel mojāngingde.

Vypadá to, že to teď bude muset přijmout a odpovědět.

베도 까므머 그으르가 남자들 껌농바지도 해주고.¹⁰⁰

Pedo kkamŭmŏ kŭŭrŭga namdžadŭl kkŏmnunbadžido hädžugo.

Pokud je i látka černá, dělají se z ní pánské černé kalhoty.

[...] 그걸로 활동으르 하고 여러 가지 다방면으로 해서 [...]¹⁰¹

[...] Kŭgŏllo hwaldongŭrŭ jŏrŏ kadži tabangmjŏnŭro häsŏ [...]

[...] Pod těmito skupinami pracovali do všech směrů [...]

3.2.4 -(으)로 -(ŭ)ro, -(으)러 -(ŭ)rŏ

Tyto partikule se neužívají pro akuzativ v žádném jiném z korejských dialektů, a tak patří mezi jednu z naprostých výjimečností tohoto nářečí. Partikule -로 -ro se používá prakticky po celé provincii, nejčastěji však v pobřežních oblastech jako je Uldžin, Jŏngdŏk, Pchohang, Jŏngčchŏn, Kjŏngdžu, Kosŏng, Hadong a dalších.¹⁰²

Připojuje se za samohlásky či finálu „l“ stejně jako -르 -rŭ. V jižní části provincie je jejím protějškem užívaným za souhláskami (s výjimkou „l“) -을 -ŭl. Na severu provincie je jejím protějškem realizovaným za stejnými hláskami jako -ŭl partikule -으로 -ŭro.¹⁰³

⁹⁶ I Sang-hwan, 1998a, s. 119

⁹⁷ I Ki-gap, 2003, s. 45; Kim Tchä-jŏp, 1999, s. 52

⁹⁸ I Pang-gju, 1986, s. 40

⁹⁹ I Ki-gap, 2003, s. 45

¹⁰⁰ I Ki-gap, 2003, s. 45; Kim Čŏng-dä, 2013b, s. 135

¹⁰¹ Kim Kwang-ho, 2013

¹⁰² I Ki-gap, 2003, s. 44; I Čin-ün, 2008, s. 8

¹⁰³ Kim Tchä-jŏp, 1999, s. 52; I Ŭn-džu, 2012, s. 12

게기로 목고 놀았다.¹⁰⁴

Kegiro mukko noratta.

Jedli maso a bavili se.

조은 말로 못 배우고 나쁜 말로 배우기는 시워.¹⁰⁵

Čoŭn mallo mot päugo nappun mallo päuginŭn siwö.

Hezká slova se nedají naučit, ale špatná slova se naučí snadno.

[...] 저수지 무리 바아치나 빠지면 물로 채알라꼬 언자 일기예보를 드리보곤 [...] ¹⁰⁶

[...] čösudži muri paačchina ppadžimön mullo čchäallakko öndža ilkijeborül tŭröbogon [...]

[...] když voda v nádrži klesne o polovinu, sledujeme předpověď počasí, abychom ji naplnili vodou¹⁰⁷

큰 장아가가 물건으로 많이 사가왔는데¹⁰⁸

Kchŭn čangagaga mulgjonŭro manhi sagawannŭnde

Šel na velký trh a přinesl (a koupil) z něj spoustu věcí

나는 집으로 비우고 어데 갔도?¹⁰⁹

Ninŭn čibŭro piugo öde katto?

Kam jsi šel poté, cos opustil domov?

저 노인한테 가가 밥으로 좀 줄라고 하까¹¹⁰

Čö noinhöntche kaga pabŭro čom čllago hakka

Co takhle zajít za tamtím starcem a poprosit ho o trochu jídla?

Na otázku vzniku těchto partikulí neexistuje ani v tomto případě jednoznačná odpověď. Jisté však je, že se -ro jako akuzativní partikule užívalo již na konci 18. století.¹¹¹ Hwang Kuk-džöng ve své práci přichází s tezí říkající, že -ro, které funguje v současné spisovné korejštině

¹⁰⁴ Sö Ču-jöl, 1981, s. 131

¹⁰⁵ I Ki-gap, 2003, s. 44

¹⁰⁶ Kim Čöng-dä, 2013b, s. 24

¹⁰⁷ Do češtiny překládáme frázi „mullo čchäallakko“ jako „abychom ji naplnili vodou“, tedy v překladu používáme instrumentál, kterému odpovídá pádová partikule -ro ve spisovné korejštině. „Čchäallakko“ je však v přepisu do standardní korejštiny 채우려고 čchäürjögo. Jedná se o tranzitivní sloveso 채우다, které se pojí na akuzativ. Proto se v případě této fráze skutečně jedná o akuzativ, a ne o instrumentál.

¹⁰⁸ I Sang-gju, 1990, s. 119

¹⁰⁹ Kim Tchä-jöp, 1998, s. 21

¹¹⁰ Hwang Kuk-džöng, 2012, s. 354

¹¹¹ Päk Tu-hjön, 1998, s. 53

jako partikule instrumentálu, mohlo mít původně – ve středověké korejštině – kromě této funkce i funkci akuzativu. Za vyloženě akuzativní partikuli ji však nepovažuje.¹¹² Možnost spojitosti instrumentálního -ro a akuzativního -ro v tomto dialektu zmiňuje více autorů.¹¹³¹¹⁴

Existuje i teorie, že se jedná o původní akuzativní -ㄹ -l, které se dříve ještě např. v systému zápisu zvaném hjangčchal¹¹⁵ zapisovalo jako -ㄹ, ke kterému se připojilo -ㅁ -o. Jeho připojení však nelze žádným způsobem objasnit, proto je tato teorie všeobecně považována za značně nepravděpodobnou.¹¹⁶

Nejčastěji bývá zmiňovaný názor, že je -ro alomorfem -rũ. Partikule -rũ, která vznikla z -rũl elizí koncové hlásky, se poté dále změnila na -ro.¹¹⁷ Pravděpodobnost pravdivosti tohoto názoru podporuje fakt, že k naprosto identickému procesu došlo v kjöngsangském nářečí i u pomocné partikule -ㄴ -nũn. U -nũn nejprve došlo k elizi koncové hlásky, čímž vzniknul tvar -ㄴ -nũ a později se tento tvar změnil v -no.¹¹⁸ Navíc zde změnu koncového „ũ“ na „o“ můžeme historicky pozorovat i u mnohých podstatných jmen: ㅍ· kãrã -> ㅍ르 kãrũ -> 가로 karo (-> spisovné 가루 karu), 아· azã -> 아으 aũ -> 아오 ao (-> spisovné 아우 au) atp.¹¹⁹ Pokud by ke vzniku -ro skutečně došlo tímto způsobem, znamenalo by to, že tvar -ũro vzniknul jednoduše přidáním vkladné samohlásky -으 -ũ.

Řada lingvistů však považuje proces zformování -ũro za poněkud složitější. Výše jsem již uvedla, že partikule -ũrũ má pravděpodobně svůj původ v -ũrũl. Takto vzniklá partikule se dále změnila v -ũro. Jednalo by se tak o proces prakticky oddělený od vzniku -ro, ale zároveň mu strukturně velice podobný.¹²⁰

Stejně tak jako mnohé jiné partikule, začínají i tyto postupně mizet pod vlivem standardní korejštiny. Například v oblasti Čchangwönu na jihu země, se za nominy končícími

¹¹² Hwang Kuk-džöng, 2012, s. 356

¹¹³ Kim Han-bjöl, 2017, s. 40

¹¹⁴ I Pang-gju, 1986, s. 41

¹¹⁵ Hjangčchal (향찰/郷札) byl slabičný grafemický systém odvozený z čínského písma. Využívalo se v něm zejména fonetické stránky čínských znaků. Znak se tedy přečetl sinokorejskou výslovností, ale místo významu tohoto čínského znaku nesl význam slabika, která se četla stejným způsobem v korejštině. (Pucek, 2005, s. 21)

¹¹⁶ Päk Tu-hjön, 1998, s. 54

¹¹⁷ Kim Tchã-jöp, 2001, s. 9

¹¹⁸ I Ki-gap, 2003, s. 45

¹¹⁹ Päk Tu-hjön, 1998, s. 53

¹²⁰ I Pang-gju, 1986, s. 41; I Sang-gju, 1990, s. 120; Kim Tchã-jöp, 1999, s. 52

„l“ stále používá -ro, ale za samohlásky se zde již pojí jen spisovné -rŭl.¹²¹ Výjimkou se zdají být pouze nařeční varianty slov 이것 igöt, 그것 kŭgöt, 저것 čögöt, za kterými se dodnes v mluveném jazyce hojně používá -ro.¹²²¹²³

여어서 여꺼지 띠야 이거로 잠능기라¹²⁴

Jöösö jökködži ttija igöro čamnŭnggira

Abys to chytnul, musíš běžet odsud potud

Jako zajímavost uvedme, že určité vymezení, co se týče užívání, najdeme i u -ŭro v oblasti Kjöngdžu. Lidé mladší osmdesáti let zde partikuli -ŭro používají hlavně za nominy končícími nazálami „ㅁ“ „m“, „ㄴ“ „n“ nebo „ㅇ“ „ng“. V případě, že jméno končí souhláskou „ㄱ“ „k“, jedná se především o novodobou slovní zásobu či odbornou slovní zásobu.¹²⁵

Partikule -rö a -ŭrö se zdají být alomorfem partikulí -ro a -ŭro. Za jména končící vokály a konsonantem „l“ se připojuje -rö. Partikule -ŭrö se většinou pojí ke konsonantům, ale můžeme ji nalézt i za vokály. Frekvence jejich užívání není příliš vysoká. Používá je jen starší generace v oblasti Kjöngdžu a Korjöngu.¹²⁶

우리 아버지려 어디 갖다 내가 내베리킨테¹²⁷

Uri abudžirö ödi katta näga näberikkinde

Vezmu někam svého otce a odhodím ho.

장물려 마안 씨지여.¹²⁸

Čangmullö maan ssidžijö.

Sójovou pastu samozřejmě používáme hodně.

¹²¹ Pak Gŭn-bä, 2006, s. 51

¹²² Kim Čöng-dä, 2012b, s. 96, 107, 127

¹²³ Kim, Čöng-dä, 2009, s. 10

¹²⁴ ibid., s. 11

¹²⁵ Hwang Kuk-džöng, 2012, s. 354

¹²⁶ Čo Hjön-džun, 2009, s. 36

¹²⁷ ibid.

¹²⁸ Kim Mu-sik, 2012c, s. 261

[...] 방아러 찌그며년 인자 이기 암 빠져야 데그덩.¹²⁹

[...] pangarō ččigūmjönön indža igi am ppadžjōja tegūdōng.

[...] když melete, nesmí vám to totiž vypadnout.

음, 고사으러 지자찌, 춘또지라 카면서 지내고.¹³⁰

Ům, kosaŭrō čidžačči, čhunttodžira kchamjōnsō čināgo.

Hm, rituál *kosa* jsme provedli, říkáme mu *čhunttodži*.¹³¹

내가 옷으러 입고 왔다이¹³²

Nāga osŭrō ipgo wattii

Oblékl jsem se a přišel

3.2.5 -오 -o

Partikule -o je další z akuzativních partikulí, co se používá jen minimálně. Užívá se pouze v oblasti Uldžinu, v nejsevernější části provincie. Právě kvůli jeho poloze, se zdá značně pravděpodobný předpoklad, že se jedná o alomorf akuzativní partikule -으 -ŭ, používané v sousední provincii Kangwŏn. Tuto teorii nám utvrzuje i další fakt. Jak jsme si již ukázali výše, „ŭ“ se na konci slov v kjōngsangském dialektu často mění v „o“. Připojuje se jak za souhlásky, tak za samohlásky.¹³³

일오 해라.¹³⁴

Iro hāra.

Pracuj.

떡오 먹고 약오 친다.¹³⁵

Ttōko mōkko jako čhinda.

Vzal si dárek a udělal pro něj něco dobrého.

¹²⁹ Kim Mu-sik, 2012c, s. 66

¹³⁰ ibid., s. 357

¹³¹ kosa = rituál na zahánění zlých duchů a přivolávání štěstí, čhunttodži = rituál prováděný po zasypání rakve (Kugō sadžōn, b.r.)

¹³² Čo Hjōn-džun, 2009, s. 36

¹³³ I Ki-gap, 2003, s. 47

¹³⁴ ibid., s. 48

¹³⁵ I Ki-gap, 2003, s. 48

3.2.6 -이가 -iga

Pokud se podíváme na -i/ka ve standardní korejštině, můžeme si všimnout, že podle své pozice spadají buďto do nominativních partikulí nebo do partikulí doplňkového pádu. Stejně tak je tomu s partikulí -iga, která se v tomto dialektu dle svého umístění ve větě rovněž řadí do rozdílných pádových partikulí. Pokud se připojí za podmět, jedná se o již zmíněnou nominativní partikuli. Pokud ji však připojíme za předmět vázající se na transitivní sloveso, jedná se o partikuli akuzativní. Je užívaná v různých oblastech severní části provincie. Pojí se zejména za souhlásky. Za samohlásky se pojí rovněž akuzativní -ka, na které ojedinele můžeme na severu provincie také narazit.¹³⁶ Ani jedna z těchto partikulí není příliš produktivní.

아버님 성질**이**가 어예 맞추면 좋을리껴?¹³⁷

Abõnim sõngžir**iga** õje matčchumjõn čohüllikkjõ?

Co mám udělat, abych byl v souladu s otcovou povahou?

동네에서 빛**이**가 졌소.¹³⁸

Tongneesõ pidž**iga** čjõtso.

Sousedství upadlo do dluhů.

모아 가지고 수물, 수물**너이**가 마안는데, [...]¹³⁹

Moa kadžigo sumul, sumulnõ**iga** maannunde, [...]

Shromáždilo se jich dvacet, dvacet jsme jich shromáždili, [...]

3.2.7 -이 -i, -이를 -irül

Zrovna tak jako -ga i partikule -i může fungovat jako akuzativní partikule. Tuto funkci má výhradně v oblasti Ongčchõnu. Připojuje se za jména končící nazálami nebo „르“ „l“. Je možné, že se jedná o historický pozůstatek. Tento jev se vyskytoval již ve psané středověké korejštině. Už tehdy se -i připojovalo za nazály a „l“ u předmětu věty.¹⁴⁰

¹³⁶ Čo Hjõn-džun, 2009, s. 37

¹³⁷ ibid.

¹³⁸ ibid.

¹³⁹ Kim Mu-sik, 2009a, s. 48

¹⁴⁰ Sõ Čä-guk, 1991, s. 91

बाटि माल·मि म्(म)अहै द्रुदि माल्म [...]¹⁴¹

Patküi malsämi munanhä türödi malmjö [...]

Řeči z venku neříkejte vevnitř [...]

그런 말이 안 하이다¹⁴²

Kürön mari an haidö

Takové věci neříkáme

옛날 말이 아니껴?¹⁴³

Jennal mari anikkjö?

Znáte, jak se tomu dříve říkalo?

사람이 만이 죽었니더¹⁴⁴

Sarami mani čugännidö

Zabil spoustu lidí

Partikule -irül je už rozšířenější – najdeme ji v mnoha oblastech severu provincie, zejména ve střední a východní oblasti. Pojí se na souhlásky i samohlásky, životná i neživotná nomina. Poměrně často se připojuje ke jménům buďto přímo končícím na „ㅇ“ „i“ nebo obsahujícím „i“ v poslední slabice. Existují dvě pravděpodobné možnosti, jak mohl tento tvar vzniknout. Může se jednat o složeninu podobnou -iga. V tomto případě by -i- bylo považováno za pouhou příponu ke které se přidalo akuzativní -rül ze spisovné korejštiny.¹⁴⁵ Také je ale možné, se jedná o pozměněný tvar partikule -ürül.¹⁴⁶

전에 안 하던 짓이를 자꾸 심하게 하고.¹⁴⁷

Čöne an hadön čisirül čakku simhage hago.

To, co dříve nedělal, teď přílišně dělá pořád.

¹⁴¹ Nāhun 1:4

¹⁴² Sö Čä-guk, 1991, s. 91

¹⁴³ ibid.

¹⁴⁴ ibid.

¹⁴⁵ Čo Hjön-džun, 2009, s. 34

¹⁴⁶ I Ki-gap, 2003, s. 45

¹⁴⁷ I Ki-gap, 2003, s. 45

나는 오늘 갔다가 벌이를 만났는데, 그 벌이 꿀을 받아야 된다.¹⁴⁸

Nanün onül kattaga pörirül mannännunde, kü pöri kkurül padaja tonda.

Dneska, když jsem šel, viděl jsem včely a od těch včel musím vzít med.

꼬추운 포기 포기이를 다 꼬추에다가 짬매능 게 아이고 [...] ¹⁴⁹

Kkočchuut pchogi pchogirül ta kkočchuedaga ččammänüng ge aigo [...]

Hlavy čili papriček, ty hlavy čili papriček se všechny nepřivážou na čili papričku [...]

3.3 Genitivní partikule

Pádové partikule genitivu označují vztah dvou jmen, přičemž v pořadí první jméno upravuje jméno, které za ním následuje.¹⁵⁰ Od ostatních pádových partikulí se liší právě svojí vázaností na další jméno místo přímé vázanosti na přísudek.¹⁵¹ Jejich další zvláštností je, že se za ně nedají připojit pomocné partikule.¹⁵² Na druhou stranu, jejich společnou charakteristikou s nominativními a akuzativními partikulemi je velká míra gramatičnosti. Což znamená, že i bez jeho presence můžeme (díky slovosledu apod.) dobře rozeznat daný pád, a tudíž jsou tyto pádové partikule v mluveném jazyce často vypouštěny. K tomuto jevu dochází jak ve standardní korejštině, tak v kjöngsangském dialektu.¹⁵³

Zatímco ve spisovné korejštině spadá do tohoto pádu pouze jedna partikule -의 -üi, v nářečí provincie Kjöngsang jich najdeme mnohem více. Většina z nich do jisté míry zachovává svůj původní tvar ze středověké korejštiny.¹⁵⁴ Mezi genitivní partikule tohoto dialektu patří (včetně spisovného -üi): -에 -e, -이 -i, -으 -ü, -어 -ö, -우 -u, -오 -o, -그/거 -kü/kö a -스 -s.

3.3.1 -에 -e

V případě této partikule se prakticky jedná o spisovné -üi. Jak jsem již psala v předchozí kapitole, jednou z možných výslovností diftongové hlásky „üi“ v této provincii je monoftong „e“. ¹⁵⁵ Ve standardní korejštině se sice partikule -üi kvůli obtížnosti své

¹⁴⁸ Čo Hjön-džun, 2009, s. 34

¹⁴⁹ Kim Mu-sik, 2012c, s. 85

¹⁵⁰ Pak Gi-dök, 2003, s. 101; Sö Čä-guk, 1991, s. 92

¹⁵¹ I Pang-gju, 1986, s. 21

¹⁵² I Sang-gju, 1990, s. 112

¹⁵³ I Ki-gap, 2003, s. 48; Im Ho-bin, 2003, s.148; Rju Söng-gi, 2014, s. 65

¹⁵⁴ I Pang-gju, 1986, s. 21

¹⁵⁵ Na jihu provincie ale existují určité výjimky, za kterými se „üi“ vyslovuje i jako ü. (I Ŭn-džu, 2012, s. 12)

výslovnosti rovněž čte jako „e“, v kjöngsangském dialektu se však jako -e i píše. Za její původ se však nepovažuje dnešní -üi, nýbrž středověké -·/의 -äi/üi.¹⁵⁶ Užívá se téměř po celé provincii, v severní části hlavně v jihozápadní oblasti. Frekvence užívání -e je však nejnižší ze všech genitivních partikulí.¹⁵⁷ Najdeme ji i ve všech ostatních jihokorejských dialektech kromě čedžuského.¹⁵⁸

나에 살던 고향은¹⁵⁹

Nae saldön kohjangün

Můj domov, ve kterém jsem žil

남에 돈 씨면 안 갚는다.¹⁶⁰

Name ton ssimjön an kammünnda.

Když si půjčí cizí peníze, nevrací je zpátky.

“샌님예, 소인에 부인이 아를 놓다 난산을 했는데 어예야 됩니까?”¹⁶¹

„Sännimje, soine puini arül notcha nansanül hännünde ojoja tömnikkö?“

„Pane doktore, moje manželka měla při porodu potíže, co se stalo?“

3.3.2 -이 -i

Za další tvar vzniklý ze středověkého -·/의 -äi/üi je považována partikule -i. Důvod je stejný, jako u předchozí partikule – jedním ze způsobů, jakým se zde čte „üi“ je „i“. Tato výslovnost se sice realizuje nejfrekventovaněji na severu provincie, ale na jihu na ni také můžeme narazit.¹⁶² Stejně tak jako -e se používá v různých oblastech po celé provincii, ale ne velmi často.

Připojuje se zejména za samohlásky, ale podobně jako tomu je v čedžuském, či kangwönském dialektu, může se připojit i za souhlásky.¹⁶³ Existují oblasti, kde se typicky pojí k určitým slovům. Například v oblasti Hadongu, nacházejícím se u jižního pobřeží, se -i připojuje k zájmenu kdo/někdo – 누 nu (ve spis. kor. 누구 nugu), a tak vzniká tvar 누이 nü =

¹⁵⁶ I Sang-gju, 1990, s. 112

¹⁵⁷ Kim, Čöng-dä, 2009, s. 7; Čo Hjön-džun, 2009, s. 42

¹⁵⁸ I Ki-gap, 2003, s. 49

¹⁵⁹ I Sang-gju, 1990, s. 112

¹⁶⁰ Son Su-ök, 1984

¹⁶¹ Kim Čin-ho, 1982

¹⁶² I Pang-gju, 1986, s. 22; Kim Tchä-jöp, 2006a, s. 5

¹⁶³ I Ki-gap, 2003, s. 49–50; I Sang-hwan, 1998a, s. 119

čí/něčí. Mluvčí z této oblasti starší 60 let tento tvar používají velmi často.¹⁶⁴ Zajímavostí je, že naprosto shodný tvar najdeme i ve středověké korejštině. Tam se však jednalo o základní formu zájmena kdo/někdo, a ne o formu vzniklou připojením pádové partikule.

Zde podobnost se středověkou korejštinou nekončí. V korejštině z doby okolo 15. století se -i používalo přímo jako partikule genitivu.¹⁶⁵ Zdá se však značně nepravděpodobné, že by se takto v provincii Kjöngsang používala až do teď. Pro to, abychom určili od kdy se zde -i začalo používat jako genitivní partikule, neexistují dostatečné podklady. Jisté je, že v dílech Kim Tong-niho, (severo)kjöngsangského autora první poloviny 20. století se tato partikule již vyskytovala. V dílech jiných autorů této oblasti ze stejné doby ji však nenajdeme, tudíž se tehdy nejspíš ještě nejednalo o rozšířený jev.¹⁶⁶

長者(장자) | 지빅 세 분(분)이 나가샤 [...]¹⁶⁷

Čangdžai čibüi se puni nazagasja [...]

Tři lidé mířili do domu nejstaršího muže [...]

뉘 집이 고?¹⁶⁸

Nü čibigo?

Čí je to dům?

[...] 하지만 저이 아버지가 [...]¹⁶⁹

[...] hadžiman čöi abödžiga [...]

[...] ale můj otec [...]

집이 일이 이리 마느노?¹⁷⁰

Čibi iri iri manūno?

To máte tolik domácích prací?

¹⁶⁴ Rju Söng-gi, 2016, s. 12

¹⁶⁵ Na Čchan Jön, 2009, s. 94, 111

¹⁶⁶ Kim Tchä-jöp, 2006, s. 5

¹⁶⁷ Wörinsökpo (1459) 8:81

¹⁶⁸ Rju Söng-gi, 2016, s. 10

¹⁶⁹ Kim Tong-ni, 1937, Solgö

¹⁷⁰ I Pang-gju, 1986, s. 22

3.3.3 -으 -ũ, -어 -ö, -우 -u, -오 -o

Partikule -으 -ũ je rovněž považována za tvar utvořený z původního -·/의 -äi/üi. Na rozdíl od předchozích partikulí se nejedná o tvar ovlivněný výslovností „üi“. Tato partikule patrně vznikla elizí „i“ z -üi.¹⁷¹ Oproti -i, které je připojováno zejména za samohlásky, se -ũ na většině území provincie pojí převážně k souhláskám. V určitých oblastech na severu provincie se ale k samohláskám běžně pojí.¹⁷² Frekvence užívání této partikule je vyšší než u -e a -i. Bývá preferovanější než tyto dvě partikule. Má s nimi ale i společný znak – užívá se jak na severu provincie (zde obzvláště ve východní části), tak na jihu. Také se užívá i v jiných provinciích: Kangwön, Čölla, Čedžu a v severokorejském Hamkjöngu.¹⁷³

Stejně tak jako -i najdeme -ũ v určitých oblastech velmi často ve spojení s několika slovy. V oblasti Čchangwönu na jihu provincie jsou takovými slovy: 남 nam (cizí/jiní lidé) a 녀m nöm (ve spis. kor. 놈 nom = člověk, chlápek). Ve spojení s -ũ tedy vznikají tvary 남으/녀므 namũ/nomũ (cizí) a 녀으 nömũ (člověka/chlápka)¹⁷⁴. V tomto omezeném prostředí je zde (ale i v dalších oblastech) -ũ užíváno opravdu frekventovaně.¹⁷⁵

[...]아무리 상사람이라 하지만 남자가 남으 여자를 쳐?¹⁷⁶

[...] Amuri sangsaramira hadžiman namdžaga namũ jödžarũl čchjö?

[...] Ať si je z prostého lidu, kolik chce, to může cizí muž mlátit ženskou?

나으 인생은 말로 모하지¹⁷⁷

Naũ insängũn mallo mohadži

Pokud jde o můj život, je na nic

단종대왕으 위사촌이란 말이다.¹⁷⁸

Tandžongdäwangũ üsačchoniran marida.

To znamená, že to byl bratranec/byla sestřenice z matčiny strany velkého krále Tandžonga.

¹⁷¹ Kim Tchä-jöp, 1999, s. 52; Sö Čä-guk, 1991, s. 92

¹⁷² I Sang-hwan, 1998a, s. 119; Čo Hjön-džun, 2009, s. 41; I Pang-gju, 1986, s. 21

¹⁷³ I Ki-gap, 2003, s. 49; Sö Čä-guk, 1991, s. 92

¹⁷⁴ Nömũ může ale v některých oblastech na jihu provincie znamenat rovněž „cizí“.

¹⁷⁵ Kim, Čöng-dä, 2009, s. 7-8

¹⁷⁶ Pak Kjöng-ni Tchodži

¹⁷⁷ I Pang-gju, 1986, s. 21

¹⁷⁸ Čo Hjön-džun, 2009, s. 41

Jen velmi zřídka můžeme narazit na genitivní partikuli -어 -ŏ, která je alomorfem -으 -ü. Najdeme ji například v oblasti Ongčchönu na severu provincie či v oblasti Čchangwönu na jihu, kde se opět používá frekventovaně jen ve spojení s „nam“ a „nom“.¹⁷⁹

아들어 집은 여서 멀어요¹⁸⁰

Adürö čibün jösö möröjo

Dům mého syna je odsud daleko

그래 인자 너머집도 안 살고 [...] ¹⁸¹

Kürä indža nömödžipto an salgo [...]

Jo, teď už ani nebydlí v cizím domě [...]

그 어찌 그녀며 떼는 머 벌개가 마는지¹⁸²

Kü ötti künömö ttenün pölgäga manündži

Jak to, že má doma tolik brouků?

Dalším alomorfem -으 -ü je partikule -우 -u.¹⁸³ Platí proto pro ni to samé, co pro -ŏ. Její užívání je rozšířeno téměř po celé provincii, a to nejčastěji za slovy nam a nom (i za jejich nářečními variantami).¹⁸⁴ Někteří autoři uvádí, že je v této provincii pravidlem za labiálními souhláskami místo -ü přidávat -u.¹⁸⁵ Jak jsme si však mohli všimnout, partikule -ü se vyskytuje za labiálami také. Partikule -u se tedy sice pojí za labiály – především „m“ – to ale neznamená, že se za nimi -ü nutně musí měnit v -u.¹⁸⁶

하기사 머사내놈 같았으믄 왜놈 아니라 왜놈우 할애비라도 [...] ¹⁸⁷

Hagisa mösanānom katassümün wānom anira wānumu haräbirado [...]

Pravda, kdyby to byl tak nějaký chlap, ne japončík ale aspoň japončíkův děda [...]

¹⁷⁹ Kim, Čöng-dä, 2009, s. 8; Sö Čä-guk, 1991, s. 92

¹⁸⁰ ibid.

¹⁸¹ Čöng Ki-džo, 1983

¹⁸² Kim, Čöng-dä, 2009, s. 8

¹⁸³ I Sang-gju, 1990, s. 113

¹⁸⁴ Sö Čä-guk, 1991, s. 92

¹⁸⁵ ibid., Čo Hjön-džun, 2009, s. 42

¹⁸⁶ Čo Hjön-džun, 2009, s. 41

¹⁸⁷ Pak Kjöng-ni Tchodži 3. část 2. díl

[...] 문밑에 사람우 피가 사방 묻치가 [...] ¹⁸⁸

[...] munmitche saramu pchiga sabang mudčhiga [...]

[...] pod dveřmi je to tam celé pokryté lidskou krví [...]

나무 바츠 사각꼬, 내나 이 삼년 댄썬요. ¹⁸⁹

Namu pačchū sakakkko, nāna i samnjōn tātssōjo.

Už jsou to tři roky, co jsem koupil cizí pole.

Za jiný alomorf partikule -으 -ū je považováno -오 -o. ¹⁹⁰ Též se používá po celé provincii, ale opravdu jen velmi zřídka. Stejně jako ostatní alomorfy partikule -ū se vyskytuje pouze v ustálených spojeních, a to s nominem nom a jeho dalšími tvary patřícími do tohoto dialektu.

빛을 쳐 살 수가 없는데, 요 놈오 거식이 굉장히 애 먹이기든. ¹⁹¹

Pidžul čjō sal suga ōmnūnde, jo nomo kōsiki kōngdžanghi ä migigidūn.

S dluhama žít nemůže, ta jeho svatba nám dělá pěkné potíže.

이놈오 자석, 갖다가 만져보이. ¹⁹²

Inomo časōk, kattaga mandžjōboi.

Ty darebáku, přines to a sáhni na to.

이 누모 자숙이 돈도 몬 버는 자숙이 [...] ¹⁹³

I numo časūgi tondo mon pōnūn časūki [...]

Takový darebák, darebák, co si ani nevydělává [...]

3.3.4 -그/거 -kū/kō

Partikule -kū a -kō mají rovněž jen velice vymezené prostředí, ve kterém se mohou vyskytovat. Připojují se za nářeční varianty zájmen 저 čō (skromně já) a 너 nō (ty). Užívají

¹⁸⁸ Han Tōk-i, 1984

¹⁸⁹ I Ŭn-džu, 2012, s. 24

¹⁹⁰ I Pang-gju, 1986, s. 21

¹⁹¹ Rju Sōng-man, 1980a

¹⁹² An Pjōng-kchwä, 1979

¹⁹³ Je Tchä-mjōng, 1982

se zejména na jihu provincie, ale v severní části na ni občas rovněž můžeme narazit – například v oblasti Ongčchönu.¹⁹⁴

즈그 집에도 있나¹⁹⁵

Čügŭ čibedo inna

Je i u mě doma?

"느그 아버지 뭐하시노?"¹⁹⁶

„Nügŭ abudži mwöhasino?“

„Co dělá tvůj otec?“

아구중 느그 에하라부지하고 그 할배하고 그릴수업는 친구아이가 [...] ¹⁹⁷

Agudžung nügŭ eharabudžihago kü halbähago kŭrölsuömnŭn čchingguaiga [...]

V téhle skupině lidí jsou tvůj dědeček (z matčiny strany) a tamten dědeček přátel, co nejsou něčeho takového schopní.

느거 어머니 어딜 갔노¹⁹⁸

Nügŏ ömöni ödil kanno

Kam šla tvoje matka?

“알구마, 알구마. 너거 아버지 뽀 함 때려주봐라.”¹⁹⁹

„Alguma, alguma. Nügŏ abudži ppjam ham ttärjödžubwara.“

„Dobře, dobře. Dej svému otci facku.“

우리친정 가고지라 느거친정 네가라모²⁰⁰

Uričchindžöng kagodžira nügŏ čchindžöng negaramo

Pojďme do domu rodičů mé manželky, do domu rodičů tvé manželky jdi ty

¹⁹⁴ Sö Čä-guk, 1991, s. 93

¹⁹⁵ Sö Čä-guk, 1991, s. 93

¹⁹⁶ Čchingu, 2001

¹⁹⁷ Kim Čöng-dä, 2012b, s. 20

¹⁹⁸ I Kŭm-dža, 2010

¹⁹⁹ U Pong-jön, 2014

²⁰⁰ Im Džöng-min, 2008, s. 51

3.3.5 -ㅅ -s

Jedná se o tzv. vkladné -s, které se v omezené míře realizuje i ve standardní korejštině. Za partikuli považováno sice není, nicméně plní velmi podobnou funkci jako genitivní partikule, tedy upravuje vztah dvou jmen (v pořadí první jméno – jméno, na které se pojí – upravuje jemu následující jméno). Ve spisovné korejštině se však píše tyto dvě jména dohromady (např. 나뭇잎 namunnip), čímž vznikají kompozita. Často se jedná o spojení dvou původem korejských slov/původně korejského slova se sinokorejským slovem nebo výjimečně dvou sinokorejských slov.²⁰¹ Pojí za jména končící vokály. V tomto dialektu ho můžeme vidět nejčastěji ve spojení s lokativní partikulí -에 -e. Takto vzniklý tvar -엿 -et se pojí zejména za jmenné postpozice vyjadřující směr (např. 앞 ap, 뒤 tü, 끝 kküt, 옆 jöp apod.)²⁰² Frekvence -s rovněž není příliš vysoká, užívána je však po celé provincii. Častěji se používá v dialektech provincií Čolla a Čedžu.²⁰³ Svoji podobu si nejspíše zachovala ze středověké korejštiny, kde se taktéž připojovala za jména končící na vokál a vyjadřovala genitiv.²⁰⁴

부텃 모미 여러 가짓 相(상)이 님·샤 [...]²⁰⁵

Pučjöt momo jörö kadžit sangi kädžšja [...]

Protože Buddhovo tělo mělo několik podob [...]

가운텃 지둥이 더 굵어²⁰⁶

Kaundet čidungi tö kulgö

Prostřední pilíř je tlustší

[...] 안 된다 캐봐야 뒤엿것도 안 한다 캐도 안 될끼고.²⁰⁷

[...] An tönda pchäbwaja tüetkötdo an handa kchädo an dölkkgo.

[...] i když řeknu, že to nejde, později taky neřekne, že to neudělá.

²⁰¹ Neibö kugösadžön, b.r.

²⁰² Čo Hjön-džun, 2009, s. 42; I Sang-gju, 1990, s. 113

²⁰³ I Ki-gap, 2003, s. 50

²⁰⁴ Na Čchan Jön, 2009, s. 111

²⁰⁵ Sehun 1

²⁰⁶ I Sang-gju, 1990, s. 113

²⁰⁷ Nam Sök-gju, 1980a

[...] 밑엿 요 집은 조그만 오두막살이에 살고 있는데, [...]²⁰⁸

[...] mitchet jo čibün čogūman odumaksarie salgo innūnde, [...]

[...] tahle dolní rodina žije v maličké chatrči, [...]

3.4 Dativní partikule

Dativní pádové partikule označují bezprostředního příjemce akce konané přísudkem či stavu přísudku.²⁰⁹ Jejich odlišností od naprosté většiny ostatních pádů je rozlišování životnosti a neživotnosti.²¹⁰ Ve spisovné korejštině sem řadíme partikule -에 -e, -에게 -ege s jeho zdvořilostní variantou -께 -kke, -한테 -hantche, -더러 -törö a -보고 -pogo. Partikuli -e připojujeme k neživotným jménům. Partikule -ege a -hantche, -kke a -törö pojíme k životným jménům, z toho -kke, -bogo a -törö můžeme připojovat pouze ke jménům vyjadřujícím osoby. Oproti nim lze -ege a -hantche připojit jak ke jménům vyjadřující osoby, tak ke jménům zvířat.

Můžeme se setkat s názorem, že pokud vidíme pádové partikule tohoto tvaru, jedná se o dativní partikule pouze v případě, že jsou připojeny k životnému jménu. Pokud by byly připojeny k neživotnému jménu, jedná se o partikule lokativu.²¹¹ Toto tvrzení není však docela pravdivé, jelikož partikule -e může po připojení k neživotným jménům stále vyjadřovat dativ.²¹² Důležité je, jaké sloveso v přísudku se k němu váže. Jestliže se jedná o sloveso vyjadřující dávání něčeho, vyjadřuje -e dativ. Tato partikule se však může vázat například i na slovesa pohybu – v tomto případě vyjadřuje směr, cíl přísudku; nebo na jiná dějová slovesa, se kterými vyjadřuje zmíněný lokativ. Tyto partikule jsou mimo jiné v korejštině také součástí konstrukce pasívu a kauzativu.²¹³ Kjōngsangský dialekt v sobě kromě těchto spisovných partikul zahrnuje i:

-게/기/기에 -ke/ki/kie,

-하테/한테/한투/한트/헌테/한떼 -hatche/hande/hantchu/hantchū/hōntche/hantte,

-자테/잔테/잘에/절에 -čatche/čantche/čatche/čōtche,

²⁰⁸ Ku Sang-hö, 1980a

²⁰⁹ I Sang-gju, 1990, s. 116

²¹⁰ Pucek, 2005, s. 205

²¹¹ I Pang-gju, 1986, s. 27

²¹² 나는 장학금을 받기 위해 신청서를 작성하여 학교에 제출하였다. (Kugö sadžön, b.r.)

Nanün čanghakkūmül patki ühä sinčchōngsörül čaksōnghajö hakkjoe čechūlhajōtta.

Abych dostal stipendium, vyplnil jsem žádost a odevzdal ji škole.

²¹³ I Ki-gap, 2003, s. 51-52

-인데/인테/있는데 -inde/intche/innünde,

-떠러/뚜로/터러/떠로/트러/두로 -ttörö/tturo/tchörö/ttöro/tchürö/turo,

-손에 -sone,

a -로 -ro.

Je nutno podotknout, že spisovné -ege, -kke, -törö a -pogo užívá spíše mladší generace, starší generace je užívá minimálně – preferuje před nimi buďto -hantche, nebo partikule dialektu. Starší generace je může i vynechávat úplně.²¹⁴

3.4.1 -계/기/기에 -ke/ki/kie

Všechny tyto partikule mají pravděpodobně svůj původ ve spisovném -에 계 -ege. Elizí „e“ z -ege vznikla partikule -ke a hláskovou změnou -ke vzniklo -gi. Ke -ki se po té nejspíš přidalo nazpět buďto „e“, které zaniklo elizí, nebo „e“, které zmizelo v následku hláskové změny.²¹⁵ Co se týče identických tvarů -ki a -kie, které najdeme ve spisovné korejštině, jedná se o pouhou shodu náhod. Obě tyto partikule totiž ve standardní korejštině nespádají pod pádové partikule, nýbrž pod koncovky neukončeného přísudku, konkrétně nominativní transformační koncovky vázající se na slovesa. Pádové partikule -ki a -kie se pojí jen za životná jména, stejně tak jako spisovné -ege, nejčastěji za osobní zájmena.²¹⁶ Používají se spíše zřídka, více na severu provincie než na jihu.

그리이, 아들은 부모계 효서이 있고 며느리 안 안돼 거주있는데.²¹⁷

Kürii, adürün pumoge hjosöi itgo mjönüri an andö kadžuinnünde.

Takže, syn byl oddaný rodičům, ale snacha taková nebyla.

[...] 백 마지기를 갖다가 니계 주겠는데 [...] ²¹⁸

[...] päk madžigirül kattaga nige čugennünde [...]

[...] vezmu sto *madžigi* a dám je tobě [...]

²¹⁴ Rju Söng-gi, 2014, s. 65-66; Rju Söng-gi, 2016, s. 11

²¹⁵ Čo Hjön-džun, 2009, s. 48, 57

²¹⁶ ibid. 48

²¹⁷ I Dži-söp, 1980c

²¹⁸ Sö Čin-čchöl, 1982; madžigi = korejská měrná jednotka polí (Kugö sadžön, b.r.)

이놈의 시어마이게 저게 밥을 안 주고 한 천날뽀날 찌끄래기 한 술갈 주이 [...] ²¹⁹
 Inomüi siömaige čöge pabül and džugo han čchönnalkkomnal ččikkürägi han sutkal čui [...]
 Poněvadž své tchýni nedává najíst, jen jí každý den dá jednu lžici zbytků [...]

[...] 그러면 니기 몬 이기면 너 마누라를 날 도가. ²²⁰
 [...] kūrömjön nigī mon igimjön nõ manirarül nal doga.
 [...] takže když nade mnou nevyhraješ, svou manželku dáš mně.

[...] 자네기는 혜택을 하나도 몬 보는데 [...] ²²¹
 [...] čaneginün hjetchägül hanado mon ponünde [...]
 [...] nevidím u tebe žádné výhody [...]

“내기 왔다가 회로에, 돌아가미 장개 들일 수 있어.” ²²²
 „Nägi wattaga höroe, toragami čangä türil su issö.“
 „Když se ke mně vrátíš, budeš se moct oženit.“

“종고 안 종고는 당신기에 매있지 내기에는 안 매있다.” ²²³
 „Čokcho and čokchonün tangsingie mäitči nägienün an mäitta.“
 „Ať si je to dobré, nebo ne, to záleží na tobě ne na mě.“

젊은 사람기에는 피혈이 마이 돌고 열이 마이 나기 땀에 [...] ²²⁴
 Čölmün saramgienün pchihjöri mai tolgo jöri mai nagi ttäme [...]
 Protože mladému člověku hodně cirkuluje krev a má vysokou teplotu [...]

마 말기에 실려 보냈뽀 뒤에 [...] ²²⁵
 Ma malgie silljö ponetppun tüe [...]
 Po té, co to jen naložil na koně a poslal pryč [...]

²¹⁹ Čang Pun-i, 1979

²²⁰ Pak Ok-čchön, 1980

²²¹ Kwön Čung-wön, 1983

²²² Či Se-hä, 1984a

²²³ I Nam-i, 1980b

²²⁴ Kim Söng-hjöp, 1984a

²²⁵ Kim Tchä-u, 1982a

3.4.2 -하테/한테/한투/한트/헌테/한떼 -hatche/hande/hantchu/hantchũ/höntche/hantte

I tyto partikule mají všechny původ ve spisovné pádové partikuli. Přesněji řečeno, jsou to alomorfy partikule -한테 -hantche, která je sama o sobě v tomto dialektu užívána nejčastěji.²²⁶ Tak tomu ale není jen v případě tohoto dialektu. Partikule -hantche a její různé alomorfy se používají i v nářečích všech ostatních provinciích, přičemž se mezi sebou liší pouze podobou tvarů těchto koncovek, nikoliv však jejich významy.²²⁷ Jedinou odlišnost co se týče užívání -hantche můžeme nalézt právě v provincii Kjöngsang – zde se tato partikule může pojit i za neživotná nomina. K tomuto jevu ale dochází jen velmi zřídka.²²⁸

돌한테 채잇다.²²⁹

Tolhantche čchäitta.

Kopl ho **kámen**.

Alomorfy -hantche vznikly za pomoci jednoduchých hláskových změn. Partikule -hatche vznikla elizí „n“ z první slabiky, -hande změnou aspirovaného „tch“ na prosté „d“, -hantchu a -hantchũ změnou „e“ z poslední slabiky na „u“ a „ũ“ a -höntche změnou vokálu v první slabice na „ö“. Zejména ke změnám vokálů dochází v tomto dialektu opravdu často, jak jsme si již mohli všimnout u předchozích partikulí, mnoha podob nomina **놈** nom a dalších.

Na jihu provincie jsou užívány partikule -hande, -hantchũ a -höntche. Na severu provincie se užívají také, zejména ve středozemní části.²³⁰ Navíc se zde používají i partikule -hatche a -hantchu. Tvar -höntche se používá i v dialektech západních regionů korejského poloostrova, odkud se nejspíše do této provincie dostal.

지거 지집헌테도 저거 마느래헌테도 양가고 온또 양씨거 익꼬 [...] ²³¹

Čigö čičiphöntchedo čögö manürähöntchedo angkago ottto angssigö ikko [...]

Takový člověk nechodí ani k ženským, ani za manželkou, oblečení si taky nečistí [...]

²²⁶ Čo Hjön-džun, 2009, s. 47, 49

²²⁷ I Ki-gap, 2003, s. 57

²²⁸ I Pang-gju, 1986, s. 31

²²⁹ ibid.

²³⁰ Čo Hjön-džun, 2009, s. 47

²³¹ Kim Čöng-dä, 2013b, s. 50

아는 사람**한테**, “그래 어찌 됐느냐?” 한께, [...] ²³²

Anün saram**höntche**, „Kürä öčči tönnünja?“ hankke, [...]

Ptá se známého, „Tak co, jak se stalo?“ a on na to, [...]

부잣집인디, 저거 아버지**한테** 가서, [...] ²³³

Pudzatdžibindi, čögö abidži**höntche** kasö, [...]

Je to dům boháčů, tak tam šel k otci, [...]

[...] 큰 딸로 인자, 순임금**하테** 그 인자 참 내우간을 맨들어 주고. ²³⁴

[...] kchün ttallo indža, sunimgüm**hatche** kü indža čcham näukanül mändürö čugo.

[...] nejstarší dceru dají čínskému císaři Sunovi a utvoří mezi nimi manželský vztah.

자정이 다 된 그 기회를 타가주고 큰 자숙**하테** 찾아가가주고는, [...] ²³⁵

Čadžongi ta tön kü kihörül tchagadžugo kchün časük**hatche** čchadžagadžugonün, [...]

Využil toho, že už je půlnoc, došel k velkému chlapovi, [...]

니 한테는 조보고 내**하테**는 부친이 돌아가셔도 니 이눔 니, 집에 발걸음은 없고 [...] ²³⁶

Ni hantchenün čobogo nā**hatchenün** bučchini dorakasjodo ni inüm ni, čibe palgörümün öpko

[...]

I když ti zemřel dědeček a mě otec, ty zmetku, ty se doma ani neukážeš [...]

머어 이 동네는 독새**한테** 물린 사례미 업서도. ²³⁷

Möö i tongnenün toksā**hande** mullin sarāmi öpsodo.

No, i když v tomhle sousedství nikdo nebyl uštknut jedovatým hadem.

큰 소는 저 본 인자 소 임자**한테** 돌리주고, [...] ²³⁸

Kchün sonün čö bon indža do imdžā**hande** tollidžugo, [...]

Velkou krávu vrátí původnímu majiteli krávy, [...]

²³² I Söng-üi, 1984

²³³ Čong Kjöng-gap, 1984a

²³⁴ Kim Pchan-am, 1983a

²³⁵ I Mu, 1980d

²³⁶ I Pjöng-dal, 1982

²³⁷ Kim Džöng -dä, 2006b, s. 21

²³⁸ Kim Mu-sik, 2013a, s. 71

또 어쁜 사러몽 가 가주우 밥또 쫘스님한테 돌려 캐가 어더가 오고, [...] ²³⁹

Tto öttün sarömüng ka kadžuu paptto ččom sünim**hande** tolla kchäga ödöka ogo, [...]

Jiný člověk zase přijde za mnichem, poprosí ho o jídlo a přijde s ním (s jídlem), [...]

Další zvláštností těchto partikulí oproti dativním partikulím ve standardní korejštině je poměrně časté připojování určitých pomocných partikulí, zejména pak -다가 -taga, které nese funkci zdůrazňování významu jemu předcházející partikule.²⁴⁰ Tato partikule se v korejských dialektech připojuje i za spisovné -hantche.²⁴¹ Partikule -hantchu a -hantchü se vždy objevují ve tvarech s připojeným -로 -ro či -로다가 -rodaga, které pravděpodobně vykonávají stejnou funkci jako -taga.²⁴²

자식이 없어서 인자 저저 신**한테다가**, 아들 한 개만 태아 주라고 만날 기도를 했는데 [...] ²⁴³

Časiki öbsösö indža čödžö sin**hantchedaga**, adül han gäman tchäa čurago mannal kidorül hännünde [...]

Protože neměli děti, každý den se modlili k bohu, aby jim dal alespoň jedno miminko [...]

공주 껌영 감사**한투로다가** 그런 보화를 발견했다고 보고를 하인까, [...] ²⁴⁴

Kongdžu Kämjöng kamsa**hantchurodaga** kürön pohwarül palkjönhättago pogorül hainkka, [...]

Tak podávají zprávu guvernérovi do jeho provinčního úřadu v Kongdžu, že objevili poklad [...]

열 서너 살 넘어 목는 개집아를 그 들머리 총각**한투로** 이래 결혼을 해서 줬는데.²⁴⁵

Jöl sönö sal nömö muknun kädžiparül kü tülmöri čchonggak**hantchuro** irä kjörhonül häsö čunnünde.

To děvče, co mělo přes třináct nebo čtrnáct let dali tomu starému mládenci, za kterého se provdala.

²³⁹ Kim Mu-sik, 2013a, s. 201

²⁴⁰ Kugö sadžön, b.r.

²⁴¹ I Ki-gap, 2003, s. 57

²⁴² Čo Hjön-džun, 2009, s. 49 -50

²⁴³ Čchö Kjöng-jön, 2011

²⁴⁴ Čchö Sung-nak, 1981

²⁴⁵ Pak Čong-gi, 1980a

“아 그래, 그러면 내일 저녁일랑 저녁 일찍 묵고 나**한투로** 오게.”²⁴⁶

„A kūrā, kūrōmjön näil čönjōkillang čönjōk ilččik mukko **nahantchuro** oge.“

„Ach tak, v tom případě se zítra brzo navečeř a přijď ke mně.“

“[...] 우리 아들이 이정승네 딸 **한트로** 장개를 올라 그니더!”²⁴⁷

„[...] uri aduri I Džōng-sūngne ttal **hantchūro** čangärül olla künidö!“

„[...] náš syn si vezme za manželku dcera I Džōng-sūnga!“

그러이 지가 다른 드로 안간다 그이 도리없이 고만에 그 사람**한트로** 약혼했어.²⁴⁸

Kūrōi čiga tarūn tūro anganda kūi doriōbsi gomane kū saram**hantchūro** jakhōnhässō.

Takže nešel nikam jinam a nakonec se, nemajíc na výběr, zasnoubil s tou osobou.

인지는 우리**한트로** 온 때문에, 우리는 이 세상 사람이 아이고, [...] ²⁴⁹

Indžinūn ur**ihantchūro** on ttāmune, uri i sesang sarami aigo, [...]

Tak, protožes za námi přišel a my nejsme lidé z tohoto světa, [...]

I Ki-gap ve své Gramatice korejských dialektů navíc zmiňuje partikuli –향께 -hangkke, která je používána v oblasti Sačchōnu a Tchongjōngu na jihu provincie.²⁵⁰ Na ostrově Ullūng se údajně starou generací používá další alomorf -hantche: –안테 -antche.²⁵¹ Zajímavé je, že stejný tvar najdeme v dialektu ostrova Čedžu. Na jihu provincie v oblastech blízkých sousedící provincii Čōlla ještě v 80. letech mluvčí užívali partikulí –언티 a –안티.²⁵² Pro nedostatek dostupných zdrojů však nejsem schopna tyto informace potvrdit.

Partikulí, která vůbec nebývá zmiňována, je varianta -hantche s intenzívou, tedy -hantte. Objevuje se však v primárních zdrojích. Na severu provincie se používá po celé její šíři, na jihu nejvíce v jihovýchodní části, v oblastech Kimhä a Kōdže.

²⁴⁶ Pak Tā-džā, 1980

²⁴⁷ Im O-bun, 1984a

²⁴⁸ Im Wōn-gi, 1984a

²⁴⁹ Čcha To-hak, 1980

²⁵⁰ I Ki-gap, 2003, s. 58

²⁵¹ Kim Tchā-jōp, 1998, s. 22

²⁵² Sō Ču-jōl, 1981, s. 128

바늘 거통 으 념**한때** 빌리러 가마 [...]²⁵³

Panül kötchüŋ ũ nöm**hantte** pillirö kama [...]

Když si jdete pújčit k někomu cizímu jehlu nebo něco takového, [...]

예저네 어머니미 시어머니**한때** 아침 저녁그로 며 행동하시는 거나 또는 [...]²⁵⁴

Jedžone ömönimi siömön**hantte** ačchim čönöküro mö hängdonghasinün gōna ttonün [...]

Dříve matka manželky od rána do večera něco dělala pro matku manžela, nebo [...]

"너의 이조 할버이**한때** 전부 인사 드리라."²⁵⁵

„Nöüi idžo halbö**hantte** čönbu insa tŭrira.“

„Pozdravte všichni svého dědečka.“

3.4.3 -자테/잔테/잘에/절에 -čatche/čantche/čatche/čötche

Původ všech těchto partikulí můžeme nalézt ve jmenné postpozici **곶** kjöt (bok/vedle). Následkem palatalizace se v tomto dialektu kjöt změnilo v **절** čöt. K čöt se poté připojila lokativní partikule -에 -e, a tak vzniklo -절에 -čötche.²⁵⁶ Zbylé partikule pravděpodobně poté vznikly hláskovými změnami z této partikule. Všeobecně se používají jak na severu (nejčastěji však v Kjöngdžu a jeho okolí), tak na jihu provincie. Partikule -čötche se používá více na severu.²⁵⁷

Abychom větu, či spojení, ve kterém se nachází jedna z těchto partikulí špatně neinterpretovali, je důležité sledovat dvě věci – na jaký přísudek se spojení s touto partikulí pojí a zda-li je jméno tomuto spojení předcházející životné či neživotné. Aby se jednalo o dativní pádovou partikuli, nesmí být přísudkem, který se k ní váže, sloveso vyjadřující nějaký stav.²⁵⁸ Již v úvodu k dativním partikulím jsme si řekli v souvislosti s -e, že se k této partikuli musí vázat sloveso vyjadřující „dávání“, aby byla řazena mezi dativní. Dále je důležité pamatovat na to, že se tyto partikule pojí pouze k životným jmenným výrazům. Občas fungují i jako samostatný lexikální morfém, ale význam nesou stále stejný. V tomto případě je mezi jménem a jemu následujícím slovem **자테/잔테/잘에/절에** čatche/čantche/čatche/čötche

²⁵³ Kim Mu-sik, 2012c, s. 370

²⁵⁴ Kim Mu-sik, 2006c, s. 53

²⁵⁵ Kim Čöng-tchäk, 1981

²⁵⁶ Čo Hjön-džun, 2009, s. 51-52; I Pang-gju, 1986, s. 32; Sö Ču-jöl, 1981, s. 129; I Sang-gju, 1990, s. 117

²⁵⁷ I Ki-gap, 2003, s. 58

²⁵⁸ Mezi ně patří mj.: 가다 kada (jít), 오다 oda (přijít), 있다 itta (být), 서다 söda (stát) apod. (Čo Hjön-džun, 2009, s. 51)

mezera. Stejně tak tomu je ovšem i v případě jmenného výrazu, za kterým následuje jmenná postpozice. Jelikož jmenná postpozice může následovat i za životným nominem zrovna tak jako tyto dativní partikule, v takovýchto případech je rozhodujícím faktorem povaha slovesa.²⁵⁹²⁶⁰

[...] 무을 여거 메늘**자테**, 야야, 저 아무데 오신 손니미 내 라치메 생시어란다 [...] ²⁶¹
[...] muül jögö menü**džatche**, jaja, čö amude osin sonnimi nä račchime sänsiiranda [...] ²⁶¹
[...] otevřel dveře a říká manželce: „Hej, zítra ráno má prý ten host, co odněkud přišel narozeniny [...]“

누구**자테** 물어 보노?²⁶²

Nugud**žatche** murö bono?

Koho se ptáš?

내 복을 타러 가는데. 부모들**자테** 하직을 하고.²⁶³

Nä pokül tcharö kanünde. Pumodül**džatche** hadžigül hago.

Jdu si hledat své štěstí. Dal rodičům sbohem před dlouhou cestou.

장개가 가고 접어 몬 전데. 적어매**잔테** 그랬어.²⁶⁴

Čangäga kago čöbö mon čönde. Čögömäd**žantche** kürässö.

Chci se oženit, už se to nedá vydržet. To řekl svojí vlastní mamince.

그래 인자 시집을 샀는데, 해필 교통순경**잔테** 시집을 샀어.²⁶⁵

Kürä indža sičibül kannünde, häpchil kjotchongsungjöng**džantche** sičibül kassö.

Jo, teď se vdala, ale zrovna za dopravního policajta.

²⁵⁹ Čo Hjön-džun, 2009, s. 51

²⁶⁰ Např. ve větě: 큰시누부는 내 저테 안 자찌면[...] Kchün sinubunün nä čötche an čaččimön [...] Starší švagrová sice vedle mě nespala [...] (Kim Mu-sik, 2013, s. 170) hned poznáme, že se nejedná o pádovou partikuli podle přísudku. Sloveso 자다 čada (spát) není dynamické sloveso, navíc nevyjadřuje dávání něčeho.

²⁶¹ Kim Mu-sik, 2012c, s. 35

²⁶² An Ču-ho, 2007, s. 154

²⁶³ Son sun-hüi, 1979

²⁶⁴ I Čong-gi, 1979a

²⁶⁵ I Wöl-sun, 2010b

야, 이놈**잔테** 돈 떠 있다.²⁶⁶

Ja, i nom**džantche** ton ttö itta.

Hej, tenhle floutek má další peníze.

그래 시누우가 부모**잘에**도 그만침 효심 있다 [...] ²⁶⁷

Kürä sinuuga pumod**žatche**do kŭmančchim hjosim itta [...]

Švagrová má k i k rodičům tak velkou úctu [...]

그래 가주 며늘 각시가 인제 신랑**잘에** 얘기를 하지.²⁶⁸

Kürä kadžu mjönül kaksiga indže sillang**džatche** jägirül hadži.

Snacha, novomanželka teď mluví k ženichovi.

이눔이 저넘이 그렇게 산신려이라도 사람을 **잘에** 짐스이 더 겁을 낸다 [...] ²⁶⁹

Inŭmi čönömi kürökche sansilljõirado saramül **čatche** čimsümi tō köbül nānda [...]

Ať si je to tenhle chlap nebo tamten, i kdyby to byl bůh hor, zvíře se bojí víc lidí [...]

[...] 아배**절에** [...] 그 말로 앤 하고, 그래 그 호부 할마이더러는 가마 [...] ²⁷⁰

[...] abäd**žötche** [...] kü mallo än hago, kürä kü hobu halmaidörönün kama [...]

[...] otci [...] to neřekl, šel za ovdovělou babičkou [...]

[...] 불쌍은 처녀**절에** 중신을 해가 살림을 살두룩 해 주자.²⁷¹

[...] pulssanghan čchõnjöd**žötche** čungsinül häga sallimül saldurok hä čudža.

[...] dohodili ho jako ženicha jedné ubohé nezadané dívce, ať má rodinu.

[...] 인자 면장**절에** 앤 가 가고, 바로 원**잘에** 가 갔다.²⁷²

[...] indža mjõndžang**džötche** än kago, paro wõnd**žatche** ka katta.

[...] nešel k místnímu správnímu veliteli, ale rovnou k provinčnímu guvernérovi.

²⁶⁶ Čo Hjõn-džun, 2009, s. 51

²⁶⁷ Čchõ Tor-i, 1984

²⁶⁸ Čchõ Pong-sõn, 1980

²⁶⁹ Hwang Kjõng-ho, 1979

²⁷⁰ Čo, 1979

²⁷¹ O Ki-säng, 1979

²⁷² ibid.

3.4.4 -인데/인테/있는데 -inde/intche/innunde

I tyto partikule se pojí výhradně na životné jmenné výrazy.²⁷³ Jejich původ sahá až do středověké korejštiny. Kdybychom chtěli tvar, ze kterého partikule -inde -intche a -innunde vznikly, rozebrat na jednotlivé části, z nichž byl utvořen, vypadal by nejspíše takto: $\text{잇} - + - \text{나} - + - \text{는} + - \text{데}$ it- + -nān- + -tā- + -āi. It- je kmen slovesa být (dnešní 있다 itta), -nān- je přítomné participium, -dā- je závislé substantivum původně znamenající „věc“, „příčina“²⁷⁴ (dnešní -는 nūn) a -āi je lokativní partikule (dnešní -에 -e). Postupným zkrácením a hláskovými změnami se zformoval tvar -있는데 -innunde, jehož původní význam byl „místo, kde je.../místo, kde se nachází...“. Stejně jako tomu bylo u přechozích partikulí, -innunde v tomto dialektu může stát ve větě i odděleně od nomina, ke kterému se pojí. Také funguje jako samostatné slovo, nesoucí identickou funkci jako dativní partikule stejného tvaru.²⁷⁵

엄마 있는데 가 바라 이 아이야.²⁷⁶

Ömma **innunde** ka para i aija.

Běž k mamince, ty prcku.

Z -innunde poté dalším zkrácením vznikla partikule -inde, která se sloučila se spisovným -hantche, a tak vzniknula partikule -intche. Tvar -inde najdeme i v severokorejském dialektu oblasti Jukčín, a v kangwönském dialektu.²⁷⁷ V této provincii jsou všechny tyto partikule rozšířené zejména na východě. V severní části regionu se v případě -inde dokonce jedná o nejpoužívanější z nářečních dativních partikulí, kterou jako jedinou stále používá i mladá generace.²⁷⁸

네 네인테는, 바서는 머 아들보다 참말로 나은 거 테요.²⁷⁹

Ne **neindenūn**, pasōnūn mō adūlboda čchamallo naūn kō tchejo.

Podle mě je opravdu asi lepší než syn.

²⁷³ I Ki-gap, 2003, s. 59; I Pang-gju, 1986, s. 31; Sō Čä-guk, 1991, s. 98

²⁷⁴ Kugō sadžōn, b.r.

²⁷⁵ I Pang-gju, 1986, s. 31; Sō Čä-guk, 1991, s. 98; I Sang-gju, 1990, s. 117

²⁷⁶ I Pang-gju, 1986, s. 32

²⁷⁷ I Pang-gju, 1986, s. 31; I Ki-gap, 2003, s. 59

²⁷⁸ Čo Hjōn-džun, 2009, s. 47; Hong Mi-džu, 2016, s. 335

²⁷⁹ Kim Mu-sik, 2006c, s. 33

[...] 그 선생**인데** 가그덩 내 명함을 써 줄 테이, 비이고 [...] ²⁸⁰

[...] Kū sōnsāng**inde** kagūdōng nā mjōnghamūl ssō čul tchei, biigo [...]

[...] běž k tomu pánovi, dám ti svoji vizitku, tak ji ukaž [...]

[...] 잘 아은 사**민데** 가가주 쫘 디루온너 카며, [...] ²⁸¹

[...] čar aūn sam**inde** kagadžu ččom diruonnō kchamō, [...]

[...] když přijdete k člověku, kterého dobře znáte a řeknete mu, aby vás doprovodil, [...]

‘[...] 이거 참 임금**인데** 갖다갈랑 올려야 될다.’ 이기라. ²⁸²

„[...] Igō čchamimgū**mintche** kattakallang olljōja tōlda.“ igira.

„[...] Tohle musíš odnést a předat panovníkovi.“ řekl.

하민성. 그래 인자 그 할아버지**인데** 절을 하고. ²⁸³

Ha Min-sōng. Kūrā indža kū harabōdži**intche** čörül hago.

Ha Min-sōngu. Tak se pokloň tomu dědečkovi.

“이미 관원**인데** 가봐야 니 보고 반길 사람 없다. [...] ²⁸⁴

„Imi kwanwōn**intche** kabwaja ni pogo pangil saram ōptta. [...]

„I když jsi už šel k úředníkovi, nikdo není rád, že tě vidí. [...]

매부**있는데** 물어 보이까네 안 가지고 갔다 카네. ²⁸⁵

Mābu**innūnde** murō boikkane an kadžigo katta kchane.

Ptal jsem se švagra, ale říkal, že to nevzal.

[...] 자기가 그 젊은 사람**있는데**다 무슨 구슬 끝은 약을 세 날을 주드라누만. ²⁸⁶

[...] čagiga kū čōlmūn saram**innūndeda** musūn kusūl kūtchūn jakūl se natchūl čudūranuman.

[...] sám dal tomu mladému člověku nějaké tři prášky, co vypadaly jako perlička.

²⁸⁰ Pak Pjōng-do, 1979

²⁸¹ Kim Mu-sik, 2009a, s. 83

²⁸² Pak Man-sōk, 1984

²⁸³ Pak Čong-gūn, 1983

²⁸⁴ Sō Čin-čchōl, 1982

²⁸⁵ I Ki-gap, 2003, s. 59

²⁸⁶ I Pok-dūk, 1980e

[...] 남있는데 가가주고 못할 짓도 많이 안 했겠나.²⁸⁷

[...] naminnūnde kagadžugo mothal čitto manhi an hätgenna.

[...] nešli by snad k jinému člověku a nedělali mu tam nějaké nepřístojnosti.

3.4.5 -떠러/뚜로/터러/떠로/트리/두로 -ttörö/tturo/tchörö/ttöro/tchürö/turo

Také původ těchto alomorfů sahá až k dativní partikuli středověké korejštiny -려 -tärjō, která v průběhu 19. století nabyla své spisovné podoby -더러 -törō. Tyto partikule se pojí na jmenné výrazy vyjadřující osoby, a to zejména na takové, které v sobě obsahují úctu. Pokud jsou připojeny k neživotným jménům, jedná se vždy o přenesený význam.²⁸⁸ Jejich další restrikcí, co se týče užívání, je až na výjimky vázanost na slovesa typu 말하다 malhada (mluvit), 묻다 mutta (ptát se) apod. Nejspíše právě z důvodu omezeného množství jmen, ke kterým se mohou tyto partikule pojit, je před alomorfy -dörō ve většině dialektů preferováno -보고 -pogo. V tomto dialektu je tomu jinak. Partikule -pogo se totiž může pojit i k neživotným nominům. Jak jsem právě naznačila, -dörō a jeho varianty se používají i v ostatních korejských dialektech, kromě nářečí severovýchodní oblasti poloostrova. Diverzita těchto tvarů v různých provinciích se zpravidla odvíjí od toho, jestli se středověké -려 -tā- na začátku partikule v daném dialektu uchytilo jako -다- -ta- nebo -더- -tō-. V kjöngsangském dialektu se ujala podoba -더- -tō-, díky které vznikly její intenzifikované varianty -ttörō a -ttöro spolu s aspirovaným -tchörō. Hláskovou změnou z -törō vzniknulo rovněž -tchürō od něhož jsou odvozeny -turo a intenzifikované -tturo.²⁸⁹ V tomto dialektu se všechny tyto partikule používají ve středozemní oblasti severní části provincie, na jihu jen velmi zřídka.²⁹⁰

“아이고, 누가 날떠러 어매라 카노?” [...] ²⁹¹

„Aigo, nuga nalttörō ömära kchano?“ [...]

„Ach jo, kdo mi řekl matko?“ [...]

[...] 잔치를 하다 보이 일하는 사람떠러 “저 문둥일랑 큰방에 갔다 모셔라. [...]”²⁹²

[...] čančchirül hada boi irhanün saramttörō „Čö Mundungillang kchünbange katta mosjora.

²⁸⁷ I Pong-džä, 1979b

²⁸⁸ I Pang-gju, 1986, s. 33; I Sang-gju, 1990, s. 117; Sö Čä-guk, 1991, s. 99

²⁸⁹ I Ki-gap, 2003, s. 61, 69

²⁹⁰ Čo Hjön-džun, 2009, s. 47

²⁹¹ Ku Ong-njön, 2011

²⁹² Čchö Süng-tchä, 2010

[...]“

[...] jak oslavovali, (řekl) jednomu pracujícimu člověku: „Doved’ Mundungiho do pokoje nejstarší osoby v domě. [...]“

그래 한 날은 시오마^{떠러} 그랬대여.²⁹³

Kürä han narün siomattörö kükchädäjö.

Jo, prý to jednoho dne řekla své tchýni.

그래 자기 아들^{뚜로}, “야야, 오늘 저녁엘랑 너는 여 정지에 거 자거라. [...]”²⁹⁴

Kürä čagi adültturo: „Jaja, onül čönjögellang nönün čöngdžie kö čagöra. [...]”

Říká svému synovi: „Ty jdi dneska večer spát tady do kuchyně. [...]”

그래 종놈^{뚜로} 씨기서, 그런 손님 하나 들왔다 캥께, [...]”²⁹⁵

Kürä čongnomtturo ssigisö, kürön sonnim hana tülwatta kchangkke, [...]”

Tohle sluhovi nařídil, řekl, že přišel takový jeden zákazník, [...]”

나^{뚜로} 가라 칸다.²⁹⁶

Natturo kara kchanda.

Říká mi, ať jdu.

말바우서 견훤이가 용마를 타고 어 용마^{터러} 맹 저질개그켰지.²⁹⁷

Malbausö Kjön-hwöniga jongmarül tchago ö jongmatchörö mäng čödžilgägüdetči.

Na Koňské skále Kjön-hwön nasedl na sedmimílového oře a řekl mu špatný vtíp.

미느리^{터러} 드가라 그랬다.²⁹⁸

Minūritchörö dügara kürätta.

Řekla snaše, ať jde dovnitř.

²⁹³ Čhō Sūng-tchä, 2010

²⁹⁴ Pak Čong-gi, 1980b

²⁹⁵ Kim Pun-i, 1984a

²⁹⁶ I Ki-gap, 2003, s. 64

²⁹⁷ Čhā In-sik, 2010

²⁹⁸ Kim Ki-dong, 1981

불러가주고는 사령**터리**, “유공수를 잡아 들려라!”²⁹⁹

Pullogadžugonŭn sarjŏng**tchŏrŏ**: „Ju Gong-surŭl čaba tŭrjŏra!“

Zavolal si ho a říká veliteli: „Zatkni Ju Gong-sua!“

그 저거 어매**떠로**, 내가 저 냥반을 내일 같이 따라서로 가야되는데, [...] ³⁰⁰

Kŭ čŏgŏ omätt**ŏro**, năga čŏ njangbanŭl năil kačchi ttarasŏro kajadŏnde, [...]

Říká své mamince: „Já zítra musím jít spolu s tím člověkem, [...]

그래 한날은 저거 어머이가 작은 아들**떠로** "내 이 참간 이래 들았았으니 갑갑해서 전덜 수가 없다. [...]“³⁰¹

Kŭră hannarŭn čŏgŏ ŏmŏiga čakŭn adŭl**ttŏro**: „Nă i čchamgan iră tŭrandžassŭni kapkkapchăsŏ ččondil suga ŏpta. [...]“

Jednoho dne povídá matka malému synkovi: „Jak tu sedím dlouho vevnitř, cítím se tu tak stísněně, že se to nedá vydržet.“

아 그래 아바이**떠로** 아들이 묻는다. “아버지, 나락을 우예 저 가라 카디이요?”³⁰²

A kŭră abait**ttŏro** adŭri munnŭnda. “Abŏdži, naragŭl uje čjŏ gara kchadiiyo?”

Syn se ptá otce. „Tati, jak si máme vzít tu rýži (rostlinu) na záda a jít?“

그 인제 판단을 인제 해가주고 인제 하는데, 그 며느리**트리**, [...] ³⁰³

Kŭ indže pandanŭl indže hăgadžugo indže hanŭnde, kŭ mjŏnurit**chŭrŏ**, [...]

Zhodnotila to, a tak teď říká snaše, [...]

이녀러거 막 그밑에 부하**트리** 대군대더러 대문 닫으라 카고 뭐 이캐여.³⁰⁴

Injŏrŏgŏ mak kŭmitche puhat**chŭrŏ** tăgundădŏrŏ tămun tadŭra kchago mwŏ ikchăjŏ.

Ona říká přisluhovači at' řekne vojákŭm, aby zavřeli hlavní brány.

²⁹⁹ Hong Pjŏng-ok, 1982

³⁰⁰ I Čong-su, 1981a

³⁰¹ I Čong-su, 1981b

³⁰² Kim Pun-i, 1984b

³⁰³ Kim Su-džin, 1982

³⁰⁴ Kang Sun-čchŏn, 1984

있다가, 사돈트리 문 여라 칸다.³⁰⁵

Ittaga, sadontchūrō mun jōra kchanda.

O chvíli později říká rodičům snachy, ať otevřou dveře.

고, 그래 청을 넣었던 말이야. 넣은께 또 할마이가 남편두로, [...] ³⁰⁶

Ko, kūrā čchōngül nōhōttan marija. Nōhūnkke tto halmaiga nampchjōnduro, [...]

Učinila prosbu. Poprosila a babička zase povídá manželovi, [...]

[...] 아바이두로 그래, 나하고 피양 박정승의 딸하고 백년가약을 맺어 가주고 [...] ³⁰⁷

[...] abaiduro kūrā, nahago pchijang Pak Džōng-sūngūi ttalhago pāngnjōnkajagūl mādža kadžugo [...]

[...] říká otcí: „Já a Pak Džōng-sūngova dcera z Pchjōngjangu uzavřeme manželský slib a [...]

[...] 종들두로 물어 보이, 그래 새서방님 어딴는공 물어 보인께, [...] ³⁰⁸

[...] čongdūlduro murō poi, kūrā sāsōbangnim ōdinnūngong murō poingkke, [...]

[...] tak se ptá služek, ptá se, kde je ženich a oni na to, [...]

3.4.6 -손에 -sone

Partikule -sone je používána pouze na severu provincie. Frekvence jejího užívání je nejnižší ze všech dativních koncovek.³⁰⁹ Pojí se jen za životné jmenné výrazy vyjadřující osoby. Tato partikule rovněž může fungovat i jako samostatné slovo. Stejně jako tomu bylo u předchozích partikulí, které stály odděleně od nomin, ke kterým se vázali, i tato partikule jakožto gramatikalizované slovo vykonává stále stejnou funkci vyjadřování dativu. Aby se však v takovémto případě samostatně stojícího „sone“ skutečně jednalo o tuto funkci a ne o pouhé spojení podstatného jména s lokativní partikulí -에 -e (tedy „v rukou/do rukou“), musí jemu předcházející jmenný výraz splňovat dvě podmínky. Nesmí být k němu připojena pádová partikule a tímto výrazem musí být buďto osobní nebo tázací zájmeno.

Tento tvar (-sone) byl s největší pravděpodobností utvořen zkrácením dativní partikule -·손· -āisondāi ze středověké korejštiny. Nejprve byla tato partikule zkrácena na -손·.

³⁰⁵ I Kjo-in, 1980

³⁰⁶ Čchä Čōng-sōk, 1981a

³⁰⁷ Čchä Hong-tje, 1981b

³⁰⁸ Hong Ong-njōn, 1984

³⁰⁹ Čo Hjōn-džun, 2009, s. 47

Skládala se tedy ze -손- -son- (ruka), závislého substantiva -·- -tä- a lokativního -ㅣ -i. Následně z ní nejspíše postupem času vzniklo dnešní -sone.³¹⁰

Nápadná je jeho podoba s dativní partikulí -신티 -sindüi, která se používá v dialektu ostrova Čedžu. Ačkoliv spolu nemusí mít přímou souvislost, dle mého názoru by tyto partikule mohli mít přinejmenším stejný slovní základ. I Ki-gap však vznik -sindüi popisuje trochu jinak. Tato čedžuská pádová partikule mohla vzniknout stejným způsobem jako kjöngsangské -inde/innunde. Autor ji rovněž přirovnává ke středověké -손·. Části, ze kterých se skládá – konkrétně -son- však rozepisuje podrobněji. Nemluví o ní jako o „ruce“, nýbrž ji považuje za složeninu 시- si- vyjadřujícího existenci a prefinální koncovky -오- -o-. Na ně dále navazovalo participium -ㄴ- -n- a závislé substantivum -·- -täi. Tato teorie se mi zdá značně pravděpodobná i ve vztahu ke vzniku -sone používaného v kjöngsangském dialektu.³¹¹

니손에 밥 얻어 묵을라.³¹²

Nisone pap ödö mugulla.

Díky tobě dostanu najíst.

형손에 글 배운다.³¹³

Hjöngsone kül päunda.

Učím se od staršího bratra psát.³¹⁴

3.4.7 -로 -ro, -르로 -llo, -을 -ül, -르 -l

Tyto partikule jsou rozšířené po celé provincii, ale v jižní části se používají frekventovaněji. První z koncovek má shodný tvar s instrumentální partikulí -ro, tudíž mezi nimi může být jistá spojitost, stejně jako tomu mohlo být v případě akuzativního -(으)로 - (ü)ro.³¹⁵ Mně se však zdá pravděpodobnější názor, že se i v tomto případě jedná o pozůstatek ze středověké korejštiny. Ve středověké korejštině se totiž také užívalo akuzativního -을/· - ül/räl pro vyjádření dativu. Tyto partikule mohli funkci dativu vykonávat, pokud byly vázány na sloveso vyjadřující dávání.

³¹⁰ I Sang-gju, 1999, s. 76; I Sang-gju, 1990, s. 118; I Pang-gju, 1986, s. 33; Čo Hjön-džun, 2009, s. 55–56

³¹¹ I Ki-gap, 2003, s. 59-60

³¹² I Sang-gju, 1990, s. 118

³¹³ I Pang-gju, 1986, s. 34

³¹⁴ 배우다 päuda = učít se, se v korejštině pojí i na dativ.

³¹⁵ Čo Hjön-džun, 2009, s. 57

四海· 년글 주리여 [...] ³¹⁶

Sahāräl njöngül čurijö [...]

Dáš celou zemi někomu jinému? [...]

V tomto dialektu všechny tyto partikule vykonávají místo funkce akuzativní partikule funkci dativní partikule, za identické podmínky. Oproti staré korejštině se však mohou používat jako dativní i v případě, že se váží na slovesa typu mluvit, ptát se apod. ³¹⁷

Partikule -ro připojuje za jmenné výrazy končící samohláskou či „l“. Za samohlásky a „l“ se rovněž pojí -llo. Nejčastěji se připojuje k zájmenu 나 na (já). Výhradně za samohlásky se pojí -l a partikule -ül se jako jediná připojuje za souhlásky všeobecně.

[...] 요새 내가 아로 고캄니더. ³¹⁸

[...] josä näga aro kokchämniđö.

[...] poslední dobou mu to takhle říkám.

사을 다서시 점부 그를 써서 저이 새디기로 말로 자꾸 씨기능기라. ³¹⁹

Saut tasösi čömbu kürül ssösö čöi sädigiro mallo čakku ssiginüngira.

Všech pět manželů dcer sepsalo dopis a nevěstě pořád něco říkají.

내보다 한 살 더 묵는 사램이 있어서 내 기로 물었거든. ³²⁰

Näboda han sal tö mungnün sarämi issösö nä kiro murötködün.

Protože tam byl člověk o rok starší než já, zeptal jsem se jeho.

그래 내가 어 딸로 모도 메뉴리로 올개는 말키 갈치주올따. ³²¹

Kürä näga ö ttallo modo menuriro olgänü malkchi kalčchičuoтта.

Letos jsem to všechno naučila všechny své dcery (všechny) své snachy.

³¹⁶ Jongbiöčchönga 20

³¹⁷ I Ki-gap, 2003, s. 66; Sö Ču-jöl, 1981, s. 129

³¹⁸ Kim Čöng-dä, 2013b, s. 68

³¹⁹ ibid. s. 77

³²⁰ I Ki-gap, 2003, s. 65

³²¹ Kim Čöng-dä, 2006b, s. 146

애들로 공부할찌기 다마네기르 그리 마이 미인담니더.³²²

Ädullo konguhalččegi damanegiro kūri mai miindamnidō.

Když jsem učil děti, dával jsem jim hodně jíst cibuli.

염라대왕이 날로 물어서로 „어째써 이리 왔느냐“ 이 말이지.³²³

Jömnadāwangi nallo murösöro „Öččässö iri wannünja“ i maridži.

Velký král Jama se mne zeptal: „Co tady pohledáváš?“.

이 날 씨라꼬 또 도이 도늘 부치따커길래.³²⁴

I nal ssirakko tto toi tonül pučchittakchögillä.

Protože mi řekl, ať to utratím, že mi zas pošle peníze.

그래 인자 소를 사 가주고 인자 나물 주능기라.³²⁵

Kürä indža sorül sa kadžugo indža namül čunüggira.

Teď koupil krávu a dá ji někomu jinému.

3.5 Lokativní partikule

Lokativní partikule v korejštině označují zejména místo, kde se odehrává děj/stav konaný přísudkem nebo místo kam děj/stav konaný přísudkem směřuje.³²⁶ Lze za ně volně přidávat pomocné partikule. Jelikož jmenné výrazy, za které se lokativní partikule pojí, mívají často adverbialní povahu, je také možné tyto partikule občas vynechávat.³²⁷

Jednou z partikulí, používaných k vyjádření lokativu ve spisovné korejštině, je -에서 -esö. Na výrazy spojené s -esö se zpravidla váží slovesa vyjadřující děj. Tato partikule může označovat buďto místo odehrávání děje nebo prostorový/časový bod, ze kterého děj vychází. Pokud vyjadřuje místo děje, bývá v mluvené řeči mnohdy zkracována na pouhé -서 -sö. K tomuto zkracování dochází v tomto dialektu mnohem častěji než ve standardní korejštině.

³²² Kim Čöng-dä, 2006b, s. 97

³²³ I Ki-gap, 2003, s. 65

³²⁴ Kim Džöng -dä, 2006b, s. 96

³²⁵ Kim Mu-sik, 2013a, s. 70

³²⁶ Sö Čä-guk, 1991, s. 96

³²⁷ I Pang-gju, 1986, s. 23

그런 학교서 내가 선생을 하몐서.³²⁸

Kürön hakkkjösö näga sönsängül hamensö.

V takové škole, zatímco budu dělat učitele.

Další spisovnou partikulí, řadící se mezi lokativní partikule, je -에 -e. V případě, že je výraz, ke kterému je připojena, vázaný ke slovesu vyjadřujícímu nějaký stav nebo děj, který se záhy ve stav změnil, označuje místo, kde se tento stav odehrává.³²⁹ Jestliže je však vázaný ke slovesu vyjadřujícímu děj, a to zejména slovesu pohybu, označuje směr či cíl, kam tento děj směřuje.³³⁰ V dialektu provincie Kjöngsang se ale tato partikule používá i k označení místa děje stejně jako -esö.

쪵금 인제 잘 사는 지베는 딱꼭하고, [...]

Ččogüm indže čal sanün čibenün ttökkukchago, [...]

V domácnostech, kde se daří docela dobře, dělají polévku s rýžovými koláčky, [...]

Občas se mezi lokativní partikule rovněž řadí -한테서 -hantchesö a -에게서 -egesö, které se na rozdíl od -에서 -esö a -에 -e pojí pouze k životným nominům. Označují východisko děje, většinou osobu, od které je něco přijímáno.³³¹ V tomto smyslu se někdy používají i dativní partikule -한테 -hantche a -에게 -ege.³³² V pracích věnujícím se pádovým partikulím kjöngsangského dialektu se však o těchto partikulích ani o jim funkčně podobným partikulím používaným v tomto nářečí nikdo nezmiňuje. Zdá se, že se zde nejfrekventovaněji používají spisovné partikule (-hantchesö, -egesö, -hantche a -ege). Tuto funkci mohou zastávat ale i různé dativní partikule tohoto nářečí, jak jsme si mohli všimnout již u příkladové věty partikule -손에 -sone.

그래서 우리는 어른드리인데 물러바든 얘가지.³³³

Küräsö urinü öründürinnünde mullöpadün jägidži.

Takže jsme to dostali předáno od starších lidí.

³²⁸ Kim Čöng-dä, 2006b, s. 26

³²⁹ K takovému slovesům řadíme kupříkladu slovesa existence 있다/없다 itta/öpta (být/nebýt), 앉다 antta (sednout/sedat si), 눕다 (lehnout/lehat si) apod. (Pucek, 2005, s. 209)

³³⁰ Pucek, 2005, s. 206, 210-211; Im Ho-bin, 2003, s. 150-153

³³¹ Pucek, 2005, s. 209

³³² I Hüi-dža, 2010c, s. 881, 1022

³³³ Kim Čöng-dä, 2009b, s. 101

Samozřejmě se v kjöngsangském dialektu používají i zbylé spisovné partikule -esö, -sö a -e. Vedle nich tu najdeme i nářeční: -이서/아서/우서/어서 -isö/asö/usö/ösö, -에서로/에서러/에스러/이서러/서러 -esöro/esörö/esürö/isörö/sörö, -이/아/우/오/어 -i/a/u/o/ö, -게 -ke a -으/르 -ü/rü.

3.5.1 -이서/아서/우서/어서 -isö/asö/usö/ösö

Jedná se o alomorfy spisovné lokativní partikule -esö vzniklé hláskovými změnami. Připojují se ke jmenným výrazům končícím samohláskou nebo nazálou „,○“ „ng“. Probíhá u nich hlásková asimilace – pojí se zejména ke jmenům, které mají v poslední slabice stejnou samohlásku, jakou obsahuje jejich první slabika. V případech, kdy jméno končí „ng“, při hláskové asimilaci nezřídka dochází k jeho elizi. Jedinou výjimkou ze skupiny těchto partikulí je -isö pojící se i za jiné souhlásky. Pojí se jen na omezenou skupinu nomin, nejčastěji ke jménu 집 čip (dům).³³⁴Rovněž u něj ale platí pravidlo, že se připojuje především k výrazům majícím „i“ v poslední slabice – vokál v poslední slabice jména je ve většině případů identický s vokálem první slabiky partikule. Jak si ukážeme i na příkladové větě, toto pravidlo však nemusí fungovat bezpodmínečně. Rozšířené jsou téměř ve všech oblastech po celé provincii. Nejproduktivněji se zdají být užívány starou generací na severu provincie v okolí Ŭisöngu a na jihu provincie v okolí Hadongu.

성주시는 청마리이서 하능 기고, 그래.³³⁵

Söngdzusinün čchöngmariisö hanüng kigo, kürä.

Božstvo domu se uctívá na dřevěné podlaze mezi místnostmi.

추양이서 삼십 니럴 떠래어 서버깁니다.³³⁶

Čchujangisö samsim niröl ttöräö sobjögimnida.

Z Čchunjangu musíte ujít 30 li, abyste se dostali do Söpjöku.

처녀 집이서는 부모 양친이 그 대책을 마련해기 위해서 제방 팔방으로서 약도 구허고, [...]³³⁷

Čchönjö čibisönün pumo jangčchini kü täčchägül marjönhägi ühäso čebang pchalbangürosö

³³⁴ Čo Hjön-džun, 2009, s. 62; I Pang-gju, 1986, s. 23-25; I Sang-gju, 1990, s. 114; Sö Ču-jöl, 1981, s. 133-134

³³⁵ Kim Mu-sik, 2012c, s. 362

³³⁶ Kim Mu-sik, 2013a, s. 220

³³⁷ I Ŭ-su, 1984b

jakdo kuhögo, [...]

V domě panny její oba dva rodiče pro přípravu protiopatření všude možné sháněli lék, [...]

그래가 자기가 언자 킹노다아서 애애르 함께네.³³⁸

Küräga čagiga öndža kingnosaasö jäärü hangkkene.

Proto teď sám tohle vypráví v komunitním centru pro seniory.

[...] 뱃장아서 훌쭉 공중으로 쳐 뛰서 나뭇가지 잡았다.³³⁹

[...] pätdžangasö hulččuk kongdžungöro čhjö ttüsö namutkadži čabatta.

[...] z podlahy dřevěné loďky lehce vyskočila do vzduchu a chytila se větve.

[...] 이 불 피아 노쁜 여서, 여기 이 마다아서 여끄덥, [...]³⁴⁰

[...] i pul pchia nokkot jösö jögi i madaasö jökküdöp, [...]

[...] ten ohed' tady zapálil, tady na dvoře to udělal, [...]

고고 미테서 올로오능기익꼬 또 나무우서 따는 두릅또 안 이섭니까?³⁴¹

Kogo mitchesö olloonünggiikko tto namuusö ttanün turüptto an isömnikka?

Jedna stoupá z pod toho a pak je ještě jedna arálie štíhlá, co se sbírá na stromech, že?

[...] 연기는 자꾸 그리로 저저 쭈우서 이리 오고 이 쭈서 가서 [...]³⁴²

[...] jönginün čakku kŭriro čödžö ččusö iri ogo i ččusö kasö [...]

[...] kouř sem pořád přicházel z tamtoho směru, tak šel tímhle směrem [...]

그 우우서 독을 푸우가야 그 닭피기로 목고 그래 사람이 죽은 기라.³⁴³

Kŭ uusö tokül pchuugaa kŭ takkögiro mukko kŭrä sarami čugün kira.

Z vrchu se tam dá jed, člověk to kuřecí maso sní a zemře.

[...] 예저네 우리 그 친저어서 살 찌는 사가도 우리 거 구니는 사가가 마네요.³⁴⁴

[...] Jedžöne uri kŭ čchindžöösö sal ččinün sagado uri kö Kuninün sagaga manejo.

[...] Kdysi, když jsme žili u rodičů ženy, měli jsme i jablka, v Kunü je hodně jablek.

³³⁸ Kim Čöng-dä, 2006b, s. 97

³³⁹ Čin Nüng-sön, 1983

³⁴⁰ Kim Mu-sik, 2009a, s. 65

³⁴¹ Kim Čöng-dä, 2006b, s.144

³⁴² Čöng Mun-sök, 1980a

³⁴³ Kwön Tä-do, 1982

³⁴⁴ Kim Mu-sik, 2013a, s. 196

[...] 그 큼 마으러서, 서벽 큼 마아 와 가주고 피란트 하구 이제썸미따.³⁴⁵

[...] kü kchüm maür**ösö**, Söpjök kchüm maa wa kadžugo pchirando hagu i čässümmitta.

[...] v té velké vesnici, přišel do velké vesnice Söpjöku a dělal tam i evakuaci.

[...] 친정어서 얻어 온다고.³⁴⁶

[...] nuni kamäi hägadžugo paränirakko, čhindžöng**ösö** ödö ondago.

[...] manželka říká, že to přinese z domu jejich rodičů.

3.5.2 -에 서로/에 서러/에 스러/이 서러/서러 -esöro/esörö/esürö/isörö/sörö

První z těchto koncovek vznikla spojením lokativní partikule -esö s další lokativní partikulí -ro. Partikule -esörö a -esürö posléze vznikly hláskovými změnami. Jak jsme si mohli všimnout u mnohých z výše uvedených pádových partikulí, hláskové změny z „ö“ na „ü“ či z „o“ na „ö“ a vice versa nejsou v tomto dialektu nic výjimečného. Partikule -sörö patrně vznikla spojením lokativního -sö se zdůrazňující příponou -rö. O zdůrazňujícím -rö jsem již mluvila při popisu vzniku nominativních partikulí pojících se na skupiny a počet lidí. Je třeba zmínit, že v případě -sörö, -esörö a -esürö se jedná o shodné tvary s těmito nominativními partikulemi. Lokativní partikule se však nepojí za jména znázorňující skupinu či počet lidí, ale za jména vyjadřující nějaké místo, tudíž můžeme snadno poznat, o který druh pádových partikulí se v dané frázi jedná.³⁴⁷

Kim Tchä-jöp, který se ve své práci věnuje kjöngsangkému dialektu na ostrově Ullüng, -rö nepovažuje za partikuli mající specifický význam, nýbrž za pouhé vycpávkové slovo (균말), které mluvčí používají jednoduše z toho důvodu, že jim pomáhá při mluvení. Dle mého názoru je však pravděpodobnější teorie, že -rö nese význam zdůrazňování.³⁴⁸

V mluvené řeči starších lidí můžeme často narazit i na další alomorfy těchto partikulí, např. na varianty s intenzifikovaným „入“ „s“ či vloženým vokálem.³⁴⁹ Nelze však vyloučit,

³⁴⁵ Kim Mu-sik, 2013a, s. 221

³⁴⁶ I Sön-džä, 1979c

³⁴⁷ Čo Hjön-džun, 2009, s. 63

³⁴⁸ Kim Tchä-jöp, 1998, s. 22

³⁴⁹ Jako příklady užití alomorfů -esörö bych ještě ráda uvedla:

[...] 처여그 지동**에쓰어** 처어케썸 이리 돌리가 인제 요따가 물레르 해 노코, [...] (Kim Mu-sik, 2012c, s.120)

[...] čchijögü čidong**essüö** čöđgeččum iri tolliga indže jottaga mullerü hä nokcho, [...]

[...] na sloupcích se tím v tamtěch místech takhle točí, pak se sem položí kolovrátek, [...]

[...] 이작 **혜사**에**서르** 거 참 보상그머 그때 줌 트, [...] (Kim Mu-sik, 2012c, s.25)

[...] iččak hwäsa**esörü** kö čcham posanggümö küttä čom tchü, [...]

[...] od téhle firmy tenkrát dostal trochu z kompenzačních peněz, [...]

se ne nejedná o varianty vznikající spíše náhodně. Všechny tyto partikule se pojí za konsonanty i vokály bez rozdílu, -isörö však nejčastěji za substantivum „dům“. Jsou rozšířené zejména na severu provincie, na jihu se až na -esörö používají jen zřídka. Celkově není frekvence jejich užívání příliš vysoká.

예아, 빨래를 지베서로 모 온니드리 이씨이여, [...] ³⁵⁰

Jea, ppallärül čibesörö mo onnidüri issijö, [...]

Ano, prádlo doma protože tam jsou starší sestry, [...]

또 인자 하늘에서로 옥황선녀라 카미, [...] ³⁵¹

Tto indža hanüresörö Okchwangsönnjöra kchami, [...]

Ted' říká, že je Nefritová víla z nebes,

있은께, 저 건네 장자 집에서로 큰딸이 왔어. ³⁵²

Issünkke, čö könne čangdža čibesörö kchünttari wassö.

Přišla nejstarší dcera z domu nejstaršího a nejbohatšího muže ve vesnici od naproti.

[...] 오는 손니미 다 보는 아페서러 인자 저 자식뜨리 와가주 인자 부모자테 와가 [...] ³⁵³

[...] onün sonnimi ta ponün apchesörö indža čö časikttüri wagadžu indža pumodžatche waga [...]

[...] na místě, kde to přicházející zákazníci vidí, přijdou děcka k rodičům [...]

[...] 명는 음시근 이부제서러 얼매나또 해아 가머 그은 다 바찌만도 돈 컨능 거느 저, 절때 암 밤는다. ³⁵⁴

[...] möngnün ũmsigün ibudžesörö ölmätto hää kamö küün ta paččimando ton kchönnüng könü čö, čölttä am pamnūnda.

[...] 요그 인자 경주에씨러 감포로 가는 그 전주가 율롤 지내가끄드요. (Kim Mu-sik, 2012c, s.79)

[...] jogü indža Kjöngdžuessörö Kampchoro kanün kü čöndžuga jollot činägakküdüjo.

[...] tady to elektrické vedení z Kjöngdžu do Kampcha totiž vedlo tudy.

시방, 오샌 떠 마카 모주믈 지베서으러 파늘 내 가주 [...] (Kim Mu-sik, 2009a, s.191)

Sibang, osän ttö makcha modžumül čibesöürö pchanül nä kadžu [...]

Ted', v poslední době zase všechny sazenice doma připravíme prkno [...]

³⁵⁰ Kim Mu-sik, 2013a, s. 163

³⁵¹ Pak Pang-u, 2013

³⁵² Jang Tto-sun, 1979

³⁵³ Kim Mu-sik, 2012c, s. 38

³⁵⁴ ibid. s. 28

[...] věci k jídlu se v sousedství dělají, když tam jdete, tak to všechno dostanete, ale peníze, ty nikdy nedostanete.

[...] 경노당에서러 마 그래안추, 줘비해가주 마 돈 조가주 머 이 해꼬.³⁵⁵

[...] kjöngnodangesörö ma kūräätčchu, čumbihäkadžu ma ton čogaču mö i häkko.

[...] v komunitním seniorském centru tohle udělali, připravili to a dali peníze.

[...] 지는 인제 가다 인제 뒤에서러 술 하 잔 먹고, 그래 설렁설렁 올라가다이, [...] ³⁵⁶

[...] činün indže kada indže tüesürö sul han čan mökko, kūrä söllöngsöng ollagadai, [...]

[...] tak šel, vzadu si dal jednu skleničku a pomalu stoupal vzhůru, [...]

여봐라 여어 흑에서러 영 노래가 나온다.³⁵⁷

Jöbwara jöo hogesürö jöng noräga naonda.

Hej, z té boule takhle vychází písnička.

[...] 이 마시레스너 해 멩는 그 주시건 주로 머 바하우, 바빔미까?³⁵⁸

[...] i masiresünö hä möngnün kü čusigön čuro mö pahau, pabimmikka?

[...] jídlo, které máte v této vesnici většinou k hlavnímu jídlu, je co? Rýže?

저거 처가집에서러 뭇 해로 배왔이이 보고 듣고 했이이.³⁵⁹

Čögö čogačibisörö met häro päwassii pogo tütčko hässii.

Protože se v tom domě manželky několik let zaučoval, protože to viděl a slyšel.

[...] 그 집에서러, 이게 머가? 그래 안달라그이 그렇지, 머? 괴물이 났다? ³⁶⁰

[...] kü čibisörö, ige möga? Kūrä andällagüi kuročchi, mwö? Kömuri natta?

[...] v tom domě (říkají): „Co to je? Takhle to nejde, ne? Narodila se zrůda?“

[...] 저거 지비씨러 모종을 해 가주구 숨문 사암들 만으, 마는데, [...] ³⁶¹

[...] čögö čibissörö modžongül hä kadžugu summun saamdül manü, manünde, [...]

[...] v našem domě je spousta lidí, co dělají sazenice a pak je sázejí, [...]

³⁵⁵ Kim Mu-sik, 2012c, s. 26

³⁵⁶ Kim Tong-u, 1982

³⁵⁷ Kim Ŭl-njön, 1984d

³⁵⁸ Kim Mu-sik, 2012c, s. 317

³⁵⁹ Kim Sang-su, 1978a

³⁶⁰ Nam Hak-ku, 1980b

³⁶¹ Kim Mu-sik, 2012c, s. 52

[...] 백일만에 그 참 그 왕자가 그 바다서러 배를 타고 [...] ³⁶²

[...] päkilmane kü čham kü wangdžaga kü padasörö pärül tchago [...]

[...] po sto dnech ten princ na moři nastoupil do lodě [...]

[...] 여게서크 인제 채소른 가을할 짜이 데마 저 안실뜨레 처으 멀리꺼정 간다꾸. ³⁶³

[...] jögesörü indže čhäsorün kaürhal ččii tema Ansilttüre čchöü möllikködžöng kandakku.

[...] když tu nastane období sklizně, jde se daleko až na pole do Ansilu.

3.5.3 -이/아/우/오/어 -i/a/u/o/ö

V případě všech těchto partikulí se jedná o změněné tvary spisovného -에 -e. ³⁶⁴ Používají se na severu i na jihu provincie. Většina z nich se pojí výhradně za samohlásky či nazálu „ng“. Zrovna tak jako u -isö/asö/usö/ösö u nich při připojování ke jmenným výrazům dochází k vokálové asimilaci. To tedy znamená, že se -a pojí na výrazy končícími vokálem „아“ „a“ či „앙“ „ang“, -u za výrazy končícími „우“ „u“ či „웅“ „ung“, -o za výrazy končící „오“ „o“ či „옹“ „ong“ a -ö za výrazy „어“ „ö“ či „엥“ „öng“. V určitých případech se -ö může připojovat i k „ㅡ“ „ü“ nebo „오“ „o“. Při tomto jevu se rovněž velice často eliminuje „ng“ na konci slabiky, ke které se daná partikule připojuje. Občas se tyto partikule pojí dokonce i na výrazy končící „ㄱ“ „k“. V takovémto případě dochází vždy k elizi „k“.

Výjimku zde opět tvoří partikule -i, která se stejně jako z ní vzniklé -isö připojuje i za konsonanty. Za jedinou ze souhlásek – „ng“ – ji ale nenajdeme. Velice frekventovaně se pojí k substantivu „집“ „čip“ (dům) a jmenné postpozici „밖“ „pakk“ (venek). Zajímavým faktem je, že za jménem „čip“ se -i dokonce realizuje v naprosto všech dialektech. ³⁶⁵ I Pang-gju ve své práci uvádí, že partikule -i a -a nelze připojovat k samohláskám. Na příkladových větách si však ukážeme, že se ve skutečnosti obě tyto partikule, obzvláště -a, za samohlásky („a“ a „i“) pojí. ³⁶⁶

Mezi pomocné partikule, které se na -a/u/o/ö mohou vázat, patří -다가 -taga, -나 -na a -도 -to. Tvary vzniklé po připojení -na a -do mohou vyjadřovat místo, směr, příčinu a čas. Tvary vzniklé připojením -taga mohou vyjadřovat jen místo. Za podmínky, že se k takovému tvaru váže tranzitivní sloveso, poslední slabika – „ga“ – se vypouští. ³⁶⁷

³⁶² Ku Čöm-sön, 1982

³⁶³ Kim Mu-sik, 2013a, s. 178

³⁶⁴ Čo Hjön-džun, 2009, s. 62

³⁶⁵ Kim Tchä-jöp, 1999, s. 53; I Ki-gap, 2003, s. 67

³⁶⁶ I Pank-gju, 1986, s. 23

³⁶⁷ I Sang-gju, 1990, s. 115

Ačkoliv se o těchto partikulích zpravidla mluví jako o alomorfech -e, nevykonávají vždy stejnou funkci jako tato partikule. Občas totiž označují i místo, kde se odehrává děj, což znamená, že mohou vykonávat i jednu z funkcí spisovného – esö. Je ale také možné, že partikule -a/u/o/ö pouhými změněnými tvary -e nejsou. Původně se mohlo jednat o spojené tvary s partikulí -e, respektive o -ea/eu/eo/eö, u kterých došlo po připojení k nominům k nazalizaci a následné elizi „ng“ a partikule -e.³⁶⁸ Je však těžké tuto teorii potvrdit. Původní spojené tvary s -e nikde nenajdeme.

Jinou zajímavostí, co se týče původu dvou z těchto partikulí, je možná souvislost -a a -ö s lokativními partikulemi staré korejštiny. Dříve se totiž pro označení lokativu užívalo také tři partikulí, které se vyslovovaly právě jako „a“ a tehdy se hjangčchalem zapisovaly pomocí -良, -中 a -阿. První z těchto znaků -良 se někdy četl i jako -ö. Jestli se skutečně jedná v případě -a a -ö o pozůstatek z tak dávné doby nelze ani potvrdit ani vyvrátit.³⁶⁹

우리 마시리 저쓰 띠우, 두 바이 이선데, 우빠네야 이꺼, 아래뵘 이꺼, [...] ³⁷⁰

Uri masiri čössö ttiu, tu pai isönde, uppaneja ikkö, aräppan ikkö, [...]

V naší vesnici jsou ty dvě, dvě skupiny, máme vyšší skupinu a nižší skupinu, [...]

[...] 인제 사레민 모지레먼 저 지비 가서, 올 우리에 줌 헤다, [...] ³⁷¹

[...] indže saremin modžiremön čö čibi kasö, ol urie čom heda, [...]

[...] když není dost lidí, (řekne se) pomozte nám s tím prosím dneska, [...]

그런데 또 시아바이 생일로 할라 거인께 두지이 나락을 다 끊어쥘인께, [...] ³⁷²

Kürönde tto siabai sängillo halla köinkke tudžii naragül ta külgöččihinkke, [...]

Ale chystá se něco udělat tchánovi k narozeninám, v truhle na rýži je všechna rýže oškrábaná a natlučená,

큰 바다야 가도 고래 눈 하나를 빼기가 어려운데, [...] ³⁷³

Kchün padaa kado korä nun hanarül ppägiga orjöunde, [...]

I kdybys šel k velkému moři, bude těžké vydloubnout jedno oko velrybě, [...]

³⁶⁸ Sö Čä-guk, 1991, s. 96

³⁶⁹ Kim Tchä-jöp, 1999, s. 53; I Pang-gju, 1986, s. 25

³⁷⁰ Kim Mu-sik, 2009, s. 2; Kim Mu-sik, 2009f, s. 2

³⁷¹ Kim Mu-sik, 2006c, s. 21

³⁷² Kim Pun-sön, 1983

³⁷³ Pak Pong-güm, 1980

[...] 탄 바아 시큰 노다가, 머 잠잘 때 데머 가가 가 따 잠만, 잠마 자 뿌러찌요.³⁷⁴

[...] ttan paa sikchün nodaga, mö čamčal tte temö kaga ka tta čamman, čamma ča ppuröččijo.

[...] bavili jsme se do sytosti v jiné místnosti, no a když byl pak čas spát, tak jsme šli a jen spali.

여아, 파도 그걸 스마 가주 자아 가다 파러 가주고 [...] ³⁷⁵

Jöa, pchado kügöl süma kadžu čaa kada pcharö kadžugo [...]

Jo, i cibuli jsme zasadili, donesli na trh a prodali jí [...]

처으멘 요러가 일따가 난주우 사살 이래 오그라접 [...] ³⁷⁶

Čchöümen joröga ittaga nandžuu sasal irä ogüradžöp [...]

Nejdřív je takovýhle a později se postupně takhle zcvrkne [...]

지분데가 이꼬 나주우 도든데 이시이까네. ³⁷⁷

Čibündega ikko nadžuu todünde isikkane.

Poněvadž je tam hluboké místo a pak místo, kde to stoupá.

그래 그 총중우도 모더 자숙들 키우고 농사질꼬 살미. ³⁷⁸

Kürä kü čchongdžungudo modö časükdül kchiugo nongsadžitkko salmi.

I když byli v jednom kole, vychovali všechny děti, dělali zemědělské práce a (tak) žili.

[...] 동네 썸들이 아까봐 가지고 막 그릇을 우우 갖다대고 야단이거든. ³⁷⁹

[...] tongne semdüri akkabwa kadžigo mak kürüsül uu kattadägo jadanigödün.

[...] lidé ze sousedství to před chvílí viděli, hned vzali misky a položili je na to, je tam povyk.

지블 이 삼도오 지이가이고 나안는데. ³⁸⁰

Čibül i samdoo čiokaigo naannünde.

Postavili jsme dům v Samdongu a odešli.

³⁷⁴ Kim Mu-sik, 2006c, s. 43

³⁷⁵ Kim Mu-sik, 2009a, s. 194

³⁷⁶ Kim Čöng-dä, 2013b, s. 32

³⁷⁷ ibid., s. 107

³⁷⁸ Kim Čöng-dä, 2006b, s. 27

³⁷⁹ Kim Mo-ha, 1981c

³⁸⁰ Kim Čöng-dä, 2012b, s. 26

[...] 하더라네 그래 딜어간께, 각시는 아랫모오 앉았고, [...] ³⁸¹

[...] hadōrane kūrā tirōkankke, kaksinūn arānmo○ andžakko, [...]

[...] řekl a vešel, novomanželka si sedla na nejteplejší místo na podlaze, [...]

쌍둥이 낳아 뿌리고, 뱃소오 둘이 들었다 커이, 쌍둥이 들었던 모양이지. ³⁸²

Ssandungi naha ppurigo pātso○ turi tūrōtta kchōi, ssangdungi tūrōttōn mojangidži.

Porodila dvojčata, v břichu byli prý dva, vypadá to, že tam byla dvojčata.

여어 허리띠 카능 거는 북띠라 카지 그게 그래 가지고 허리에다 메고 [...] ³⁸³

Jōō hōritta kchanūng kōnūn puktira kchadži kūge kūre kadžigo hōrieda mego [...]

Tady té věci, které říkáme pásek, se říká putchi a to se váže kolem pasu [...] ³⁸⁴

새고러능 고어 저, 저, 저 모시 그어 여래 하나 이씨. ³⁸⁵

Sāgorrōnūng koō čō, čō, čō mosi kūō jōrā hana issō.

Sāgol, tam, tam, tam je jezírko, takové tam jedno je.

그래 우리 친정어 가쁜 말이지, 커다는 백말이, 우리 아버지 타고 [...] ³⁸⁶

Kūrā uri čhindžōngō kamūn maridži, kchōdanūn pākmačchi, uri apōdži tchago, [...]

Když půjdeš do domu mých rodičů, (tam je) obrovský bělouš, na kterém můj otec jezdí [...]

3.5.4 -계 -ke

Partikule -ke je další z lokativních partikulí, která se pojí jen na určitá jména. Funkčně odpovídá spisovnému -e. Nejfrekventovaněji se připojuje k substantivům 가을 kaül (podzim), 겨울 kjöul (zima), 들 tül (pole), 바다 pada (moře) a k jmenné postpozici 우 u (hořejšek). Na první pohled si všimneme, že první tři substantiva končí finálou „ㄹ“ „l“. Čeho už si není lehké na první pohled všimnout, je fakt, že všechna tato slova ve středověké korejštině končila na „ㅎ“ „h“, tedy měla podobu: ♣음 kǎülh, 겨울ㅎ kjöülh, 드룽 tūrūh, 바다ㅎ padah, 우ㅎ uh. ³⁸⁷ Občas se ale -ge připojuje i podstatnému jménu 접시 čōpsi (talíř), 가을 kaül (sklizeň)

³⁸¹ Čōng, 1984b

³⁸² Kim Pong-han, 1983

³⁸³ Kim Mu-sik, 2006c, s. 127

³⁸⁴ 북띠 puktiti, spisovně 부터 putchi je široký pás dělaný většinou z kůže nebo konopné látky, který si váží předleny při předení kolem pasu. (Kugō sadžōn, b.r.)

³⁸⁵ Kim Mu-sik, 2009a, s. 24

³⁸⁶ Čōng Kap-jōng, 1981

³⁸⁷ Kugō ōhū jōksa, b.r., Jenmal: Neibō kugōsadžōn, b.r.

či 말 mal (kůň), které nikdy konsonantem „h“ nekončilo. Z tohoto důvodu nelze, co se týče připojování -ke k nominům, určit jednotné pravidlo, které by vždy platilo. Pozoruhodné také je, že -ke fungující jako lokativní partikuli můžeme najít už v literatuře ze 17. století psané v této provincii, nejčastěji připojenou právě k substantivu mal.³⁸⁸

가을계, 가을하으, 가을한 디에 고구머 심더, 마저.³⁸⁹

Kaülge, kaülhaũ, kaülhan tie kogumõ simdõ, madžõ.

O sklizni, dělá se sklizeň, po sklizni se sázejí sladké brambory, přesně tak.

[...] 이 바다계 낙찌가 마이 난다 쿠모 판데 사래미 마이 옵니다.

[...] i padage nakččiga mai nanda kchumo ttande sarämi mai omnida.

[...] když se řekne, že je tu spousta malých chobotnic, přichází sem spousta lidí od jinud.

[...] 겨울겐 주장 나물, 끄으는 배추 나물 머 씨래기든동, 배추든동, 그릉 거 국 끼리지, 머.³⁹⁰

[...] Kjöulgen čudžang namul, kküünün päčchu namul mõ ssirägidündong, päčchudündong, kürüng kö kuk kkiridži, mwõ.

[...] v zimě se používá hlavně zelenina, a to zelí, sušené listy ředkvičky nebo zelí, z takovýchle věcí se dělá polévka, no.

Partikule -ke spojená s kaül, kjöul a tül je nejvíce používaná v severní části provincie, ve spojení s „pada“ a „u“ ji najdeme zejména na jihu provincie. Ke jménu čöpsi se připojuje na severu i na jihu provincie. V jižní části provincie se navíc ve spojení s 우 u používá i tvar -ge s připojením -sõ, tedy -게서 -kesõ. Tento tvar vykonává stejnou funkci jako spisovné -esõ.

엔나레 언자 노네 무를 델라카먼 언자 우게서 내려오는 그 도랑물가튼거또 널치마는,
[...]³⁹¹

Ennare öndža none murül tällkchamön öndža ugesõ näröonün kü torangmulkatchünggötto nõtčhumanün, [...]

³⁸⁸ Päk Tu-hjön, 1998, s. 54-55

³⁸⁹ Kim Mu-sik, 2012c, s. 91

³⁹⁰ Kim Mu-sik, 2013a, s. 205

³⁹¹ Kim Čöng-dä, 2009b, s. 31

Když jste dřív chtěli dovést na pole vodu, tak jste tam dávali i takovou tu vodu ze strouhy, co teče ze shora, [...]

[...] 들어 가암서 물어 봐도 동네 우계서 들어가는 데 [...] ³⁹²

[...] türö kaamsö murö pwado tongne ugesö türöganün de [...]

[...] vejdete dovnitř, a i když se zeptáte, nad sousedstvím vejdete [...]

3.5.5 -으/르 -ü/rü

Ze všech uvedených lokativních partikulí kjöngsangské dialektu, jsou tyto nejméně frekventované. Používají se v různých oblastech na severu i jihu provincie. Po jménech končících vokálem či konsonantem „르“ „l“ následuje -rü, za zbytkem konsonantů následuje -ü. Tuto partikuli najdeme nejčastěji za slovem 옛날 jennal (dávná doba, minulost). ³⁹³

S partikulí -rü jsme se již setkali u akuzativu a níže si ukážeme, že funguje i jako partikule instrumentálu, při čemž odpovídá spisovnému instrumentálnímu -로 -ro. Partikule -ü pravděpodobně vznikla z -rü elizí „l“. Obě tyto partikule mohou označovat místo či čas, kde se odehrává stav konaný přísudkem – v tomto případě odpovídají -e ze standardní korejštiny. Ve spojení se slovesy pohybu mohou ale označovat i místo, kam děj směřuje – mají tedy funkci direktivu. Shodnou funkci vykonává nejen spisovné -e, nýbrž i -ro, které jsem před chvílí zmínila (학교로 가다 hakkjoro kada = jít do školy) a -을/를 -ül/rül (회사를 다니다 hösarül danida = chodit do práce), které je užíváno rovněž jako akuzativní partikule, stejně jako -rü. ³⁹⁴

[...] 여어느 엔나르 쪼끔 해찌, 그키 마이 하능 걸 모 빠따꼬. ³⁹⁵

[...] jöönü jennarü ččokküm häčči, kükchi mai hanüng köl mo ppattakko.

[...] dřív se to tu trochu dělalo, ale říkám, že moc jsem to tu dělat neviděl.

[...] 엔나르느 월래 아저 그어 해 먹떠 아 헨, 요새 아드리 보이 그 머 차 끼리 멩는다우 [...] ³⁹⁶

[...] jennarünü wöllä adžö küö hä mökttö a hän, jösä adüri poi kü mö čcha kkiri möngnünda

³⁹² Rju Söng-man, 1980b

³⁹³ Hanguk kubimuhak täkje, 2011, Jöngu pogosö, b.r.

³⁹⁴ I Hüi-dža, 2010c, s. 701, 725

³⁹⁵ Kim Mu-sik, 2013a, s. 264

³⁹⁶ Kim Mu-sik, 2012c, s. 268

[...]

[...] dřív se to původně nejedlo, ale poslední dobou, co koukám na mladé, tak z toho dělají čaj

[...]

[...] 지브르 아 오고 머 서울르 뿌, 가 뿌능 게, 자기 형들 인지 서울 이스니까.³⁹⁷

[...] čibürŭ a ogo mö Söullŭ ppu, ka ppunŭng ke, čagi hjöndül indži Söul isünikka.

[...] nejde domů, ale do Söulu, poněvadž tam má své starší bratry.

저거 학꼬 보내노코 이 가실때르 막 그거를 추른 캐마아.³⁹⁸

Čögö hakkjo ponänokcho i kasiltärŭ mak kügörüt čhurŭn kchämaa.

Pošlou se děti do školy a o sklizni se toho vykope (jedna) řada.

고모네 집이르 두 번이나 갔데이.³⁹⁹

Komone čibirŭ tu pönina kattei.

Do domu tety z tátovi strany jsme šli asi dvakrát.

3.6 Instrumentální partikule

Hlavní funkcí instrumentálních partikulí je vyjádření prostředku, za jehož pomoci se realizuje děj či stav konaný přísudkem věty. Ve spisovné korejštině se mezi ně řadí zejména – (으)로 -(ŭ)ro a –(으)로써 -(ŭ)rossö. O -(ŭ)ro jsem v souvislosti s lokativním -ŭ/rŭ již mluvila jako o partikuli, která označuje směr pohybu. Kromě této funkce má ale i bezpočet dalších. Dále označuje právě zmíněný prostředek či nástroj, materiál, metodu, způsob, funkci, hodnost, kvalifikaci, čas průběhu děje, změnu v něco, příčinu, výsledek úsudku, zdroj nebo nese funkci zdůraznění a mnohé jiné.

Ve smyslu vyjádření funkce, hodnosti nebo kvalifikace lze rovněž využít partikule – 로써 -rosö.⁴⁰⁰ Partikule -(ŭ)rossö taktéž vyjadřuje prostředek, nástroj a materiál, dále důvod a podklad pro děj.⁴⁰¹ Tyto partikule ve spisovné korejštině nelze vynechávat, nezbytnou součástí věty však nejsou – neoznačují základní větné členy. Pomocné partikule se k nim připojují

³⁹⁷ Kim Mu-sik, 2013a, s. 133

³⁹⁸ Kim Čöng-dä, 2006b, s. 42

³⁹⁹ I Pang-gju, 1986, s. 42

⁴⁰⁰ I Hüi-dža, 2010c, s. 701-706; Im Ho-bin, 2003, s. 155-156; Hwang Kuk-džöng, 2012, s. 8; Pucek, 2005, s. 220-221

⁴⁰¹ Pucek, 2005, s. 220; I Hüi-dža, 2010c, s. 721, Im Ho-bin, 2003, s. 157

velmi produktivně.⁴⁰² Ačkoliv se instrumentální partikule ve standardní korejštině vynechávat nesmí, v kjöngsangském dialektu k jejich vynechávání dochází poměrně často.

쫑올라오먼 고 쫑을 점부 가시개 끈내야데.⁴⁰³

Ččongollaomön ko ččongül čömbu kasigä kkünnäjade.

Když vyjdou nahoru poupata, všechny se musí nůzkama ustříhnout.

Instrumentální partikule ze standardní korejštiny se sice používají v tomto dialektu nejčastěji, více či méně frekventované jsou však i specifické: -(으)러 -(ü)rö, -르 -rŭ, -이로 -iro -을/를 -ül/rül, -(으)르로 -(ü)llo a -(로)가/(로)까/로가아 -(ro)ga/(ro)kka/roga a další.

3.6.1 -(으)러 -(ü)rö, -르 -rŭ, -이로 -iro

Partikule -(ü)rö je rozšířena po celé provincii. V její severní části se však užívá o něco více než na jihu. Je nejfrekventovanější ze všech instrumentálních nářečních partikulí provincie Kjöngsang. S největší pravděpodobností se jedná o tvar vzniklý hláskovou změnou ze spisovného -ro. Za jména končící na samohlásku nebo souhlásku „르“ „l“ se pojí -rö. Ke jménům končícím na souhlásky vyjímaje „l“ se tato partikule připojuje s prodlouženým kmenem, tedy ve tvaru -ürö. Občas dochází k hláskové asimilaci, při které se -으- -ü- v prodlouženém kmeni změní v -어- -ö-. Pokud jmenný výraz, ke kterému se tato partikule pojí, končí nazálou „ㅇ“ „ng“, může dojít k její elizi.

여개 다 도자러 따까가지고 이래 받드시 해노코.⁴⁰⁴

Jogä ta todžarö ttakkagadžigo irä pandüsi hänokcho.

Tady se to všechno zarovnal buldozérem a takhle zahladilo.

[...] 쫑서 가주 도 곶배러 띠디러 가주고 그 거르 여에 데고, [...] ⁴⁰⁵

[...] ččosö kadžu to kombärö ttidirjö kadžugo kü köřü jöe tedo, [...]

[...] proš'ouchá se to, pak se do toho kope hráběmi a musí se tam dát hnůj, [...]

⁴⁰² I Pang-gju, 1986, s. 43

⁴⁰³ Kim Čöng-dä, 2012b, s. 162

⁴⁰⁴ Kim Čöng-dä, 2006b, s. 22

⁴⁰⁵ Kim Mu-sik, 2009a, s. 180

그래 해가 인제 그 아까 그 물레 바짜나, 물레러 일리리 인제엔 이거 시를 뽀바여.⁴⁰⁶

Kürä häga indže kü akka kü mulle paččana, muller^ō illiri indžeet igō sirül ppobajō.

Takhle se to udělá a pak, viděli jste přeci před chvilkou ten kolovrátek, kolovrátkem se vypárou nitky jedna po druhé.

[...] 지그뽁 그그느 그렁 그 반찬 반차느러 처지드 안 하니까 머.⁴⁰⁷

[...] čigūmūng kŭgūnū kŭrōng kŭ pančchan pančchan^{ūrō} čchōdžido an hanikka mō.

[...] poněvač v dnešní době se tohle už ani nebere jako příloha k jídlu, no.

[...] 그걸르 은자 나무로 은자 똑 수굽포앰 모양어러 맨드는데, [...]⁴⁰⁸

[...] kŭgōllŭ ūndža namuro ūndža ttok sugumpchoām mojang^{ōrō} mändūnūnde, [...]

[...] tímhle se pak, ze dřeva se to pak vyrobí přesně do tvaru lopaty, [...]

[...] 시 분 니애 부루문 은제 가, 그제 인제 여 저서으러 가라 카능 기래.⁴⁰⁹

[...] si pun niä purumun ūndže ka, kŭge indže jō čösō^{ūrō} kara kchanūng kirä.

[...] když takhle tříkrát zavoláte, tak vám teď řekne, ať jdete do světa mrtvých.

S partikulí -rŭ jsme se již seznámili jako s partikulí akuzativu a lokativu. Zde si ukážeme, že se využívá i k označení instrumentálu. Setkáme se s ní rovněž na jihu i na severu provincie. Identický tvar instrumentální pádové partikule najdeme i v severovýchodní oblasti jazykové regionální variety.⁴¹⁰ Není ale tolik frekventovaná jako -rō. Pojí se ke jmenným výrazům končícím na „l“ nebo vokály z nichž nejčastěji k „ | “ „i“.

[...] 꺼 애넘드리 거 간솔르 기르믈 짜고 헨능 그른 거뚜 이꼬.⁴¹¹

[...] kkō äñōmdŭri kō kansollŭ kirŭmŭl ččago hännūng kŭrŭn kōttu ikko.

[...] ty Japončící z těch větví s pryskiřicí vymačkávali olej i tohleto dělali.

⁴⁰⁶ Kim Mu-sik, 2012c, s. 114

⁴⁰⁷ Kim Mu-sik, 2012c, s. 151

⁴⁰⁸ Kim Mu-sik, 2013a, s. 26

⁴⁰⁹ Kim Mu-sik, 2009a, s. 141

⁴¹⁰ I Ki-gap, 2003, s. 81

⁴¹¹ Kim Mu-sik, 2013a, s. 58

부자르 잘 심니더, 그 아드리 커가지고.⁴¹²

Pudzarŭ čal simnidŏ, kŭ adŭri kchŏgadžigo.

Žije si dobře jako boháč, ten syn jak už vyrostl.

[...] 거 호매이르 닝기머 뿌리 허이그 우로 올런더으.⁴¹³

[...] kŏ homäirŭ ninggimŏ ppuri hŏigŭ uro ollŏndŏŭ.

[...] když to tou motyčkou převrátíte, půjdou vám nahoru bílé kořeny.

Poslední z těchto partikulí, -iro, se zdá být dalším alomorfem -ŭrŏ. Stejně tak jako -ŭrŏ se připojuje za jména mající ve finále poslední slabiky konsonant kromě „l“. Občas můžeme najít i její hláskovou variantu -이러 -irŏ, nebo -이로써 -irossŏ – alomorf -으로써 -ŭrossŏ. Neužívá se příliš produktivně. Oblast jejich užívání je omezena pouze na sever provincie Kjŏngsang, kam se tato partikule mohla dostat z dialektu sousední provincie Čŏlla, ve které je podstatně produktivnější.⁴¹⁴

[...] 그 물레에다가 한 저끄티로 고다 자메 자메먼 이거 돌리고 [...]⁴¹⁵

[...] kŭ mulleedaga han čŏ kkŭtchiro koda čame čamemŏn igŏ tolligo [...]

[...] na kolovrátku se to koncem jedné hůlky zaváže, když se to zaváže, zatočí se s tím [...]

칠개이러 해 너마 막 꼰령꼰령거리야찌.⁴¹⁶

Čhilgäirŏ hä nŏma mak kkullŏngkkullŏnggŏrijačči.

Když jsme to udělali z čhilku, tak se to pořád hýbalo.⁴¹⁷

[...] 오능 거느 바드데 도니로써느 절때 암 받는다.⁴¹⁸

[...] onŭng gŏnŭ padŭne tonirossŏnŭ čŏlttä am pannŭnda.

[...] věci, co přijdou, přijmou, ale peníze nikdy ne.

3.6.2 -을 -ŭl, -(으)르로 -(ŭ)llo

Ve standardní korejštine lze -ŭl rovněž použít ve stejné situaci, jako -ro. Jedná se ale o funkci vyjádření místa, kam směřuje nějaký pohyb, tak jak jsme si již ukázali u lokativních partikulí. Oproti tomu je v tomto dialektu možné užít -ŭl v o něco větším počtu funkcí než -ro.

⁴¹² Kim Čŏng-dä, 2006b, s. 75

⁴¹³ Kim Mu-sik, 2009a, s. 148

⁴¹⁴ I Ki-gap, 2003, s. 80

⁴¹⁵ Kim Mu-sik, 2006c, s. 143

⁴¹⁶ Kim Mu-sik, 2012c, s. 348

⁴¹⁷ 찻 čchik je korejská popínavá rostlina, jejíž kořeny se používají pro léčebné účely. (Kugŏ sadžŏn, b.r.)

⁴¹⁸ Kim Mu-sik, 2012c, s. 28

Označuje totiž také prostředek či nástroj, materiál, metodu, způsob a funkci. Připojuje se k nominům končícím konsonantem. V některých případech se -ül zkracuje na pouhé -ㄹ -l. Užívání této partikule k vyjádření instrumentálu se zdá být další z výjimečností tohoto nářečí mezi korejskými dialekty. Je rozšířená po celé provincii a užívá se poměrně frekventovaně.

주무글 뵈니다, 나틀가 베가꼬. 싸꾼들 델쭈익꼬 싸꾼도 안델쭈도 이꼬 [...] ⁴¹⁹

Čumug**ül** pemnida, natchülga pegakko. Ssakkundül- tälssuikkko ssakkundo andälttudo ikko [...]

Žneme ji pěstí a srpem. S brigádníky to může a nemusí vyjít [...]

그이 그거 밀찌**블** 합니, 보린찌브로 햄미꺼? ⁴²⁰

Küi kügö milččib**ül** hamni, poritččibüro hämmikkö?

Děláte to z pšeničné slámy nebo z ječmené slámy?

[...] 소그를 가늘 역코 그래가마 씨커가꼬마 구래구래딱 찌모 호박떡안템니께? ⁴²¹

[...] sogümül kan**ül** jökkcho kūrägama ssökchögakkoma kuräkürättak ččimo hobakttökandamnikke?

[...] dá se tam sül jako přísada dodávající slanou chuť, zamíchá se to, podusí na páře a je z toho dýňový koláček, ne?

[...] 완장 하너 차 뿌이 꾸 그**걸** 끈나드라 가이**프**렁. ⁴²²

[...] wandžang hanö čcha ppui kku kügö**l** kkünnadüra kaikküröng.

[...] dal si na sebe jednu pásku na rukáv a tím to skončilo.

Partikule -(ü)llo je nejméně frekventovanou instrumentální partikulí kjöngsangského dialektu. V severní části provincie včetně ostrova Ullüng je používána časteji než na jihu. Za souhlásky se pojí -을로 -üllo s prodlouženým kmenem a za samohlásky -르로 -llo. Existuje i varianta této partikule s „어“ „ö“ ve finále poslední slabiky, tedy -(으)르러 -(ü)llö. Ve standardní korejštině se tato partikule užívá taktéž, ovšem bez prodlouženého kmene. Připojuje se pouze ke jménům 거 kö (věc), 무어 muö (něco/co) a jeho stažené podobě 뭐 mwö. ⁴²³

⁴¹⁹ Kim Čöng-dä, 2012b, s. 294

⁴²⁰ Kim Čöng-dä, 2012b, s. 178

⁴²¹ ibid., s. 123

⁴²² Kim Mu-sik, 2009a, s. 107

⁴²³ Kugö sadžön, b.r.

V tomto dialektu se nezdá být připojování partikule -(ü)llo nikterak omezené typem jmenných výrazů. Může označovat směr, prostředek, zdůraznění či čas průběhu děje.⁴²⁴

그러문 인자 집치모는 지블로치몬 인자 지붕 맵크로?⁴²⁵

Kürömün indža čipčchimonün čibŭllo čchimon indža čibung mängkchŭro?

V tom případě, když jde o dům, pokud se bavíme o domě, tak jako střechu?

예, 예저네너 그 인자 저 바인더 킨능 거 안 나올 찌게너, [...] 소늘러 가주고 비 가주고 [...] ⁴²⁶

Je, jedžönenö kü indža čö paindö kchönnŭng kö an naol ččigenö, [...] sonŭllö kadžugo pi kadžugo [...]

Ano, dříve ještě nebyla ta věc, které se říká vázačka (slámy apod.), [...] trhalo se to rukama, [...]

[...] 만날 라치말드 쑥쑤, 지여갈두 쑥쑤, 나즐로도 쑥쑤, 맨날 쑤국 끼리 뭉따.⁴²⁷

[...] mannal račhimaldŭ ssukččü, čijögaldü ssukččü, nadžŭllodo ssukččü, männal ssuguk kkiri mungtta.

[...] pořád měl na snídani pelyňkovou kaši, na večeri pelyňkovou kaši, přes den pelyňkovou kaši, furt si vařil a jedl pelyňkovou polívku.

3.6.3 -(로)가/(로)까/(로)가아 -(ro)ga/(ro)kka/(ro)gaa

Tyto partikule vznikly gramatikalizací konstrukce -(으)로 가/-(ü)ro ka/, která odpovídá spisovnému -을/를 가지고 -ül/rül kadžigo ve významu (dělat něco) něčím.⁴²⁸ Z -roga vznikla intenzifikací partikule -rokka. U obou těchto partikulí lze -ro- vynechávat. Ojedinele se -ro- může vyslovovat i jako -루- -ru-.⁴²⁹ Ve stejném významu se používá i -(로)가주고 -(ro)kadžugo, ale tento tvar se ještě nezdá být plně zgramatikalizovaný.⁴³⁰

Za vokály a konsonant „ㄹ“ „l“ se připojuje -roga a -rokka, na zbytek konsonantů se tyto partikule pojí s prodlouženým kmenem. Zkrácené tvary bez -ro- se pojí pouze k vokálům.

⁴²⁴ Kim Tchä-jöp, 1998, s. 22

⁴²⁵ Kim Čöng-dä, 2009b, s. 113

⁴²⁶ Kim Mu-sik, 2012c, s. 55

⁴²⁷ ibid., s. 306

⁴²⁸ I Ki-gap, 2003, s. 80

⁴²⁹ Kim Čöng-dä, 2009b, s. 118

⁴³⁰ Kim Tchä-jöp, 1998, s. 2; Kim Tchä-jöp, 1999, s. 53

Označovat mohou směr, prostředek, nástroj nebo materiál.

Jejich užívání je poměrně produktivní, například na západní straně ostrova Ullŭng se -gaa stále užívá i mladou generací. Na severu pevninské části provincie, se partikule -(ro)ga a -(ro)kka používají zejména v jihovýchodní oblasti, na jihu zase hlavně v severovýchodní oblasti – v Ulsanu a jeho okolí. Často se však používají i v oblasti Hadongu na jižním pobřeží.⁴³¹

예, 여는 대가 마이 익끼 따무네 대나무로가 마이 햐쨌쨌요.⁴³²

Je, jŏnŭn t̄aga mai ikkki ttamune t̄anamuroga mai h̄at̄ččijo.

Ano, poněvadž je tady hodně bambusu, vyráběli jsme to hlavně z bambusu.

그렇다고 귀로가 들었지, 우리는 본 일도 없다.⁴³³

Kŭrotchago kŭroga tŭrŏtči, urinŭn pon ildo ōptta.

Ale i tak, slyšeli jsme to ušima, ani jsme to neviděli.

그러문자 몐 그 미영으로가 만드는데 저 베가 무명이시예?⁴³⁴

Kŭrŏmŭndža mum kŭ mijŏngŭroga mandŭnŭn čŏ pega mumjŏngidžije?

Takže ta bavlněná látka, tamta látka, co se vyrábí z bavlníku je bavlněná látka, že?

[...] 그래 가주 또 맨, 매가 깨이가 쪼서에 텐다.⁴³⁵

[...] kŭr̄a kadžu tto m̄at, m̄aga kk̄aiga ččosŏe tenda.

[...] to se udělá a pak se musí vytrhat plevel a rýt vidlemi.

아나고 마 기계가 짜가 말지.⁴³⁶

Anago ma kikega ččaga maldži.

Neděláme to, udělá se to strojem.

[...] 이카마 고 은즈 단체가 마즈만 데체 [...]⁴³⁷

[...] ikchama ko ŭndžŭ tančhega madžŭman tedže [...]

[...] když je to takhle, stačí je srovnat do skupiny [...]

⁴³¹ Kim Tch̄a-jŏp, 1999, s. 42; Čo Hjŏn-džun, 2009, s. 77

⁴³² Kim Čŏng-d̄a, 2009b, s. 93

⁴³³ I Sŏk-čchun, 1979d

⁴³⁴ Kim Čŏng-d̄a, 2013b, s. 121

⁴³⁵ Kim Mu-sik, 2009a, s. 176

⁴³⁶ Kim Čŏng-d̄a, 2013b, s. 145

⁴³⁷ Kim Mu-sik, 2009a, s. 141

아 라며 고움 끄래 갓, 지까 땀 무까 농근 이래터 카이.⁴³⁸

A ramõ koum kkürä kat, čikka ttam mukka nongküt irätchõ kchai.

Když se semínka usadí, a když se to pak sváže slámou, je to prý takovéhle.

그런데, 그냥 메 멩무레 썬서니까 안 그라먼 무레 다른 거까 비누나 그런거까
실습니까?⁴³⁹

Kürõnde, künjang mengmure ssidsõnikka an küramõn mure tarün kõkka pinuna kürõngõkka
ssidsũmnikka?

Ale to umýváte jen tak ve vodě, nebo ve vodě něčím jiným, mýdlem nebo něčím takovým to
umýváte?

“그거 집에 아들 놓을 직에 태로 머로까 갈랐노?”⁴⁴⁰

„Kügõ čibe adül nohül čige tchäri mõrokka kallanno?“

„Když jste rodila syna, čím se přestřihla pupeční šňůra?“

[...] 산매끼로까 막 변빡을 지기고 걸머질라고 가져가서, [...]⁴⁴¹

[...] sanmäkkirokka mak pjõnppakül čigigo kõlmõdžillago kadžjõgasõ [...]

[...] ze slaměných provazů si udělal závěsník, a přinesl si ho, aby si ho dal na záda [...]

[...] 돌이 이만한 기라. 발로까 마 자꾸 디비는 기라.⁴⁴²

[...] tori imanhan kira. Pallokka ma čakku tibinũn kira.

[...] kámen je takhle velký. Nohou ho pořád převrací.

3.7 Vokativní partikule

Partikulemi vokativu můžeme oslovovat živá (i neživá) jména. Připojují se proto zejména za osobní jména a tituly. Ve větě jsou substantiva s nimi spojená považována za samostatný větný člen. Neumožňují připojení za sebe dalších pádových či pomocných partikulí.⁴⁴³

Výběr konkrétní vokativní partikule v korejštině nezáleží pouze na hlásce finály daného slova, nýbrž i na stupni zdvořilosti, jakou chceme adresátovi prokázat. Pokud mluvíme k člověku, který ji níže postavený než my nebo stejně jako my (věkově/sociálním

⁴³⁸ Kim Mu-sik, 2009a, s. 192

⁴³⁹ Kim Mu-sik, 2006c, s. 107

⁴⁴⁰ Ha Pong-jõn, 1984

⁴⁴¹ Kim Kã-bong, 1984

⁴⁴² Pak Čõng-tchã, 2010

⁴⁴³ I Pang-gju, 1986, s. 50

postavením/pracovní pozicí apod.), užíváme koncovek -아/오 -a/ja. Ve standardní korejštině ještě existuje dvojice koncovek -여/이여 -jŏ/ijŏ, která je považována za o něco zdvořilejší a slavnostnější, v mluveném jazyce se dnes téměř nepoužívá. Za jména končící souhláskou se připojuje -a a -jŏ, za jména končící samohláskou -ja a -ijŏ. Partikule -a a -ja jsou společné prakticky pro všechny korejské dialekty a spisovnou korejštinu. V nářečí provincie Kjŏngsang se používá navíc i -애이 -äi.

Pokud mluvíme zdvořilou řečí k výše postavenému člověku, než jsme my, ve standardní korejštině a většině dialektů se neuzívá žádné vokativní partikule, jen se daný výraz oddělí ve větě čárkou. V hamgjongském, pchjonganském, kangwönském a kjŏngsangském dialektu se však používá speciální partikule -요 -jo. Kjŏngsangský dialekt obsahuje kromě ní ještě specifické -예 -je.⁴⁴⁴

3.7.1 -애이 -äi

Jak jsem již zmínila, partikule -äi se užívá při oslovování níže postaveného člověka, než je mluvčí. Je složena ze spisovného vokativního -a a pomocné partikule -i, která má funkci zdůrazňování. Frekvence jejího užívání je velice nízká. Jedinou oblastí, kde se -äi používá, je Jŏngdŏk nacházející se na východním pobřeží severní provincie.⁴⁴⁵ Stejně tak jako -a se pojí výhradně za substantiva končící konsonantem.

아이구, 짝불아-! 짝불애이, 이눔아! 인제 내가 속이 선-하다.⁴⁴⁶

Aigu, Ssakbura-! Ssakburäi, inŭma! Indže näga sogi sŏn-hada.

Jéje, ssakbule-! Ssakbule, ty darebáku! Teď už je mi jasné, co si myslíš.

엄머이 야들애이, 문 열어라.⁴⁴⁷

Ömmöi jadüräi, mun jöröra.

To je maminka, synáčku, otevři dveře.

3.7.2 -요 -jo, -예 -je

Tyto dvě partikule jsou připojovány k životným substantivům, ke kterým se vyjadřuje úcta. Pokud je najdeme připojeny k neživotným substantivům, jedná se o přenesený

⁴⁴⁴ I Ki-gap, 2003, s. 101-102; Čchö Myŏng-ok, 2015, s. 229-230; Pucek, 2005, s. 212-213

⁴⁴⁵ Čo Hjŏn-džun, 2009, s. 87; Kim Tchä-jŏp, 1999, s. 54

⁴⁴⁶ Kim Jong-tchäk, 1978b

⁴⁴⁷ Kim Tä-am, 1980

význam.⁴⁴⁸ Původ -jo a -je nelze přesně určit. Nejspíš však nebude pouhou náhodou, že je jejich tvar naprosto identický s tvarem poslední slabiky koncovek ukončeného přísudku, které se zde užívají pro vyjádření značné uctivosti posluchači.⁴⁴⁹ Za jména se připojují bez ohledu na hlásku, kterou končí. Pokud je vyjmenováno vícero osob, které se oslovují, tyto partikule se připojí až za poslední osobu.⁴⁵⁰ Rozdíl mezi -jo a -je můžeme najít rozdíly v oblastech, ve kterých se používají. Partikule -je je rozšířena především v severní části provincie, a to podél oblasti hranice s jižní částí provincie. Oproti ní je partikule -jo rozšířena na severu i na jihu. Na jihu nejvíce okolo pobřeží (jižního i východního).⁴⁵¹

„이모부요, 정말로 우리 아버지가 벌써 총살되어 뿌릿능교?“⁴⁵²

„Imobujo, čongmallo uri abödžiga pölssö čchongsaldöo ppurinnüggjo?“

„Strýci, vážně už byl můj otec zastřelen?“

아베요 아베요 내 눈이 티눈인 걸 아베도 알지러요.⁴⁵³

Abejo abejo nä nuni tchinunin köl abedo aldžiröjo.

Otci otci, však vy víte, že mé oči jsou kuří oka.

“형수요, 이 짝 볼테기 한 찰 더 때리 주소.”⁴⁵⁴

„Hjöngsujo, iččak poltcheki han čchal tö ttäri čuso.“

„Švagrová, ještě jednou mi prosím dejte facku na tuhle tvář.“

„할무이예. 이 밥 잡수시요. 우에서 여게 오느교?“⁴⁵⁵

„Halmuije. I pap čapsusijo. Ujesö jöge onüggjo?“

„Babičko. Nabídněte si tohle. Proč jste sem přišla?“

“아이 그른 기 아이라, 선생님예, 우리 마을에 여게 과택이 자식도 없고, [...]”⁴⁵⁶

„Ai kūrūn ki aira, sōnsāngnimje, uri maüre jöge kwachägi časikdo öpkko, [...]”

„Ale tak to není, pane, v naší vesnici je vdova, co ani děti nemá, [...]”

⁴⁴⁸ Čo Hjön-džun, 2009, s. 86

⁴⁴⁹ I Ki-gap, 2003, s. 103

⁴⁵⁰ Čo Hjön-džun, 2009, s. 85; I Pang-gju, 1986, s. 51-52

⁴⁵¹ I Ki-gap, 2003, s. 102-103

⁴⁵² Kim Wön-il, Ödumüi hon

⁴⁵³ Pak Mok-wöl, Mansul abiüi čchungmun

⁴⁵⁴ Kim Sun-i, 1982e

⁴⁵⁵ I Čong-sön, 1979e

⁴⁵⁶ Čöng Uk-hwan, 1980b

“산신령님예, 날로 잡아 묶어도 [...]”⁴⁵⁷

„Sansilljǒngnimje, nallo čaba mugōdo [...]”

„Bohu hor, i když mě sníte [...]”

3.8 Spojovací partikule

Spojovací partikule mají za úkol souřadně zejména spojovat dva či více jmenných výrazů. Mohou ale i spojovat jméno s dějovým slovesem. Nesou tedy význam „a“ nebo „(spolu) s“.⁴⁵⁸ Ve spisovné korejštině se mezi ně řadí: -와/과 -wa/kwa, -며/이며 -mjǒ/imjǒ, -하고 -hago a -랑/이랑 -rang/irang. Partikule -hago se pojí za nomina bez ohledu na jejich zakončení. Za jména končící vokálem se pojí -wa, -mjǒ a -rang, ke jménům končícím konsonantem se připojuje -gwa, -imjǒ a -irang. Zatímco -hago a -rang/irang jsou užívány spíše v mluveném jazyce, -wa/gwa a -mjǒ/imjǒ se užívají více v jazyce psaném.⁴⁵⁹

Za spojovací partikule narozdíl od vokativních pomocné partikule připojovat lze. To platí jak pro spisovné partikule, tak pro partikule kjǒngsangského dialektu.⁴⁶⁰ Zatímco prakticky všechny pády v tomto nářečí, o kterých jsme dosud mluvili, užívaly kromě svých specifických partikulí také všechny spisovné partikule spadající do daných pádů, spojovací pád zde ze spisovných partikulí obsahuje jen -hago a -rang/irang. Partikule -wa/gwa a -mjǒ/imjǒ se v tomto nářečí užívají jen velmi zřídka. Za to se v něm velmi produktivně užívají typické partikule -카 -kcha a -창 kchang, které v žádném jiném z korejských dialektů nenajdeme a neméně produktivní partikule -히고 -hǒgo.⁴⁶¹

3.8.1 -카/창 -kcha/kchang

Původ partikulí -kcha a -kchang s největší pravděpodobností sahá až do středověké korejštiny. Až do druhé poloviny 17. století platilo v korejštině pravidlo elize „ㄱ“ „k“ na začátku partikulí, pokud se připojovaly k substantivům či slovesům majícím ve své finále „ㄷ“ „l“. Díky tomu dříve mohlo následovat -wa (vzniklé elizí „k“) i za souhláskou.

⁴⁵⁷ I Čöm-sul, 1983b

⁴⁵⁸ Sǒ Čä-guk, 1991, s. 93; Pucek, 2005, s. 213-214; Nam Ki-sim, 1993, s. 102

⁴⁵⁹ I Ki-gap, 2003, s. 93

⁴⁶⁰ I Pang-gju, 1986, s. 46

⁴⁶¹ ibid.; Pak Gŭn-bä, 2006, s. 55; Pak, 2012, s. 14

입시울와 혀와 엄과 니왜 다 도·며 [...] ⁴⁶²

Ipsiulwa hjöwa ömgwa niwä ta tjohämjö [...]

Rty, jazyk, stoličky a zuby má všechny dobré [...]

Z tohoto faktu korejští lingvisté usuzují, že prvotně byla spojovací partikule pouze jedna, a to partikule -kwa. Právě z této původní partikule nejspíše vznikly hláskovými změnami různé další spojovací pádové partikule v řadě korejských nářečí, včetně kjöngsangského. Jednou ze skutečností, která tuto teorii podporuje, je připojování těchto nářečních partikulí bez rozdílu za vokály i konsonaty, což dnešní spisovné -kwa nemůže. ⁴⁶³ V 17. století se v písemnostech v oblasti Tägu ještě používalo -kwa, ale to se rovněž psalo za souhláskami i samohláskami. Nejspíše tedy intenzifikací „ㄱ“ „k“ a elizí „오“ „o“ v původním -kwa, vzniklo -kcha, ke kterému se později přidalo „ㅇ“ „ng“. Partikule -kcha, která se používá v severokorejském dialektu provincie Hwanghä vznikla stejným procesem jako partikule identického tvaru v kjöngsangském nářečí. Podobným způsobem jako kjöngsangské -kchang vzniklo -광 -kwang dialektu ostrova Čedžu. Při procesu jeho vzniku však nedošlo k intenzifikaci „k“ a elizi „o“. ⁴⁶⁴

Na Čin-sök důvod výskytu intenzifikovaného „ㅋ“ „kch“ na začátku -kcha a -kchang odvozuje od jiného jevu ve středověké korejštině. Pokud se -gwa připojovalo za jmenné výrazy končící „ㅎ“ „h“, docházelo k aspiraci „k“ vlivem předcházející hlásky „h“. Intenzifikovaný tvar -과 -kwa se postupem času mohl rozšířit i za jména, která na „h“ nekončila. ⁴⁶⁵

二儀 하 과, 과 니르니라 [...] ⁴⁶⁶

Iünän hanälkchwa, sdakchwaräl nirünira [...]

Jin a jang se rovnají nebesům a zemi [...]

Také existuje teorie, že jsou tyto partikule odvozeny od citovací konstrukce -이 라고 하다 -irago hada. Tato konstrukce byla stáhnuta do tvaru -고 하 -koha a dalším stáhnutím vzniklo -kcha. ⁴⁶⁷ Odvození spojovacích partikulí od citační konstrukce se mi však nezdá příliš

⁴⁶² Söksang 19:7

⁴⁶³ Čchö Myöng-ok, 2015, s. 227; I Ki-gap, 2003, s. 83

⁴⁶⁴ I Ki-gap, 2003, s. 82-85; Čchö Myöng-ok, 2015, s. 225

⁴⁶⁵ Na Čin-sök, 1971, s. 104

⁴⁶⁶ Söksang 19:13

⁴⁶⁷ Čö Mjöng-ok, 1980, s. 57

pravděpodobné.

Další možné vysvětlení jejich vzniku, které se ale považují za podobně nepravděpodobné, přinášejí ve své práci Sō čä-guk a kol. Tvrdí, že je tu také možnost, že tyto partikule vznikly stáhnutím spojovací partikule -하가 -haga, která má svůj původ ve středověkém -고 -hăgo. Ta se údajně používá jen v oblasti Ongčchönu.⁴⁶⁸

Jak jsem již řekla, tyto partikule se připojují za jmenné výrazy končící na konsonanty i vokály. Stejně tak jako spisovné připojovací partikule je lze připojit k oběma spojovaným výrazům.⁴⁶⁹⁴⁷⁰ Jsou rozšířeny na severu i na jihu provincie. Partikule -kcha se používá již méně frekventovaně, nejčastěji na ni můžeme narazit v okolí Tägu, Wölsöngu a Kimhä.

[...] 그람 우리 다정이강 싹다 같은과네.⁴⁷¹

[...] kŭram uri Ta-džöngikchang ssakta katchŭnkwane.

[...] takže to jsme všichni s Ta-džöng na stejném oboru.

술 할 때 고 누룩 빠사가주 누룩강 살 꼬두밥강 서꺼가 해 여마 [...] ⁴⁷²⁴⁷³

Sul hal ttä nuruk ppasakadžu nuruk**chang** sal kkodupapgang sökköka hä jöma [...]

Když u dělání alkoholu rozšťoucháte droždí, droždí smícháte s rýží vařenou na tvrdo [...]

고마 시어른강 가치 삼성 머 시어른 시이는데로 머이라도 행따 아이요.⁴⁷⁴

Koma siörunk**chang** kačchi samsöng mö siörŭn siinündäro möirado kättta aijo.

Přeci jsem jen během společného žití s rodiči svého manžela dělala cokoliv, co mi rodiče manžela poručili.

“아이고, 오빠요, 일 나뉘고요 오소. 내카 할 이야기 좀 하거로.”⁴⁷⁵

„Aigo, oppajo, il nattugojo oso. Näk**cha** hal ijagi čom hagöro.“

„Ach, bratře, nechte té práce. Řekněte mi prosím to, o čem jste si chtěl se mnou promluvit.“

⁴⁶⁸ Sō čä-guk, 1991, s. 93 - 95

⁴⁶⁹ I Ki-gap, 2003, s. 85

⁴⁷⁰ [...] 슴바꼭찌이눔 마 남저강 여자강 어울리 가주고 가치 인자 마 다 송꼬, [...] (Kim Mu-sik, 2013, s. 118)
[...] sumpakkokččiinŭm ma nadžökchan jödžakchan öulli kadžugo kačchi indža ma ta sungkko, [...]
[...] o schovce jsou spolu ve skupině muži a ženy a spolu se všichni schovávají, [...]

⁴⁷¹ Ŭngdaphara 1994, epizoda 1

⁴⁷² Kim Mu-sik, 2013a, s. 49

⁴⁷³ Partikule -강 -gang za substantivem 꼬두밥 kkodubap se jeví jako špatně vyslovená -강 -kchang.

⁴⁷⁴ Kim Čöng-dä, 2012b, s. 25

⁴⁷⁵ Pak Wöl-sun, 1982a

“야 이놈아, 니카 나와 강원도 충석정으로 빨리 가자.” 꼬.⁴⁷⁶

„Ja inŭma, **nikcha** nawa Kangwŏndo Čchongsŏkdžŏngŭro ppalli kadža.“ kko.

„Hej ty chlape, pojďme ty a já rychle do Čchongsŏkdžŏng pavilonu v provincii Kangwŏn.“ řekl.

„[...] 니카 나카 마음이나 변하지마자.“⁴⁷⁷

„[...] Nikcha nakcha maŭmina pjŏnhadžimadža.“

„[...] Ty a já neměňme náš názor.“

3.8.2 -허고 -hŏgo

Tato partikule se používá pouze v sousedících oblastech Namhŏ a Hadong v jižní části provincie. Zdá se, že se sem nejspíš dostala z dialektu provincie Čŏlla, jelikož leží v její bezprostřední blízkosti.⁴⁷⁸ Její užívání je i v dnešní době poměrně produktivní. Lze ji připojit za jména mající ve finále poslední slabiky vokál i konsonat zrovna tak jako -카 -kcha a -강 -kchang. Rovněž ji můžeme připojovat za obě dvě spojovaná nomina. Jestli vznikla z dnešního spisovného -하고 -hago nebo už ze středověkého -고 -hăgo, nelze s jistotou určit.

전에 뱅애허고 대구허고 살았는데, 대구가, “뱅애 각시 얻어주까?”⁴⁷⁹

Čŏne Pängähŏgo Täguhŏgo sarannunde, Täguha, „Pängä kaksi ōdödžukka?“

Kdysi spolu žili Päng-ŏ a Tä-gu, Tägu (se ptá): „Päng-ä, mám ti sehnat nevěstu?“

[...] 뒤에 가는 사람이 온디, 우리 적아부지 허고 들이 온디, [...] ⁴⁸⁰

[...] tüe kanŭn sarami onŭndi, uri čŏkabudži **hŏgo** turi onŭndi, [...]

[...] ze zadu přichází člověk, s mým vlastním otcem ti dva přicházejí, [...]

[...] 저승가모 칭구도 망코 칭구허고 술도한잔 갈라무야 데끼고 [...] ⁴⁸¹

[...] čösŭngkamo čchinggudo mangkcho čchingguhŏgo suldohandžan kallamuja tekkigo [...]

[...] když půjdeš na onen svět, bude tam spousta přátel, s přáteli si budeš moct zajít i na skleničku [...]

⁴⁷⁶ Sim Čong-gu, 1983

⁴⁷⁷ Sŏ Ki-čchul, 1979

⁴⁷⁸ I Ki-gap, 2003, s. 87

⁴⁷⁹ Kim Pong-jŏn, 2011b

⁴⁸⁰ Sin Sun-jŏp, 2011

⁴⁸¹ Kim Čŏng-dä, 2013b, s. 46

4 Pomocné partikule

Pomocné partikule (보조사 podžosa) se připojují k samostatným slovům a píší se s nimi dohromady. Jak už jsem zmínila v předchozí kapitole u pádových partikulí, i když jsou čosa (조사) považovány za samostatný slovní druh, samostatně stát ve větě nemohou. Přestože se taktéž pojí především za jmenné výrazy, najdeme je i za konverby, adverbii i za jinými pádovými partikulemi.⁴⁸²

Jejich význam je nejen gramatický nýbrž i lexikální. Jsou totiž schopné vyjádřit do jisté míry pád i přidat danému slovu/výrazu, ke kterému jsou připojeny, význam či ho nějakým způsobem spřesnit.⁴⁸³ Z tohoto důvodu stojí často na místě pádových partikulí, prakticky se za ně zaměňují. Nelze je však za ně zaměnit ve všech případech. Možné je to pouze při označování nominativu, akuzativu či lokativu. Ukazovali jsme si, že u řady pádových partikulí pochopíme význam věty i pokud tuto partikuli vynecháme, přesněji řečeno, význam zůstane stejný. Pokud se podíváme na věty „민수가 빵을 먹는다. Minsuga ppangŭl möngnŭnda. = Minsu jí pečivo.“ a „민수가 빵 먹는다. Minsuga ppang möngnŭnda. = Minsu jí pečivo.“, vidíme, že se význam věty vynecháním akuzativního -ŭl nijak nezměnil. Jestliže bychom ale z věty „민수가 빵은 먹는다. Minsuga ppangŭn möngnŭnda. = Minsu jí pečivo (jí pečivo, a ne žádné jiné jídlo).“ odebrali pomocnou partikuli -ŭn, význam věty by se zásadně změnil. Z tohoto příkladu vidíme, že pomocné partikule, díky jejich funkci upravování významu, která hraje ve větě důležitou roli, nemůžeme vynechávat, aniž bychom význam věty pozměnili.⁴⁸⁴

Kategorizace a řazení partikulí mezi pomocné, se různí autor od autora. Nejčastěji jsou sem zahrnuty tyto kategorie s partikulemi označujícími: téma/kontrast (-은/는 -ŭn/nŭn), zdůraznění (-을랑-ŭllang), zahrnutí/příčlenění (-도 -to, -마저 -madžö, -조차 -čočcha), vyčlenění (-만 -man, -뿐 ppun), začáteční bod časový či prostorový/“nejprve“ (-부터 -putchö), konečný bod časový či prostorový/“dokonce ani“/“dokonce i“ (-까지 -kkadži), výběr/nespokojenost (-이나/나, -든지 -tŭndži, -나마 -nama, -라도 -rado), rovnost/vyváženost (-마다 -mada) a další.⁴⁸⁵

Někteří lingvisté do pomocných partikulí začleňují také partikule tzv. porovnávacího pádu (비교격).⁴⁸⁶ Jelikož tyto partikule taktéž přidávají význam slovům, ke kterým se pojí,

⁴⁸² Podžosa, 1998

⁴⁸³ Pucek, 2005, s. 217

⁴⁸⁴ Pak Ki-dök, 2001, s. 120 - 122

⁴⁸⁵ Pucek, 2005, s. 217–224; Podžosa, 1998; Nam Ki-sim, 1993, s. 122-129; Kim Tchä-jöp, 1999, s. 55-57

⁴⁸⁶ Pucek, 2005, s. 224; Kim Tchä-jöp, 1999, s. 55

považují jejich zahrnutí mezi partikule pomocné místo pádových za logické. Navíc má jejich začlenění mezi pomocné partikule již tradici v rámci české koreanistiky. V následujících podkapitolách se budu věnovat těm nejpoužívanějším pomocným partikulím kjöngsangského dialektu, které v žádném jiném z korejských dialektů nenajdeme vůbec nebo jen ve velmi omezené míře. Dalším partikulím se nevěnuji z důvodu omezeného rozsahu bakalářské práce.

4.1 -카마 -kchama

Partikule -kchama je jednou z porovnávacích partikulí. Zpravidla porovnává rozdíl mezi dvěma nominy, čímž odpovídá spisovnému -보다 -poda. Do češtiny se tato partikule překládá hlavně spojkou „než“ a předložkou „oproti“. Ačkoliv lze -kchama ve všech případech nahradit partikulí -poda, partikule -poda nemůže být ve všech případech nahrazena -kchama.⁴⁸⁷ Ve všech korejských dialektech, včetně kjöngsangského, se -poda a její různé alomorfy hojně používají.⁴⁸⁸ V kjöngsangském nářečí tedy můžeme jasně vidět, ve kterých situacích se používá -kchama a ve kterých musí nastoupit -poda či její alomorf. Vlastnosti -poda, které zde budu zmiňovat pochopitelně platí i u -poda ve standardní korejštině.

Mezi shodné rysy těchto dvou partikulí patří jejich umístění ve větě. Nachází se většinou za jmennou frází nebo za nominální klauzí. Často jsou ve větě s nimi užívány adverbia 더 *tö* (více)/덜 *töl* (méně), z nichž „*töl*“ ve větě nutně musí být zahrnuto, aby byl ve spojení obsahujícím tyto partikule zachován význam „méně než“. Pokud se vynechá „*tö*“, význam „více než“ je i tak zachován.⁴⁸⁹ Bodů, ve kterých se tyto partikule liší, je o něco více. Zatímco spisovné *poda* se vždy musí psát dohromady s výrazem, na který se pojí, -kchama a její alomorfy stojí nezřídka odděleně od těchto výrazů. To však nemění žádným způsobem jejich význam ani funkci. V situaci kdy předmět porovnávání a standart porovnávání nejsou porovnávání přímo a na stejné úrovni, nelze -kchama použít. Takováto situace nastává kupříkladu pokud připojujeme -poda k substantivům jako je 생각 *sänggak* (myšlenka), 예상 *jesang* (předpoklad, předpokládání) či 기대 *kidä* (očekávání). Pokud vyjadřujeme, že je něco jinak, než by si člověk myslel, jinak než se předpokládalo či očekávalo, porovnáваме při tom nějak náš odhad/předpoklad apod. se skutečným stavem věcí. To znamená že předmět porovnání a standart porovnání nejsou porovnávané přímo na stejné úrovni. Když připojujeme

⁴⁸⁷ I Hjök-hwa, 2015, s. 69

⁴⁸⁸ I Ki-gap, 2003, s. 88

⁴⁸⁹ 수미는 공부를 윤희보다 더 잘한다. Suminün kongburül Jünhüiboda *tö* čarhanda. = 수미는 공부를 윤희보다 잘한다. Suminün kongburül Jünhüiboda čarhanda. => obě dvě věty znamenají, že Sumi se lépe učí než Junhüi.

-poda za neurčitá zájmena, nastává obdobná situace. Partikule -kchama také, na rozdíl od -poda, nenajdeme za nominalizovanou citační konstrukcí (s transformační koncovkou -기 -ki) -(은/는)다기 -(ün/nün)dagi, -라기 -ragi. V kjöngsangském dialektu se sice častěji místo této konstrukce používá -카기 -kchagi – spojení kmene slovesa 카다 kchada (říkat/dělat) a transformační koncovky -ki – avšak ani za touto konstrukcí nelze -kchama používat.⁴⁹⁰

그래 파는 사람도 생각**보다** 마이 받는 택이지요.⁴⁹¹

Kürä pchanün saramdo sängak**boda** mai pannün tchäkidžijo.

I prodávající, dostává víc, než by si člověk myslel.

무엇**보담**도 내 저 께가 제일 탐난다.⁴⁹²

Muöt**podam**do nä čö kwega čeil tchamnanda.

Víc než na cokoliv jiného mám zálsk na tuhle truhlu.

Ohledně zformování této partikule existují tři základní názory. Jeden považuje -kchama za tvar vzniklý spojením kjöngsangské spojovací partikule -카 -kcha s pomocnou partikulí rovněž užívanou v tomto dialektu: -마 -ma.⁴⁹³⁴⁹⁴ Druhý, častěji zmiňovaný názor, vidí tuto partikuli jako ztáhnutý tvar spojená porovnávací partikule -하고 -hago a alomorfu spisovného koverba -면 -mjön (-마 -ma) používaného v nářečí této provincie.⁴⁹⁵ Mně se zdá však nejpravděpodobnější názor, který ve své práci věnované této partikuli předkládá I Hjök-hwa, hlavně díky jeho dobré argumentaci.⁴⁹⁶ Tento autor považuje -kchama a jeho alomorfy za zgramatikalizované tvary, které se původně skládaly z kmene již zmíněného -kchada a kjöngsangských konverb -마 -ma, -만 -man, -며 -mō, -면 -mön, -몬 -mon, -모 -mo, odpovídajícím spisovnému -mjön („pokud“, „kdyby“, „jestliže“).⁴⁹⁷ Argumentuje tím, že i ve standardní korejštině vznikla sousta pádových/pomocných partikulí gramatikalizací konjugovaných tvarů verb⁴⁹⁸ a dále původem slovesa kchada. Jeho původ je nejspíše v části citační konstrukce ze středověké korejštiny -고 · -ko hä- (dnešní -고 하- -ko ha-), která se

⁴⁹⁰ I Hjök-hwa, 2015, s. 69-74

⁴⁹¹ Kim Kwang-sön, 1984

⁴⁹² Pak Sön-sik, 1982

⁴⁹³ I Ki-gap, 2003, s. 90

⁴⁹⁴ Partikule -마 -ma odpovídá spisovnému -만 -man, která, jak jsme si již řekli, označuje vyčlenění. (I Ki-gap, 2003, s. 129) V češtině obdobnou funkci vykonávají adverbia „jenom, pouze“ apod.

⁴⁹⁵ I Hjök-hwa, 2015, s. 76

⁴⁹⁶ Ibid., s. 78-81

⁴⁹⁷ I Ki-gap, 2003, s. 402

⁴⁹⁸ např. pomocná partikule -조차 z časovaného tvaru -쫘아 (slovesa 쫘다 – usilovat o/dodržovat, poslouchat)

později stáhla právě v kmen slovesa 카다. Jelikož se středověký vokál „·“ „ă“ v tomto dialektu i spis. kor. někdy měnil i na „어“ „ö“ (viz. dativní partikule -더러 -töřo apod.), vysvětlovalo by to i podobu dalšího almorfu od této partikule, tedy -커마 -kchöma. Tento tvar funguje i jako gramatikalizovaná partikule i jako časovaný tvar slovesa.

고관 대작을 니 원대로 니 줄라 커마 줄 끼고 니 문제없다.⁴⁹⁹

Kokwan tädžagül ni wöndäro ni čulla **kchöma** čul kkiko ni mundžeopta.

Když si řekneš, ať ti dám vysoký úřad, tak jak chceš, dám ti ho a nemáš problém.

그 식구가 둘이, 둘이 죽는커마 하나 죽는 기 안 났소?⁵⁰⁰

Kū sikkuga turi, turi čungnūnk**kchöma** hana čungnūn ki an natso?

Nebylo pro členy rodiny lepší, **než** aby zemřeli dva, když zemře jeden?

Zatímco ostatní korejské dialekty používají pro porovnávání rozdílu spisovné -poda nebo jeho alomorfy, jediný kjöngsangský dialekt užívá naprosto specifickou partikuli.⁵⁰¹ I tento fakt by dal více smysl, když budeme předpokládat, že je odvozen od slovesa kchada, protože i toto sloveso se používá pouze v tomto dialektu. Pokud uvážíme, že -kchama má původ ve slovesu kchada, také, dle mého názoru, dává více smysl fakt, že tato partikule nepřipojuje za konstrukci -kchagi. Prakticky by tam bylo sloveso kchada dvakrát téměř hned za sebou.

Podle I Hjök-hwy je dál už jen otázkou, zda se do tohoto nářečí dostalo dříve/ vzniklo tu dříve -poda, o kterém víme, že se zformovalo teprve v 18. století a produktivně se užívalo až od druhé poloviny století devatenáctého, či zda se tu dříve zformovalo -kchama.

Ačkoliv to není dostačujícím důkazem, ve spisu z konce 18. ani z konce 19. století psaném tímto dialektem žádná zmínka o -kchama není.⁵⁰² Autoři z kjöngsangské provincie, kteří psali za japonské okupace v první polovině 20. století, též tuto partikuli neužívají, ale -poda a její alomorfy již užívají, tudíž se příkláním spíše k názoru, že se -kchama zgramatigovalo v poměrně nedávné době a -poda se tu používalo o něco dříve.

Ke -kchama a jejím alomorfům lze připojovat pomocné partikule -는 -nūn, -도 -to, -

⁴⁹⁹ Kim Džin-sik, 1983

⁵⁰⁰ Ku Sang-hö, 1980

⁵⁰¹ I Ki-gap, 2003, s. 88

⁵⁰² Kim Čöng-dä, 1992; Kim Han-bjöl, 2017

로 -ro a další. O -nŭn a -to jsem již mluvila v úvodu k pomocným partikulím, -ro je speciální pomocnou partikulí, která má velmi podobnou funkci -to – zahrnutí nebo přičlenění.⁵⁰³ Výše jsem mluvila o situacích, ve kterých lze užít pouze -poda, existuje však i situace, ve které lze použít jedině -kchama, a to za participiem -는 -nŭn. To je možné díky jeho substantivnímu užití.⁵⁰⁴ Ve spisovné korejštině v takových případech za tímto participiem následuje závislé substantivum 것 köt a teprve za to lze pomocná partikule připojit. V kjöngsangském dialektu se však köt ve většině případech vypouští. Partikule -kchama a její alomorfy jsou rozšířeny prakticky po celé provincii. Nejužívanější z nich je bezesporu -kchama, která se spolu s -카머 -kchamö a -카모 -kchamo používá poměrně frekventovaně i v dnešní době. Zbylé tvary -커먼 -kchömön a -카몬 -kchamon a -카만 -kchaman se používaly více v dřívější době. Co se týče partikulí -kchömön a -kchamon, je třeba dodat, že se používali opravdu minimálně už v 80. letech. U -kchamon se mi v dostupných zdrojích nepodařilo nalézt více jak jednu příkladovou větu, proto je těžké potvrdit, zda se skutečně jedná o tvar partikule, který je/byl běžně používán, či se jedná jen o idiolekt.

자궁거카마 큙거 딱끼가 수울습니더.⁵⁰⁵

Čagŭnggökchama kchŭnggö ttakkiga suultŭmnidö.

Mytí větší (mísy) je snadnější než mytí menší.

[...] 우리 카마 한, 한 다서 여서 쌀 더 무건는데, [...] ⁵⁰⁶

[...] uri kchama han, han tasö jösö ssal tö mugönnunde, [...]

[...] je o nějakých pět šest let starší než my, [...]

미용 영카마 더 마시습니다.⁵⁰⁷

Mijong jöngkchama tö masisŭmnida.

Je to chutnější, než když tam dáte ochucovadlo.

⁵⁰³ I Hjök-hwa, 2015, s. 68

⁵⁰⁴ Kim Čöng-dä, 2009, s. 29; Čo Hjön Džun, 2010, s. 78

⁵⁰⁵ Kim Čöng-dä, 2012, s. 101

⁵⁰⁶ Kim Mu-sik, 2012, s. 64

⁵⁰⁷ Kim Čöng-dä, 2012, s. 120

장판지카며 안몬합니다.⁵⁰⁸

Čangpchandžik**chamö** anmonhamnido.

Není o nic horší než podlahová krytina.

옛날에는 그 저저 어 탑 둘 새 인경이 경주 어 봉종 있는 카며도 인경 카며 컸다고.⁵⁰⁹

Jennarenün kü čöčö ö tchap tul sä inkjöngi Kjöngdžu ö Pongdžong innün **kchamödo** inkjöng kchamö kchöttago.

V dávné době byl prý nový zvon těch dvou pagod větší i než Kjöngdžuský Pongdžong, větší než (ten) zvon.

나카며 힘 더 존 사람 열매나 있는고 싶어 힘불림 하러 나갔거던.⁵¹⁰

Nakchamö him tö čon saram olmäna innüngo sipchö himbullim harö nagatködön.

Pomyslel si, kolik tak asi může být silnějších lidí, než jsem já? a šel ven se přetahovat.

“오, 그 집에는 말이지 그 광수선생님 카만 그 집 자부가 더 안다네.”⁵¹¹

„O, kü čibenün maridži kü Kwak Susönsängnim **kchaman** čip čabuka tö andane.“

„V tom domě toho prý ví snacha toho domu víc než ten pan učitel Kwak Su.“

[...] 동삼, 인삼 카만 아주 참 기롭은 (귀한)거 아인가.⁵¹²

[...] tongsam, insam **kchaman** adžu čham kirobün (kühan)gö ainga.

[...] není tongsam,⁵¹³ o dost vzácnější než ženšen?

정장군카만 나올끼고. 내 여계 앓았이께 정장군카른 힘이 나안가, 날 한 분 차 보라.⁵¹⁴

Čöng čanggunk**chaman** naülkkigo. Nä jöge andžassikke Čöng čanggunk**chamün** himi naanga, na han bun čcha bora.

Budeš lepší než generál Čöng. Já si sem sednu, tak mě zkus kopnout, schválně jestli jsi silnější než generál Čöng.

⁵⁰⁸ Kim Čöng-dä, 2012, s. 225

⁵⁰⁹ Kim Pok-džong, 1979

⁵¹⁰ Kim Pchan-am, 1983b

⁵¹¹ Čcha Pong-gju, 1982

⁵¹² Sin Ŭl-čchul, 1982

⁵¹³ divoký ženšen mající tvar malého dítěte (Kugö sadžön, b.r.)

⁵¹⁴ I Čchun-dä, 1978

아따, 내**카모** 더 무서운 짐싱이 있는 갑다.⁵¹⁵

Atta, **näkchamo** tō musōun čimsinggi innūn kaptta.

Ach jo, existujou většī přišery, než jsem já.

이게 **중카모** 대가리가, 머리가 더 좋은기라.⁵¹⁶

Ige čung**kchamo** tägariga, möriga tō čöhüngira.

Myslí mu to lépe než mnichovi.

이거 내가 짐승**카모** 모하구나. 싫우그덩.⁵¹⁷

Igō näga čimnsüng**kchamo** mohaguna. Sipchugüdüng.

Tak já jsem horší než zvíře. Pomyslel si.

4.2 -마중/매중/마등/매등 -madžung/mädžung/madüng/mädung

Nářeční tvary partikule nesoucí stejnou funkci jako -마다 -mada mají všechny stejný původ právě v této spisovné pomocné partikuli, která je užívaná již od středověku.⁵¹⁸ To ale pochopitelně neznamená, že jsou jejich tvary identické. Odlišují se od sebe zejména finálou – některé mají na konci poslední slabiky přidané „ㄱ“ „k“ či „ㅇ“ „ng“, jak vidíme u partikulí kjöngsangského dialektu. Dalším prvkem, ve kterém se tvary těchto partikul v některých nářečích liší, je změna „ㄷ“ „d“ ze začátku druhé slabiky na „ㅌ“ „dž“ vlivem palatalizace. Jedná se o středoasijský korejský dialekt nazývaný korjōmal⁵¹⁹ a dialekt provincie Čölla, odkud tento prvek potenciálně mohl přejít i do dialektu kjöngsangského.⁵²⁰ Zejména v tomto dialektu proběhlo i mnoho změn vokálů v obou slabikách.

Kromě tvarů, které vidíme v nadpisu se v tomto dialektu užívají také jejich další alomorfy. Nejspíše z partikule -마중 -madžung vznikly hláskovou změnou vokálu v první slabice -마장 -madžang a -마정 -madžöng. Rovněž existuje alomorf partikule -매등 -mädong se změněnou samohláskou v druhé slabice -매동 -mädong. Tyto partikule mají za úkol označovat „vyváženost“. V češtině bychom je nahradili adjektivem „každý“ nebo „všechn“.⁵²¹ Připojují se za vokály i konsonanty stejně jako -mada ze standardní korejštiny.

⁵¹⁵ Ju So-hüi, 2014

⁵¹⁶ Pă Čöng-nam, 2015

⁵¹⁷ I Sön-džä, 1979f

⁵¹⁸ Na Čchan-jön, 2009, s. 126

⁵¹⁹ 고려말 je dialekt korejštiny, kterým mluví korejská menšina ve Střední Asii na území bývalého SSSR.

⁵²⁰ I Ki-gap, 2003, s. 131

⁵²¹ Pucek, 2005, s. 222

Partikule -madžung, -mädžung, -madžang a -mädžong lze považovat za poměrně produktivní i v dnešní době. To však nejde říct o -mädung a -mädong, které byly používány o dost frekventovaněji spíše v předchozích desetiletích. Nejméně frekventovanou ze všech těchto partikulí je -madüng. Území rozšíření jednotlivých partikul se do jisté míry liší. Partikule -madžung je rozšířená zejména ve středu severní části provincie, v jižní části v Pusanu, Hapčchönu a jeho okolí. Středem severní části provincie prochází od Ječchönu na severu až k Tägu na jihu pomyslná čára, v jejímž okolí se používá -mädžung. Partikule -madžang je rozšířená téměř po celé jižní části provincie. Hlavně na jihu se užívá i -madžöng, na které však můžeme narazit i v oblastech těsně sousedících s jižní částí provincie. Podobně je tomu i u -madüng, která je rozšířenější na jihu. Na severu provincie se používá v oblasti Wolsöngu na východě. Zbylé dvě partikule -mädung a -mädong jsou užívány pouze na severu provincie v středoseverní oblasti, zejména v Andongu, Ječchönu a jejich okolí.

[...] 농사에 그 뭐 유일한 기, 기기계가 소니까 점부 집집**마중** 소를 다 미이고,⁵²²

[...] nongsae kü mwö juirhan ki, kikigege sonikka čömbu čipdžim**madžung** sorül ta miigo,

[...] protože je kráva jediným strojem na zemědělské práce, každický dům chová krávu,

[...] 미칠 그래 저녁**마중** 찾아와 그래 내우간이 됐지.⁵²³

[...] mičchil kürä čönjök**madžung** čchadžawa kürä näugani tötčči.

[...] po několik dní za ní přicházel noc co noc, a tak se stali manželi.

[...] 골골 **마중** 다 땡겨도 딸 영을 자리가 없는 기라.⁵²⁴

[...] kolgol **madžung** ta tängjodo ttal jöhül čariga ömnün kira.

[...] i když prošel každým krajem, nebylo místo, kam by mohl dceru dát.

어, 그어이 밍절 데맘 머 동네**매중** 머 드건 북 치고, [...] 연 날리고 [...]⁵²⁵

Ö, küöi mingdžöl temam mö tongnem**mädžung** mö tügön puk čhigo, [...] jön nalligo [...]

Když přišel svátek, v každém sousedství se tlouklo na buben, [...] pouštěli se draci [...]

⁵²² Kim Mu-sik, 2013a, s. 65

⁵²³ Či Se-hä, 1984b

⁵²⁴ Mun Mak-im, 2010

⁵²⁵ Kim Mu-sik, 2009a s. 61

[...] 밤**매중** 와가주고 그래 저게 뭐고 울며 방에 들온다.”⁵²⁶

[...] pamm**ädžung** wagadžugo kūrä čöge mwögo ulmjö pange türonda.“

[...] každou noc přichází, brečí a ptá se, co to je a vchází do pokoje.“

지금 걸으마 집집**매중** 우물이 있지마는 예전 같으만 공동 우물이 있으이, [...] ⁵²⁷

Čigŭm kōtchŭma čipdžimm**ädžung** umuri itčumanŭn jedžön katchöman kongdong umuri issŭi, [...]

Když vezmeme podlední dobu, každý dům má studnu, ale kdysi byla studna veřejná, [...]

[...] 할머니가 마 가는길**마장** 솔나무를. [...] 꺾어가꼬 던지내빼렸어.⁵²⁸

[...] halmöniga ma kanŭnkilm**adžang** solnamurŭl. [...] Kkökögakko tōndžinäppirissö.

[...] babička na každé cestě, po které šla, zlomila borovici a zahodila ji.

[...] 대문 앞에서 선생님이라고 부르고 있으이께, 그 과부가 아침**마장** 부르는데,
[...] ⁵²⁹

[...] tämun apcheō sōnsāngnimirago burŭgo issŭikke, kŭ kwabuga ačchim**adžang** purŭnŭnde, [...]

[...] protože před hlavní bránou volá učitele, ta vdova volá každé ráno, [...]

해다-지고 저문날에~ 산골**마장** 연기나네⁵³⁰

Häda- čigo čömunhare~ sangol**adžang** jönginane

V setmělý den po západu slunce~ je to všude hluboko v horách plné kouře

옌나레는 콩나물로 지사째**마정** 따리 어른드리 지라라 컵띠더.⁵³¹

Junnarenŭn kchonamullo čisaččäm**adžöng** ttari öründŭri čirara kchöpttidö.

Kdysi dospělí o každých obětínách říkali, ať pěstujeme fazolové výhonky.

⁵²⁶ Čön Čöm-mok, 1983

⁵²⁷ I Čchan-su, 1984c

⁵²⁸ Song Kŭm-ok, 2014

⁵²⁹ Kim Ki-il, 2010

⁵³⁰ I Nok-il, 2010d

⁵³¹ Kim Čöng-dä, 2006b s. 159

[...] 어데라도 가는데 **마정** 사를 다 한사발석 떠 노커등네.⁵³²

[...] öderado kanünd**madžöng** sarül ta hansabalsök ttö nokchödünjnje.

[...] at' se jde kamkoliv, všude kam se jde, naberou tam jednu misku rýže.

[...] 동네**마정** 땡기매 유리걸식을 해서 얻어 먹다가 죽을 지경을 당했고, [...] ⁵³³

[...] tongn**madžöng** tänggimä jurigölsikül häsö ödö mökktaga čugül čikjögül tanghätko,

[...] chodil do všech sousedství, a protože žebračil dostal se během žebrání o jídlo do pěkné šlamastiky, [...]

“오짘지 자고나면 그래 돈이, 도, 도, 돈을 아적**마등** 그래 셴데이.”⁵³⁴

„Oččandži čagonamön kürä toni, to, to, tonül adžöng**madüng** kürä sendei.“

„Když se vzbudím, tak ty pe, pe, peníze každé ráno počítám.“

[...] 대적을 할 때**마등** 군공을 해야 되지.⁵³⁵

[...] tädžökül hal ttä**madüng** kungongül häja tödži.

[...] pokaždé, když čelíš nepříteli, musíš u toho přispět válce.

이 무슨 국인고, 때**마등** 내가 이거 묵고 살이 통통하게 올랐다고.⁵³⁶

I musün kukingo, ttä**madüng** näga igö mukko sari tchongtchonghage ollattago.

Co to je za polévku, pokaždé když jsem si jí dal, přibral jsem.

그래 간저 인제 해**매등** 갈머 인저 자꾸 매분 독새으 내재 업써져 뿐다 카이께.⁵³⁷

Kürä kandžö indže hä**mädung** indžö čakku mäbun toksäü nädžä öpssödžjö ppunda kchaikke.

Pokud se pořád oře každý rok, psárká plavá později totiž prý zmizí.

그뻘 지째**매등** 다 이션는데.⁵³⁸⁵³⁹

Kütten čiččim**medung** ta isönnünde.

Tenkrát to bylo v každém domě.

⁵³² Kim Čöng-dä, 2009b, s. 61

⁵³³ Kim Tchä-u, 1982b

⁵³⁴ Ču Pchil-dük, 1980

⁵³⁵ Čöng, 1978

⁵³⁶ Čöng Čöng-a, 2012

⁵³⁷ Kim Mu-sik, 2009a s. 177

⁵³⁸ Kim Mu-sik, 2006, s. 26

⁵³⁹ V této oblasti se „애“ „ä“ čte jako ऐ „e“. Jedná se stále o partikuli -mädzung, jen je jinak vyslovována.

[...] 아직 **매동** 짐승이 한 마리씩 죽으이께네 [...] ⁵⁴⁰

[...] ačik **mädong** čimsüngi han barissik čügükkene [...]

[...] každé ráno zabíjíš po jednom zvířeti [...]

날**매동** 며느리가 밥을 해 먹으면서 보이 만날 상이 노-라. ⁵⁴¹

Nalm**ädong** mjönüriga pabül hä mögümjönsö poi mannal sangi no-ra.

Každý den jsem koukala na snachu u toho, jak vaří a jí a každý den měla žlutý obličej.

[...] 암자**매동** 중들이 불경하는 소리가, 목탁치고 여저이 거서 나그던. ⁵⁴²

[...] amdž**amädong** čungdüri pulkjöngghanün soriga, moktchakčchigo jödžöi kösö nagüdön.

[...] z každého malého buddhistického kláštera se pořád ozývalo modlení mnichů a tlukot na dřevěné bubínky.

4.3 -꺼짐/꺼즘/꺼점/꺼징/꺼장 -kködžim/kködžüm/kködžöm/kködžing/kködžang

Původ všech těchto partikulí najdeme ve středověké partikuli -·장 -skädžang. ⁵⁴³

Tento tvar se v tomto dialektu nejvíce zachoval v partikuli -꺼장 -kködžang. Jemu podobný tvar -까장 -kkadžang se používá v čchungčchöngském dialektu. V dialektu ostrova Čedžu se používá partikule -☆장 -kkädžang, která lze považovat za tvar nejvěrnější středověké partikuli. Zatímco u většiny tvarů v korejských dialektech (i ve standardní korejštině) proběhla v první slabice změna „·“ „ä“ na „아“ „a“, ve všech tvarech užívaných v kjöngsangském dialektu se tento vokál změnil na „어“ „ö“. ⁵⁴⁴ Dále si můžeme všimnout, že u -꺼짐 -kködžim, -꺼즘 -kködžüm -꺼점 -kködžöm a -꺼징 -ködžing proběhla změna vokálu i v druhé slabice a u prvních tří z těchto partikulí se ve finále nazála „ㅇ“ „ng“ změnila v nazálu „ㅁ“ „m“.

Tyto partikule odpovídají spisovnému -까지 -kkadži a připojují se za samohlásky i souhlásky. Rovněž se mohou připojovat i k přítomnému participiu. Stejně tak jako -kkadži označují limit v čase či prostoru a mohou rovněž vyjadřovat údiv. Do češtiny se překládají zejména jako „(až) do“, „po“ nebo „dokonce i“. ⁵⁴⁵ Partikule -kködžim, -kködžing a -kködžang se i v posledním desetiletí stále používají relativně frekventovaně, nejfrekventovanější z nich je -kködžim. Oproti nim jsou -kködžüm a -kködžöm méně produktivní. Co se týče jejich

⁵⁴⁰ Ju Man-se, 1984

⁵⁴¹ Kwön Su-i, 1982b

⁵⁴² Sin Tong-sik, 1981

⁵⁴³ Jenmal: Neibö kugösadžön, b.r.; Sökbosangdžöl 9:35; Jako spřežka „sk“ byla dříve zapisována intenzíva „kk“.

⁵⁴⁴ I Ki-gap, 2003, s. 132-134

⁵⁴⁵ Pucek, 2005, s. 220-221

rozšíření v rámci provincie, -kködžim, -kködžüm, -kködžöm jsou užívány pouze v její severní části. Partikule -kködžim je používána téměř po celé její šířce vyjma západu, -kködžüm se používá hlavně ve střední a severní oblasti a -kködžöm ve východní oblasti. Po celé jižní i severní části provincie je rozšířena -kködžing. Partikule -kködžang je užívána pouze v Hadongu a k němu přilehlému Sančchöngu.

[...] 이래가주 모 쌀따, 이런 생가에 저꺼진, 저꺼짐 올라가떼써.⁵⁴⁶

[...] iräkadžu mo ssaltta, irön säggae čökködži, čökködžim ollagattesso.

[...] takhle se nedá žít, s touhle myšlenkou jsem vyšel až tam.

언자 마 처가, 외가꺼짐 몬 살게 맨들제, [...] ⁵⁴⁷

Öndža ma čchöga, ögakködžim mon salge mändöldže, [...]

On samozřejmě trápí rodinu manželky i svou rodinu, [...]

그래 한강꺼짐 채번암이 마중을 나왔드라고 [...] ⁵⁴⁸

Kürä Hankangkködžim Čchä Bön-ami madžungül nawattürago [...]

Čchä Bön-am mu šel naproti až k řece Han [...]

[...] 여 보이는 점 먼 사네꺼즘 뽕 따러가이 데, 뽕 따가주 와이데이.⁵⁴⁹

[...] jö poinün čöm mön sanekködžüm ppong ttasökai te, ppong ttadadžu waidei.

[...] až na tu dalekou horu, co je odsud vidět, se musí jít trhat listy moruše, musí se otrhat a vrátit se s nimi.

“아 찾으러 오거든 이거꺼즘 다 주라.”⁵⁵⁰

„A čhadžürö oküdün igökködžüm ta čura.“

„Jdu si pro ně, tak je sem všechny dej i s tímhle.“

강에꺼즘 멀리 가져 없이 이 분을 우리 집에 갖다가 놔두고 고만 드가라.⁵⁵¹

Kangekködžüm mölli kakkjö öbsi i punül uri čibe kattaga nwadugo koman dügara.

⁵⁴⁶ Kim Mu-sik, 2013a, s. 239

⁵⁴⁷ Sim Čong-gu, 1983

⁵⁴⁸ Pak No-hwal, 1980

⁵⁴⁹ Kim Mu-sik, 2006c, s. 133

⁵⁵⁰ Hwang Ong-nim, 2010

⁵⁵¹ Im Wön-gi, 1984b

K řece to není daleko, vem toho člověka u nás doma a nech ji tam, pak jdi domů.

[...] 요새애느 며 칠십, 팔십**꺼점** 사이까 [...] ⁵⁵²

[...] josänü mö čchilsip, pchalsip**kködžom** saikka [...]

[...] protože poslední dobou se lidé dožívají až 70 nebo 80 [...]

저녁 먹고 가가 그**꺼점** 약 삼백 리 되그덩. ⁵⁵³

Čonjök mökko kaka k**kködžom** jak sambäk ri tögüdöng.

Dal si večeri a šel. Až po tamto místo je to totiž asi 300 li.

그 못이 아직**꺼점** 있어. ⁵⁵⁴

Kü mosi ačik**kködžom** issö.

To jezírko je tam do teď.

한다레 알곡서글 며 아호말씩 열말씩 술하능**꺼징** 그래 머거스이 며. ⁵⁵⁵

Handare alkoksögül mö ahomalssök jölmalssök sulhanü**ngkködžing** kürä mögösüi mö.

Protože jsme za jeden měsíc snědli tak po devěti deseti malech obilných zrn i s výrobou alkoholu, no. ⁵⁵⁶

[...] 신랑**꺼징** 형제가 열하나라, 열한데 자기가 말이거든. ⁵⁵⁷

[...] sillan**gkködžing** hjöngdžega jölhanara, jölhananade čagiga madžigödün.

[...] včetně ženicha je sourozenců 11, je jich 11 a on je z nich nejstarší.

[...] 그 물로 오늘날**꺼징** 이 동네 사람이 은자는 수도를 열어가이고 [...] ⁵⁵⁸

[...] kü mullo onül**nalkködžing** i tongne sarami ündžanün sudorül jögökaigo [...]

[...] až do dneška lidé z tohoto sousedství z té vody zavádí vodovodní potrubí [...]

⁵⁵² Kim Mu-sik, 2012, s. 26

⁵⁵³ Čöng Čang-sök, 1978

⁵⁵⁴ Im Tä-sun, 1979

⁵⁵⁵ Kim Čöng-dä, 2006, s. 29

⁵⁵⁶ 말 mal je korejská měřicí jednotka odpovídající zhruba 18 litrům. (Kugö sadžön, b.r.)

⁵⁵⁷ Kim Kap-säng, 2009

⁵⁵⁸ Kim To-sun, 2009

밤도 하모 열한시에 데지 열두시**꺼장** 타자글 하거등뇨.⁵⁵⁹

Pamdo hamo jörhansije tedži jöldus**ikködžang** tchadžagül hagödünjnjo.

Když se pracuje i v noci, mlátí se obilí až do jedenácti do dvanácti.

[...] 임금에**꺼장** 알리게 됐으니, 임금이 참 그 말 들은게 이상하다 말여.⁵⁶⁰

[...] imgŭme**kködžang** allige tössŭni, imgŭmi čcham kü mal tŭrŭnkke isanghada marjŏ.

[...] protože se to doneslo až k vladaři, když to vladař uslyšel, řekl si, že je to divné.

[...] 동네 사람**꺼장** 다 주 무우비렀는가 우찌 됐는고?⁵⁶¹

[...] tongne saram**kködžang** ta ču muubirinnŭnga učči tönnŭngo?

[...] Všechno to dali sníst i lidem ze sousedství? Co se talo?

⁵⁵⁹ Kim Čöng-dä, 2012, s. 294

⁵⁶⁰ I Söng-ŭi, 1984

⁵⁶¹ Mun Kŭm-dong, 1984

Závěr

Ve své práci jsem se věnovala deskripci tvarů a způsobu užívání pádových a pomocných partikulí kjöngsangského dialektu v kontrastu s pádovými a pomocnými partikulemi standardní korejštiny. Tyto teoretické informace jsem obohatila ukázkami dialektových partikulí v praxi, tedy na příkladových větách.

V hlavní části této práce jsme se seznámili s 8 druhy pádových partikulí. Potvrdil se nám předpoklad, že mnoho z nich má s největší pravděpodobností velmi starý původ. Původ značné části z nich totiž sahá až do středověké korejštiny (jak lze ověřit z dostupných pramenů). Některé partikule zachovávají původní tvar úplně – např. genitivní -ㅣ -i. Jiné jsou středověkému tvaru velmi podobné – např. -있는데 -innunde (pův. -잇^ㅅ는데^ㅅ -itnändäi), -손에 -sone (pův. -손^ㅅ -äisondäi), -꺼장 -kködžang (pův. -장^ㅅ -skädžang) nebo -카 -kcha (pův. ^ㅅ과 kchwa). V mnoha případech jsou však okolnosti zformování partikulí nejednoznačné – existuje ohledně nich několik teorií. Spojení dvou

pádových partikulí bylo dalším ze způsobů, jakými kjöngsangské partikule vznikaly. Tohoto jevu jsme si mohli všimnout i u nominativního -이가 -iga (spojení nominativních -이 -i + -가 -ka), nominativního/lokativního -에서러 -esörö (spojení lokativního -에서 -esö s lokativním -러 -rö) či -게서 -kesö (spojení lokativních -게 -ke a -서 -sö). Nejčastějším způsobem vzniku se však ukázaly být nejrůznější hláskové změny tvarů, které jsou dnes kodifikovány jako standardní. Mnohé partikule tohoto dialektu vznikly buďto obměnou či přidáním vokálu/konsonantu, elizí hlásek, intenzifikací, aspirací nebo palatalizací.

Oproti očekávání se řada z tvarů kjöngsangských dialektových partikulí neliší velkou mírou od tvarů patřících do standardní korejštiny (např. -한데 -hande vs. spis. -한테). Ukázali jsme si ale i tvary, které jsou naprosto odlišné od jejich spisovné podoby: akuzativní -오 -o (spis. -을/를), lokativní -르 (spis. -에), instrumentální -을 -ül (spis. -로 -ro) a další.

V souvislosti se spisovnou korejštinou je třeba zmínit další poznatek. Ačkoliv je v tomto nářečí zahrnuta naprostá většina partikulí ze standardního jazyka, nejsou v něm zahrnuty všechny. Téměř se zde nepoužívá nominativní -게서 -kkesö, genitivní -에게 -ege, -께 -kke, -더러 -törö, spojovací -와/과 -wa/gwa a -며/이며 -mjö/imjö.

V druhé kapitole jsem kromě fonologických specifíkjöngsangského dialektu zmínila také jeho zařazení mezi zbylé z korejských dialektů. Mluvila jsem o vzájemném prolínání nářečí a společných znacích kjöngsangského nářečí s nářečím provincií Čölla a Hamgjöng zejména z důvodu geografické blízkosti. V následující kapitole jsme se skutečně mohli setkat

s řadou partikulí sdílenou s těmito nářečími. Kromě nich se ale některé z kjöngsangských partikulí objevují i v kangwönském, čchungčhöngském, jukčinském či čedžuském dialektu.

V poslední kapitole byly uvedeny pomocné partikule, které se používají pouze v tomto nářečí. Partikule typické výhradně pro tento dialekt, se ale objevily i mezi pádovými. Takovými bylo kupříkladu akuzativní -으를, instrumentální -을, či vokativní -예 -je. Mezi oběma – pádovými i pomocnými partikulemi – jsem v primárních pramenech objevila i tvary, které dosud nebyly v odborných studiích popisovány (genitivní -한테 -hande či pomocnou partikuli -꺼점 -kködžöm).

Objasněny byly také hlásky a typ slov, za které se partikule mohou pojit. Určité partikule lze připojit pouze za vokály (např. akuzativní -를 -röl), jiné jen za konsonanty (např. akuzativní -얼 -öl). Skupina lokativních partikulí se nejčastěji pojí za jména končící stejným vokálem, jaký mají samy partikule v první slabice, či za jména, která mají v poslední slabice před tímto vokálem „ㅇ“ „ng“ (např. -아 -a, -아서 -asö, -어 -ö, -어서 -ösö atp.). Ukázali jsme si, že existují i partikule, které se často pojí jen za určitá slova: genitivní -이 -i za 누구 nugu (v oblasti Hadongu), genitivní -으 za 남/님 nam/nöm a jejich dialektové varianty, lokativní -게 -ke za 가을 kaül, 바다 pada, 들 tül a další. Co se týče slovních druhů, za které se partikule v kjöngsangském dialektu pojí, nenajdeme zde ve většině případů podstatný rozdíl od spisovné korejštiny. Připojují se tedy obvykle ke jmenným výrazům, ale nářeční pomocné partikule můžeme oproti spisovným vidět i ve spojení s přítomným participiem. V této práci byla také popsána funkce všech zmíněných partikulí. Určitý podíl partikulí se shoduje svým způsobem užití se standardní korejštinou. Není tomu tak ale u všech. Na příkladu lokativního -에 -e či instrumentálního -로 -llo se ukázalo, že dialektové partikule mohou mít širší rámec využití, než spisovné partikule stejného tvaru. Další neočekávaný jev, který se zdá být charakteristický pro kjöngsangské pádové partikule, je vykonávání funkcí několika pádů jedním tvarem partikule. Partikule -sörö se řadí jak do nominativu, tak do lokativu, -iga může být řazena do nominativu i akuzativu, -rū a -ro do akuzativu, lokativu i instrumentálu a tvar partikule -i najdeme dokonce ve čtyřech pádech – v nominativu, akuzativu, genitivu i lokativu.

Oproti očekávání se ukázalo, že na severu provincie najdeme mnohem větší rozmanitost používaných partikulí než na jihu, ačkoliv je tato oblast blíže k centru spisovné korejštiny. Pro pochopení důvodu této skutečnosti je zapotřebí hlubší zkoumání tohoto nářečí v celé provincii. Rozdíl mezi oblastmi, kde se jednotlivé partikule používají, navíc nebývají pouze mezi severem a jihem provincie, ale i mezi východem a západem na jihu či severu regionu. Některé partikule se užívají po celé délce pobřeží, jiné zase jen v určitém městu či dokonce vesnici.

Potvrdil se nám však odhad, že věk mluvčích, používající dialektové partikule bývá vskutku vysoký. Jen mizivé procento těchto partikulí bývá v některých částech provincie používáno dodnes mladou generací. Mezi frekventovanější partikule u starší generace patří např. lokativní -이/아/어 -i/a/ŏ, spojovací -강 -kchang a -히고 -hŏgo nebo pomocné -카마 -kchama, -꺼징 -kködžing, -마중 -madžung a další. Celkově však dialektové partikule postupně mizí jsouc vytlačovány spisovnými tvary. Pokud nezačne být vyvíjeno větší úsilí za jejich uchování, je více než pravděpodobné, že spolu se starou generací zanedlouho vymizí úplně.

Na příkladových větách jsem ve své práci názorně ukázala podobu, hlásky, slovní druhy, či případně konkrétní slova, na které se partikule pojí. Na ukázkách ze středověké korejštiny byla znázorněna původní podoba a funkce některých z nich. Ačkoliv jsou povídky a romány spisovatelů pocházejících z provincie Kjöngsang častým předmětem zkoumání různých aspektů tohoto dialektu včetně jeho gramatiky, ukázalo se, že jsou nářeční partikule v jejich dílech používány jen ve velmi omezené míře. Zkoumala jsem rovněž dialekt ve filmech a seriálech, ale v nich se nářeční partikule neobjevily téměř vůbec.⁵⁶² Důvodem bude nejspíše snaha, aby řeči hrdinů mohla rozumět širší veřejnost. Užívání nespisovných partikulí by porozumění řady diváků mohlo bránit. Největší počet příkladových vět byl tudíž čerpán ze zmiňovaného Souhrnu korejské ústní literatury a výzkumu Národního ústavu korejského jazyka.

V posledních desetiletích se zdá, že Korejská republika vyvíjí alespoň minimální úsilí na zachování jednotlivých korejských nářečí. Můžeme to vidět např. na pozvolně vzrůstajícím počtu studií a výzkumů, které o různých aspektech korejských dialektů vycházejí. Filmy a seriály s hlavními postavami používajícími do určité míry dialektů se stávají poměrně populárními. Charakter těchto postav však i v současné době zpravidla podporuje stereotypy o povaze obyvatel jednotlivých provincií zakořeněné v Korejích. Pokud navíc vezmeme v potaz rychlost, s jakou se mění myšlení Korejců, jejich vnímání společnosti a společenských vrstev, lze očekávat, že se v budoucnu bude práce lingvistů zabírajících se korejskými dialekty dále ztěžovat.

⁵⁶² Häundä, 2009; Čchingu, 2001; Čchingu 2013; Param, 2009; Ťngdaphara 1994, 2013

Bibliografie

Primární zdroje

AN, Pjŏng-kchwä, 1979. Kangdorjŏng čangkagan ijägi (Příběh, jak se pán Kang oženil). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1628&ur20no=Q_1628_1_01A&dbkind=1&hilight=%EB%86%88%EC%98%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%86%88%EC%98%A4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1628&ur20no=Q_1628_1_01A&dbkind=1&hilight=%EB%86%88%EC%98%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%86%88%EC%98%A4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČANG, Pun-i, 1979. Siŏmŏnirŭl mopsihanŭn mjŏnŭri (Snacha, co nesnáší tchýni). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1605&ur20no=Q_1605_2_05A&dbkind=1&hilight=%EC%8B%9C%EC%96%B4%EB%A7%88%EC%9D%B4%EA%B2%8C%20%EC%A0%80%EA%B2%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%8B%9C%EC%96%B4%EB%A7%88%EC%9D%B4%EA%B2%8C%20%20%EC%A0%80%EA%B2%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1605&ur20no=Q_1605_2_05A&dbkind=1&hilight=%EC%8B%9C%EC%96%B4%EB%A7%88%EC%9D%B4%EA%B2%8C%20%EC%A0%80%EA%B2%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%8B%9C%EC%96%B4%EB%A7%88%EC%9D%B4%EA%B2%8C%20%20%EC%A0%80%EA%B2%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČCHA, Pong-gju, 1982. Kwak-su sŏnsänggwa mjŏnŭriŭi tosul tatchŭm (Pře pana Kwak-su a snachy o taoistické magii). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-26].

Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1960&ur20no=Q_1960_2_02A&dbkind=1&hilight=%EA%B3%BD%EC%88%98%EC%84%A0%EC%83%9D%EA%B3%BC%20%EB%A9%B0%EB%8A%90%EB%A6%AC%EC%9D%98%20%EB%8F%84%EC%88%A0%20%EB%8B%A4%ED%88%BC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%B3%BD%EC%88%98%EC%84%A0%EC%83%9D%EA%B3%BC%20%20%EB%A9%B0%EB%8A%90%EB%A6%AC%EC%9D%98%20%20%EB%8F%84%EC%88%A0%20%20%EB%8B%A4%ED%88%BC

ČCHA, To-hak, 1980. Ččotkjŏnan jŏnggamgwa Ččok-kangsŏnnjŏ (Vyhnáný pán a víla Ččok-kang). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1737&ur20no=Q_1737_1_02D&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%8A%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%8A%B8\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1737&ur20no=Q_1737_1_02D&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%8A%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%8A%B8(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČCHÄ, Ččong-sŏk, 1981a. Kŏsen siŏmoni kildrŭrin mjŏnŭri(1)(Snacha, co ochočila divokou matku). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1774&ur20no=Q_1774_1_07D

&dbkind=1&highlight=%EB%91%90%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%91%90%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9)

ČCHÄ, Hong-nje, 1981b. Pakkwöčchigi honin sodong (Poprask kolem svatby, kde došlo k tajné záměně). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1773&ur20no=Q_1773_2_04D&dbkind=1&highlight=%EB%91%90%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%91%90%EB%A1%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1773&ur20no=Q_1773_2_04D&dbkind=1&highlight=%EB%91%90%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%91%90%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČCHÄ, In-sik, 2010. Kjön-hwönüi silsu „ačcha“ (Nedopatření Kjön-hwöna „ajaj“). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_06_FOT_20100203_LJH_CIS_0001&dbkind=2&highlight=%ED%84%B0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%84%B0%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_06_FOT_20100203_LJH_CIS_0001&dbkind=2&highlight=%ED%84%B0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%84%B0%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

Čchingu (Kamarád) [film]. Režie a scénár Kjöng-täk KWAK. Jižní Korea, 2001.

Čchingu 2 (Kamarád 2) [film]. Režie a scénár Kjöng-täk KWAK. Jižní Korea, 2013.

ČCHÖ, Pong-sön, 1980. Pjörangmadžün pulhjodža (Potrestaný špatný syn). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1754&ur20no=Q_1754_1_02A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%A9%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%A9%EC%97%90\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1754&ur20no=Q_1754_1_02A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%A9%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%A9%EC%97%90(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČCHÖ, Tor-i, 1984. Kjöngdžu Hjohjödongüi jolljö (Ctnostná žena ze čtvrti Hjohjön v Kjöngdžu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2664&ur20no=Q_2664_2_03A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%A9%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%A9%EC%97%90\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2664&ur20no=Q_2664_2_03A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%A9%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%A9%EC%97%90(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČCHÖ, Kjöng-jön, 2011. Sonkarangmanhan ai (Dítě maličké jako prst). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_04_FOT_20110123_PKS_CK_Y_0001&dbkind=2&highlight=%ED%95%9C%ED%85%8C%EB%8B%A4%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%85%8C%EB%8B%A4%EA%B0%80\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_04_FOT_20110123_PKS_CK_Y_0001&dbkind=2&highlight=%ED%95%9C%ED%85%8C%EB%8B%A4%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%85%8C%EB%8B%A4%EA%B0%80(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČCHÖ, Sung-nak, 1981. Mjodžari čal ssö pudžadön Kwönssi (Pan Kwön, co dobře použil mozek a stal se boháčem). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02].

Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1792&ur20no=Q_1792_2_01A&dbkind=1&highlight=%ED%95%9C%ED%88%AC%EB%A1%9C%EB%8B%A4%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%88%AC%EB%A1%9C%EB%8B%A4%EA%B0%80\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1792&ur20no=Q_1792_2_01A&dbkind=1&highlight=%ED%95%9C%ED%88%AC%EB%A1%9C%EB%8B%A4%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%88%AC%EB%A1%9C%EB%8B%A4%EA%B0%80(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČCHÖ, Süng-tchä, 2010. Mundungi nampchjön kočchnin hjönpchung Kwakssi jölljö. In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_22_FOT_20100202_CHS_CS_T_0003&dbkind=2&highlight=%EB%96%A0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_22_FOT_20100202_CHS_CS_T_0003&dbkind=2&highlight=%EB%96%A0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČI, Se-hä, 1984a. Čo Jang-näüi čömgwä (Věštba od Čo Jang—nä). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1947&ur20no=Q_1947_1_04A&dbkind=1&highlight=%EB%82%B4%EA%B8%B0%20%EC%99%94%EB%8B%A4%EA%B0%80%20%ED%9A%8C%EB%A1%9C%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%B4%EA%B8%B0%20%20%EC%99%94%EB%8B%A4%EA%B0%80%20%20%ED%9A%8C%EB%A1%9C%EC%97%90

ČI, Se-hä, 1984b. Kang Kam-čchan ijagi (Příběh o Kang Kam-čchanovi). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1947&ur20no=Q_1947_2_05A&dbkind=1&highlight=%EB%A7%88%EC%A4%91&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EC%A4%91

ČIN, Nüng-sön, 1983. 'Čögönnö jönggamtchabul' öö sinsöndön halmöni (Babička, která se stala mágem zapamatováním si „Pántámha naproti“) . In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1898&ur20no=Q_1898_1_01A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%A5%EC%95%84%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%A5%EC%95%84%EC%84%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1898&ur20no=Q_1898_1_01A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%A5%EC%95%84%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%A5%EC%95%84%EC%84%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČO, 1979. Sangsabjöngüro čukün čchönjö (Panna, která zemřela nešťastnou láskou). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1579&ur20no=Q_1579_2_05A&dbkind=1&highlight=%EC%A0%99%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%A0%99%EC%97%90\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1579&ur20no=Q_1579_2_05A&dbkind=1&highlight=%EC%A0%99%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%A0%99%EC%97%90(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČÖN, Čöm-mok, 1983. Tu hjöngdžewa jöuhjöl (Dva sourozenci a liščí krev). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1904&ur20no=Q_1904_2_07A&dbkind=1&highlight=%EB%A7%A4%EC%A4%91&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%A4%EC%A4%91

ČÖNG, Čang-sök, 1978. Sa Mjöng-danggwa se jödža (Sa Mjöng-dang a tři ženy). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1588&ur20no=Q_1588_1_03D&dbkind=1&highlight=%EB%A7%88%EB%93%B1&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EB%93%B1

ČÖNG, Čöng-a, 2012. Čiröngi kogirül mökko nun ttün siömöni (Tchýně, co začala vidět poté, co snědla červa). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_08_FOT_20120207_PKS_JJA_0001&dbkind=2&highlight=%EB%A7%88%EB%93%B1&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EB%93%B1

ČÖNG, Ki-džo, 1983. Mjo čal ssö pudžadön saram (Člověk, co postavil správně hrob a stal se boháčem). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1914&ur20no=Q_1914_2_02A&dbkind=1&highlight=%EB%84%88%EB%A8%B8%EC%A7%91&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%84%88%EB%A8%B8%EC%A7%91\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1914&ur20no=Q_1914_2_02A&dbkind=1&highlight=%EB%84%88%EB%A8%B8%EC%A7%91&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%84%88%EB%A8%B8%EC%A7%91(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČÖNG, Kjöng-gap, 1984a. Säkkiro pudžadön ijagi (Příběh o tom, jak se stal boháčem díky slaměnému provazu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2608&ur20no=Q_2608_1_03A&dbkind=1&highlight=%ED%97%8C%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%97%8C%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2608&ur20no=Q_2608_1_03A&dbkind=1&highlight=%ED%97%8C%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%97%8C%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČÖNG, Kap-jöng, 1981. Pabo säüwa ttokttokchan anä (Hloupý zeť a chytrá manželka). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2286&ur20no=Q_2286_2_02A

&dbkind=1&highlight=%EC%A0%95%EC%96%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%A0%95%EC%96%B4(%EB%82%B4%EC%9A%A9)

ČÖNG, Mun-sök, 1980a. Kamamot kuröngi (Had od jezírka Kama). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2093&ur20no=Q_2093_1_17A&dbkind=1&highlight=%EC%9A%B0%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9A%B0%EC%84%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2093&ur20no=Q_2093_1_17A&dbkind=1&highlight=%EC%9A%B0%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9A%B0%EC%84%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČÖNG, Sam-sun, 1984b. Pchosuwa kuröngi kaksi (Lovec a prohnaná nevěsta). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2606&ur20no=Q_2606_2_06A&dbkind=1&highlight=%EB%AA%A8%EC%98%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%AA%A8%EC%98%A4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2606&ur20no=Q_2606_2_06A&dbkind=1&highlight=%EB%AA%A8%EC%98%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%AA%A8%EC%98%A4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČÖNG, Uk-hwan, 1980b. Čedža kköe čangadün hundžang (Vesnický učitel, který se oženil kvůli žakově lsti). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2228&ur20no=Q_2228_1_01A&dbkind=1&highlight=%EC%84%A0%EC%83%9D%EB%8B%98%EC%98%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%84%A0%EC%83%9D%EB%8B%98%EC%98%88\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2228&ur20no=Q_2228_1_01A&dbkind=1&highlight=%EC%84%A0%EC%83%9D%EB%8B%98%EC%98%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%84%A0%EC%83%9D%EB%8B%98%EC%98%88(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČÖNG, Wön-čchöl, 1984c. Kim Čang-suwa Ilbon kisäng Čchöngsanjusu (Kim Čang-su a japonská kisäng Čchöngsanjusu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-30].

Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2549&ur20no=Q_2549_1_01A&dbkind=1&highlight=%ED%95%99%EA%B5%90%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%99%EA%B5%90%EC%84%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2549&ur20no=Q_2549_1_01A&dbkind=1&highlight=%ED%95%99%EA%B5%90%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%99%EA%B5%90%EC%84%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

ČU, Pchil-dük, 1980. Päsinnan ingangwa ůnhje kapchün čimsüng (Zrazený člověk a zvíře, které oplatilo laskavost). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2162&ur20no=Q_2162_2_05A&dbkind=1&highlight=%EB%A7%88%EB%93%B1&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EB%93%B1

HA, Pong-jön, 1984. Ägi čangsu (Miminko generál). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1646&ur20no=Q_1646_1_03A&dbkind=1&highlight=%EB%A8%B8%EB%A1%9C%EA%B9%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A8%B8%EB%A1%9C%EA%B9%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1646&ur20no=Q_1646_1_03A&dbkind=1&highlight=%EB%A8%B8%EB%A1%9C%EA%B9%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A8%B8%EB%A1%9C%EA%B9%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

HAN, Tök-i, 1984. Todugŭrobotchö tchalčchulhan jödžaui kkö (Lest ženy, kterou utekla od zloděje). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2006&ur20no=Q_2006_2_05A&dbkind=1&highlight=%EC%82%AC%EB%9E%8C%EC%9A%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%82%AC%EB%9E%8C%EC%9A%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2006&ur20no=Q_2006_2_05A&dbkind=1&highlight=%EC%82%AC%EB%9E%8C%EC%9A%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%82%AC%EB%9E%8C%EC%9A%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

Häundä (český název Tsunami) [film]. Režie Čä-gjun JUN. Jižní Korea, 2009.

HONG, Pjŏng-ok, 1982. Sip jukdä sonül sallin So Kwang-njörui jusö (Závět' So Kwang-njŏa, která zachránila 16 generací potomků). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1983&ur20no=Q_1983_2_08A&dbkind=1&highlight=%ED%84%B0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%84%B0%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1983&ur20no=Q_1983_2_08A&dbkind=1&highlight=%ED%84%B0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%84%B0%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

HONG, Ong-njŏn, 1984. Adül nakchi kjörün čchöchöp (Manželka a vedlejší žena, které soupeřily o to, kdo porodí syna). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05].

Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1957&ur20no=Q_1957_1_03A&dbkind=1&highlight=%EC%95%84%EB%93%A4%20%EB%82%B3%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%95%84%EB%93%A4%20%20%EB%82%B3%EA%B8%B0\(%EC%A0%9C%EB%AA%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1957&ur20no=Q_1957_1_03A&dbkind=1&highlight=%EC%95%84%EB%93%A4%20%EB%82%B3%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%95%84%EB%93%A4%20%20%EB%82%B3%EA%B8%B0(%EC%A0%9C%EB%AA%A9))

HWANG, Kjŏng-ho, 1979. Päk In-džäui pŏmnunsöp (Tygří obočí Päk In-džäa). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1595&ur20no=Q_1595_1_03D&dbkind=1&highlight=%EC%9E%A9%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%A9%EC%97%90\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1595&ur20no=Q_1595_1_03D&dbkind=1&highlight=%EC%9E%A9%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%A9%EC%97%90(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

HWANG, Ong-nim, 2010. Pok padün hjobu (Oddaná snacha, nakterou se usmálo štěstí). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_06_FOT_20100122_LJH_HO L_0004&dbkind=2&highlight=%EA%BA%BC%EC%A6%98&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A6%98\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_06_FOT_20100122_LJH_HO L_0004&dbkind=2&highlight=%EA%BA%BC%EC%A6%98&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A6%98(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

- I, Pjŏng-dal, 1982. Čamnom adŭrŭi kungni (Plán syna darebáka). In: Hanguk kubimunhak tǎgje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1979&ur20no=Q_1979_2_12A&dbkind=1&hilight=%ED%95%98%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%98%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1979&ur20no=Q_1979_2_12A&dbkind=1&hilight=%ED%95%98%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%98%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))
- I, Pok-dŭk, 1980. Suk-džong tǎwanggwa hjonjŏ (Velký král Suk-džong a oddaná dcera). In: Hanguk kubimunhak tǎgje [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1736&ur20no=Q_1736_1_02A&dbkind=1&hilight=%EC%82%AC%EB%9E%8C%EC%9E%88%EB%8A%94%EB%8D%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%82%AC%EB%9E%8C%EC%9E%88%EB%8A%94%EB%8D%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1736&ur20no=Q_1736_1_02A&dbkind=1&hilight=%EC%82%AC%EB%9E%8C%EC%9E%88%EB%8A%94%EB%8D%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%82%AC%EB%9E%8C%EC%9E%88%EB%8A%94%EB%8D%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))
- I, Pong-džä, 1979. Sondža kildŭrin dongnä Jŏngssi noin (Vnuk, co uklidnil starce Jŏnga z východu). In: Hanguk kubimunhak tǎgje [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1564&ur20no=Q_1564_2_02A&dbkind=1&hilight=%EB%82%A8%EC%9E%88%EB%8A%94%EB%8D%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%A8%EC%9E%88%EB%8A%94%EB%8D%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1564&ur20no=Q_1564_2_02A&dbkind=1&hilight=%EB%82%A8%EC%9E%88%EB%8A%94%EB%8D%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%A8%EC%9E%88%EB%8A%94%EB%8D%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))
- I, Čchan-su, 1984c. Pulhjo mjŏnŭri hjobu mandŭn siabödži (Tchán, který z nehodné snachy udělal oddanou snachu). In: Hanguk kubimunhak tǎgje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:
https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2539&ur20no=Q_2539_2_09A&dbkind=1&hilight=%EB%A7%A4%EC%A4%91&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%A4%EC%A4%91
- I, Čchun-dä, 1978. Tansŏksangwa Čŏng čanggun (Hora Tansŏk a generál Čŏng). In: Hanguk kubimunhak tǎgje [online]. [cit. 2018-04-26]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1584&ur20no=Q_1584_1_01A&dbkind=1&hilight=%EB%8B%A8%EC%84%9D%EC%82%B0%EA%B3%BC%20%EC%A0%95%EC%9E%A5%EA%B5%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%A8%EC%84%9D%EC%82%B0%EA%B3%BC%20%20%EC%A0%95%EC%9E%A5%EA%B5%B0\(%EC%A0%9C%EB%AA%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1584&ur20no=Q_1584_1_01A&dbkind=1&hilight=%EB%8B%A8%EC%84%9D%EC%82%B0%EA%B3%BC%20%EC%A0%95%EC%9E%A5%EA%B5%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%A8%EC%84%9D%EC%82%B0%EA%B3%BC%20%20%EC%A0%95%EC%9E%A5%EA%B5%B0(%EC%A0%9C%EB%AA%A9))
- I, Dži-sŏp, 1980. Hjobu mandŭn nampchjŏn (Manžel, který stvořil oddanou snachu). In: Hanguk kubimunhak tǎgje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1830&ur20no=Q_1830_1_07D&dbkind=1&highlight=%EB%B6%80%EB%AA%A8%EA%B2%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%B6%80%EB%AA%A8%EA%B2%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1830&ur20no=Q_1830_1_07D&dbkind=1&highlight=%EB%B6%80%EB%AA%A8%EA%B2%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%B6%80%EB%AA%A8%EA%B2%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Čöm-sul, 1983. Samsilljôngdo kamdonghan hjobu (Oddaná snacha, která dojala i boha hor).

In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1931&ur20no=Q_1931_1_03A&dbkind=1&highlight=%EC%82%B0%EC%8B%A0%EB%A0%B9%EB%8B%98%EC%98%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%82%B0%EC%8B%A0%EB%A0%B9%EB%8B%98%EC%98%88\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1931&ur20no=Q_1931_1_03A&dbkind=1&highlight=%EC%82%B0%EC%8B%A0%EB%A0%B9%EB%8B%98%EC%98%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%82%B0%EC%8B%A0%EB%A0%B9%EB%8B%98%EC%98%88(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Čong-gi, 1979. Čöng Süngtäge čangadülgo poksuhago (Přiženit se do domu Čöng Sünnga a pomstít se). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1641&ur20no=Q_1641_1_03A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%94%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%94%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1641&ur20no=Q_1641_1_03A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%94%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%94%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Čong-sön, 1979. Horangido kamdonghan hjobu (Oddaná snacha, která dojala i tygra). In:

Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1675&ur20no=Q_1675_2_04A&dbkind=1&highlight=%ED%95%A0%EB%AC%B4%EC%9D%B4%EC%98%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%A0%EB%AC%B4%EC%9D%B4%EC%98%88\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1675&ur20no=Q_1675_2_04A&dbkind=1&highlight=%ED%95%A0%EB%AC%B4%EC%9D%B4%EC%98%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%A0%EB%AC%B4%EC%9D%B4%EC%98%88(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Čong-su, 1981a. Pak Mun-surül kuhädžun Ssi-pchari (Ssi-pchal, co zachránil Pak Mun-sula). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1768&ur20no=Q_1768_1_04A&dbkind=1&highlight=%EB%96%A0%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%A1%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1768&ur20no=Q_1768_1_04A&dbkind=1&highlight=%EB%96%A0%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Čong-su, 1981b. Őmöni pjöng kočchin hjodža (Oddaný syn, který uzdravil matku). In:

Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1769&ur20no=Q_1769_1_02A&dbkind=1&highlight=%EB%96%A0%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%A1%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1769&ur20no=Q_1769_1_02A&dbkind=1&highlight=%EB%96%A0%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Čung-nak, 1980. Ultchidžä sansinüi nárjök (Původ boha hor z kopce Ultchi). In: Hanguk kubi munhak dägje [online]. Kjöngsangbukdo Jöngdökkun [cit. 2018-03-17]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1711&ur20no=Q_1711_2_04A&dbkind=1&highlight=%EC%9D%B4%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B4%EA%B0%80\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1711&ur20no=Q_1711_2_04A&dbkind=1&highlight=%EC%9D%B4%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B4%EA%B0%80(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Kjo-in, 1980. Čöm čalčchinün pongsawa čukke tön pudža (Slepec, co dobře věští a boháč, co zemřel). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1757&ur20no=Q_1757_2_07D&dbkind=1&highlight=%ED%8A%B8%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%8A%B8%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1757&ur20no=Q_1757_2_07D&dbkind=1&highlight=%ED%8A%B8%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%8A%B8%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Küm-dža, 2010. Norätkarak 1 (Melodie písňě). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_22_MFS_20100226_KYH_LGJ_0002&dbkind=2&highlight=%EB%8A%90%EA%B1%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8A%90%EA%B1%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_22_MFS_20100226_KYH_LGJ_0002&dbkind=2&highlight=%EB%8A%90%EA%B1%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8A%90%EA%B1%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Hjang-dža, 2011. Ončchön katta pämege čabamökchin čchönjō (Dívka, co byla sněžená hadem na cestě do Ončchönu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. Kjöngsangbukdo Uldžin [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_17_FOT_20110210_LJH_LHJ_0003&dbkind=2&highlight=%EC%9D%B4%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B4%EA%B0%80\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_17_FOT_20110210_LJH_LHJ_0003&dbkind=2&highlight=%EC%9D%B4%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B4%EA%B0%80(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Mu, 1980c. Joksimkkurōgi adül börüt kočchin ijagi (Příběh o tom, jak se napravil syn chamtivec). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2176&ur20no=Q_2176_1_02A&dbkind=1&highlight=%ED%95%98%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%98%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2176&ur20no=Q_2176_1_02A&dbkind=1&highlight=%ED%95%98%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%98%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Nam-i, 1980a. Kim čöngsüggwa I čöngsüng (Ministr Kim a ministr I). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2160&ur20no=Q_2160_2_01A&dbkind=1&highlight=%EB%8B%B9%EC%8B%A0%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%B9%EC%8B%A0%EA%B8%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2160&ur20no=Q_2160_2_01A&dbkind=1&highlight=%EB%8B%B9%EC%8B%A0%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%B9%EC%8B%A0%EA%B8%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Nok-il, 2010d. Mosimgi norä (Píseň k sázení sazenic rýže). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_21_FOS_20100428_PKS_LNI

_0001&dbkind=2&highlight=%EB%A7%88%EC%9E%A5&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EC%9E%A5

I, Sök-čchun, 1979d. Kōmanhan hain (Arogantní sluha). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1577&ur20no=Q_1577_2_03A&dbkind=1&highlight=%EB%A1%9C%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A1%9C%EA%B0%80\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1577&ur20no=Q_1577_2_03A&dbkind=1&highlight=%EB%A1%9C%EA%B0%80&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A1%9C%EA%B0%80(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Sōn-džä, 1979c. Čchamhokchage kananhan saramüi poün (Vděk příšerně chudého člověka). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1579&ur20no=Q_1579_1_05A&dbkind=1&highlight=%EC%B9%9C%EC%A0%95%EC%96%B4%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%9C%EC%A0%95%EC%96%B4%EC%84%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1579&ur20no=Q_1579_1_05A&dbkind=1&highlight=%EC%B9%9C%EC%A0%95%EC%96%B4%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%9C%EC%A0%95%EC%96%B4%EC%84%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Sōn-džä, 1979f. Pōrütōmnün časik (Nezdvořák). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1578&ur20no=Q_1578_2_03A&dbkind=1&highlight=%EB%B2%84%EB%A6%87%20%EC%97%86%EB%8A%94%20%EC%9E%90%EC%8B%9D&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%B2%84%EB%A6%87%20%20%EC%97%86%EB%8A%94%20%20%EC%9E%90%EC%8B%9D

I, Sōng-üi, 1984. Kananhan čōnggakgwa čara (Chudý mládenec a želva). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-29]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2615&ur20no=Q_2615_2_04A&dbkind=1&highlight=%EA%BA%BC%EC%9E%A5&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%9E%A5\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2615&ur20no=Q_2615_2_04A&dbkind=1&highlight=%EA%BA%BC%EC%9E%A5&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%9E%A5(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Tchä-im, 1982b. Häwōnpchuri (Píseň k uvolnění rozhořčenosti). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-30]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1878&ur20no=Q_1878_1_01A&dbkind=1&highlight=%EB%82%98%EB%9D%BC%EC%96%B4%EC%84%9C//%ED%8E%B8%EC%95%88%ED%95%98%EA%B2%8C//%ED%95%98%EA%B3%A0%EB%B3%B4%EB%8B%88%20&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%98%EB%9D%BC%EC%96%B4%EC%84%9C//%ED%8E%B8%EC%95%88%ED%95%98%EA%B2%8C//%ED%95%98%EA%B3%A0%EB%B3%B4%EB%8B%88

I, Ü-su, 1984b. Sangsabaü čönsöl (Legenda o skále Sangsa). In: Hanguk kubimunhak tägie [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2627&ur20no=Q_2627_2_01A&dbkind=1&hilight=%EC%A7%91%EC%9D%B4%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%A7%91%EC%9D%B4%EC%84%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2627&ur20no=Q_2627_2_01A&dbkind=1&hilight=%EC%A7%91%EC%9D%B4%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%A7%91%EC%9D%B4%EC%84%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

I, Wöl-sun, 2010b. Panggwidžängi ttarüi hogaksori (Zvuk píšťalky dcery prďochy). In: Hanguk kubimunhak tägie [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_21_FOT_20100125_PKS_LWS_0003&dbkind=2&hilight=%EC%9E%94%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%94%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_21_FOT_20100125_PKS_LWS_0003&dbkind=2&hilight=%EC%9E%94%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%94%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

IM, Čchan-hüi, 1979b. Nampchjönüi mundungbjöngül kočchin jölljö (tütpubun)(Vzorová žena, co vyléčila manželovu lepru). In: Hanguk kubimunhak tägie [online]. [cit. 2018-04-30]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1605&ur20no=Q_1605_1_01C&dbkind=1&hilight=%EC%8B%9C%EC%A7%91%EC%9D%84%20%EA%B0%80%EA%B0%80%EC%A3%BC%EA%B3%A0%20%EB%B3%B4%EC%9D%B4,%20%EB%B0%A5%EC%9C%BC%EB%A5%BC%20%EB%8B%B4%EB%8A%94%EB%8D%B0,%20&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%8B%9C%EC%A7%91%EC%9D%84%20%20%EA%B0%80%EA%B0%80%EC%A3%BC%EA%B3%A0%20%20%EB%B3%B4%EC%9D%B4,%20%20%EB%B0%A5%EC%9C%BC%EB%A5%BC%20%20%EB%8B%B4%EB%8A%94%EB%8D%B0,\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1605&ur20no=Q_1605_1_01C&dbkind=1&hilight=%EC%8B%9C%EC%A7%91%EC%9D%84%20%EA%B0%80%EA%B0%80%EC%A3%BC%EA%B3%A0%20%EB%B3%B4%EC%9D%B4,%20%EB%B0%A5%EC%9C%BC%EB%A5%BC%20%EB%8B%B4%EB%8A%94%EB%8D%B0,%20&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%8B%9C%EC%A7%91%EC%9D%84%20%20%EA%B0%80%EA%B0%80%EC%A3%BC%EA%B3%A0%20%20%EB%B3%B4%EC%9D%B4,%20%20%EB%B0%A5%EC%9C%BC%EB%A5%BC%20%20%EB%8B%B4%EB%8A%94%EB%8D%B0,(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

IM, Tä-sun, 1979. Tüngnamuga tön čamä (Sestry, ze kterých se stal ratan). In: Hanguk kubimunhak tägie [online]. [cit. 2018-04-29]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1567&ur20no=Q_1567_2_09A&dbkind=1&hilight=%EA%BA%BC%EC%A0%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A0%90\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1567&ur20no=Q_1567_2_09A&dbkind=1&hilight=%EA%BA%BC%EC%A0%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A0%90(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

IM, O-bun, 1984a. Kköro čangagasö poksuhan nočchonggak (Starý mládenec, co se oženil lstí, a tak se pomstil). In: Hanguk kubimunhak tägie [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2006&ur20no=Q_2006_1_07A&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%8A%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%8A%B8\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2006&ur20no=Q_2006_1_07A&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%8A%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%8A%B8(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

- IM, Wön-gi, 1984a. Čchönnjakngdžömüro pansö saüdön saram. In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2555&ur20no=Q_2555_2_03A&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%8A%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%8A%B8\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2555&ur20no=Q_2555_2_03A&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%8A%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%8A%B8(%EB%82%B4%EC%9A%A9))
- IM, Wön-gi, 1984b. Ŭihjöngdze mädzün tu čöngsüng adürüi pchaguk (Pád dvou synů ministra, kteří byli věrní bratři). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2556&ur20no=Q_2556_1_03A&dbkind=1&hilight=%EA%BA%BC%EC%A6%98&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A6%98\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2556&ur20no=Q_2556_1_03A&dbkind=1&hilight=%EA%BA%BC%EC%A6%98&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A6%98(%EB%82%B4%EC%9A%A9))
- JANG, Tto-sun, 1979. Kuröng sönbi (Prohnaný učelec). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2019&ur20no=Q_2019_1_07A&dbkind=1&hilight=%EC%97%90%EC%84%9C%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%90%EC%84%9C%EB%A1%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2019&ur20no=Q_2019_1_07A&dbkind=1&hilight=%EC%97%90%EC%84%9C%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%90%EC%84%9C%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))
- JE, Tchä-mjöng, 1982. Hulljöndädžangi tön hänggümdžängi (Muzikant, co se stal velitelem vojenské jednotky). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2330&ur20no=Q_2330_2_03A&dbkind=1&hilight=%EB%88%84%EB%AA%A8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%88%84%EB%AA%A8\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2330&ur20no=Q_2330_2_03A&dbkind=1&hilight=%EB%88%84%EB%AA%A8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%88%84%EB%AA%A8(%EB%82%B4%EC%9A%A9))
- Jongbiöčchönga (Píseň draků letících k nebi) 20
- JU, Man-se, 1984. Buljöu ödongttal (Fiškus jediná dcera). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z:
https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1994&ur20no=Q_1994_1_02A&dbkind=1&hilight=%EB%A7%A4%EB%8F%99&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%A4%EB%8F%99
- JU, So-hüi, 2014. Horangiboda musöun kotgam (Sušené kaki, které je víc strašidelné než tygr). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:
[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_14_FOT_20140122_PKS_YS_H_0002&dbkind=2&hilight=%EC%B9%B4%EB%AA%A8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%B4%EB%AA%A8\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_14_FOT_20140122_PKS_YS_H_0002&dbkind=2&hilight=%EC%B9%B4%EB%AA%A8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%B4%EB%AA%A8(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KANG, Sun-čchön, 1984. Jöwangege pchähan Mängdžanggun (Statečný generál, který byl poražený královnou). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2514&ur20no=Q_2514_1_01A&dbkind=1&hilight=%ED%8A%B8%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%8A%B8%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2514&ur20no=Q_2514_1_01A&dbkind=1&hilight=%ED%8A%B8%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%8A%B8%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

Kim Tong-ni, 1937, Solgö

KIM, Ak-i, 1980a. Sokdam jurä (Původ přísloví). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2115&ur20no=Q_2115_1_03A&dbkind=1&hilight=%EC%9D%B4%20%EB%A7%8C%EB%A6%AC%EC%84%B1%EC%9D%84%20%EB%8B%A4%20%EC%8C%93%EC%9C%BC%EB%AA%AC%20&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B4%20%20%EB%A7%8C%EB%A6%AC%EC%84%B1%EC%9D%84%20%20%EB%8B%A4%20%20%EC%8C%93%EC%9C%BC%EB%AA%AC

KIM, Pok-džong, 1979. Kamünsaüi čonggwa Munmuwangüi tükčchön. In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-26]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1608&ur20no=Q_1608_2_05A&dbkind=1&hilight=%EC%B9%B4%EB%A8%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%B4%EB%A8%B8\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1608&ur20no=Q_1608_2_05A&dbkind=1&hilight=%EC%B9%B4%EB%A8%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%B4%EB%A8%B8(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Pong-han, 1983. Tägukčchöndža tchö čabün wönnim (Krajský úředník, který vzal místo čínskému císaři). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1906&ur20no=Q_1906_1_02A&dbkind=1&hilight=%EC%86%8C%EC%98%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%86%8C%EC%98%A4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1906&ur20no=Q_1906_1_02A&dbkind=1&hilight=%EC%86%8C%EC%98%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%86%8C%EC%98%A4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Pong-jön, 2011. Täguwa pängöüi ip (Tägu a huba salanga). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_04_FOT_20110122_PKS_KBY_0001&dbkind=2&hilight=%ED%97%88%EA%B3%A0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%97%88%EA%B3%A0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_04_FOT_20110122_PKS_KBY_0001&dbkind=2&hilight=%ED%97%88%EA%B3%A0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%97%88%EA%B3%A0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Pun-i, 1984a. Čchilhjöngdže tul pchaldža (7 sourozenců, dva osudy). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1954&ur20no=Q_1954_1_04A

&dbkind=1&highlight=%EC%A2%85%EB%86%88%EB%9A%9C%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%A2%85%EB%86%88%EB%9A%9C%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9)

KIM, Pun-i, 1984b. Tchapgwa narak pakkugi. In: Hanguk kubimunhak tægje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1954&ur20no=Q_1954_1_13A&dbkind=1&highlight=%EB%96%A0%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%A1%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1954&ur20no=Q_1954_1_13A&dbkind=1&highlight=%EB%96%A0%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Pun-sön, 1983. Kačča kuröngiöbüro čchisanhan mjönüri (Snacha, která vedla domácnost díky falešnému hadovi) (1). Hanguk kubimunhak tægje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1901&ur20no=Q_1901_1_12A&dbkind=1&highlight=%EB%91%90%EC%A7%80%EC%9D%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%91%90%EC%A7%80%EC%9D%B4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1901&ur20no=Q_1901_1_12A&dbkind=1&highlight=%EB%91%90%EC%A7%80%EC%9D%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%91%90%EC%A7%80%EC%9D%B4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Čin-sik, 1983d. Jongdža towadžugo ödüň häin (Prozření získané pomocí synovi dračího krále). In: Hanguk kubimunhak tægje [online]. [cit. 2018-04-26]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1907&ur20no=Q_1907_1_04A&dbkind=1&highlight=%EC%BB%A4%EB%A7%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%BB%A4%EB%A7%88\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1907&ur20no=Q_1907_1_04A&dbkind=1&highlight=%EC%BB%A4%EB%A7%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%BB%A4%EB%A7%88(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Tä-am, 1980. Örin sillangüi čihje (Moudrost mladého ženicha). In: Hanguk kubimunhak tægje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1707&ur20no=Q_1707_2_06A&dbkind=1&highlight=%EC%95%A0%EC%9D%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%95%A0%EC%9D%B4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1707&ur20no=Q_1707_2_06A&dbkind=1&highlight=%EC%95%A0%EC%9D%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%95%A0%EC%9D%B4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Tong-u, 1982. Pongi Kim Sön-dal. In: Hanguk kubimunhak tægje [online]. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1847&ur20no=Q_1847_2_01A&dbkind=1&highlight=%EC%97%90%EC%8A%A4%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%90%EC%8A%A4%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1847&ur20no=Q_1847_2_01A&dbkind=1&highlight=%EC%97%90%EC%8A%A4%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%90%EC%8A%A4%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, To-sun, 2009. Hönamusäm. In: Hanguk kubimunhak tægje [online]. [cit. 2018-04-29]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_09_FOT_20090226_PKS_KD

S_0017&dbkind=2&highlight=%EA%BA%BC%EC%A7%95&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A7%95(%EB%82%B4%EC%9A%A9)

KIM, Čin-ho, 1982. Tosa töktchäge pudžadögo pongsadön ijagi (Příběh o tom, jak se za pomocí asketa stal boháčem a slepcem). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-27]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1885&ur20no=Q_1885_2_03A&dbkind=1&highlight=%EB%8F%84%EC%82%AC%20%EB%8D%95%ED%83%9D%EC%97%90%20%EB%B6%80%EC%9E%90%EB%90%98%EA%B3%A0%20%EB%B4%89%EC%82%AC%EB%90%9C%20%EC%9D%B4%EC%95%BC%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8F%84%EC%82%AC%20%20%EB%8D%95%ED%83%9D%EC%97%90%20%20%EB%B6%80%EC%9E%90%EB%90%98%EA%B3%A0%20%20%EB%B4%89%EC%82%AC%EB%90%9C%20%20%EC%9D%B4%EC%95%BC%EA%B8%B0\(%EC%A0%9C%EB%AA%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1885&ur20no=Q_1885_2_03A&dbkind=1&highlight=%EB%8F%84%EC%82%AC%20%EB%8D%95%ED%83%9D%EC%97%90%20%EB%B6%80%EC%9E%90%EB%90%98%EA%B3%A0%20%EB%B4%89%EC%82%AC%EB%90%9C%20%EC%9D%B4%EC%95%BC%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8F%84%EC%82%AC%20%20%EB%8D%95%ED%83%9D%EC%97%90%20%20%EB%B6%80%EC%9E%90%EB%90%98%EA%B3%A0%20%20%EB%B4%89%EC%82%AC%EB%90%9C%20%20%EC%9D%B4%EC%95%BC%EA%B8%B0(%EC%A0%9C%EB%AA%A9))

KIM, Čöng-tchäk, 1981. Mjotchö čal pwa samdzöngsüng nan ijagi. In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1771&ur20no=Q_1771_1_09D&dbkind=1&highlight=%ED%95%9C%EB%96%BC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%EB%96%BC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1771&ur20no=Q_1771_1_09D&dbkind=1&highlight=%ED%95%9C%EB%96%BC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%EB%96%BC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Kä-bong, 1984. Sanggäk kasö silsuhan ijagi (Příběh o tom, jak šel za důležitým zákazníkem a udělal chybu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19].

Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2618&ur20no=Q_2618_1_06A&dbkind=1&highlight=%EB%A1%9C%EA%B9%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A1%9C%EA%B9%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2618&ur20no=Q_2618_1_06A&dbkind=1&highlight=%EB%A1%9C%EA%B9%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A1%9C%EA%B9%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Ki-dong, 1981. Öngttunhage tanghan kwabu mjönüriwa siömöni (Ovdovělá snacha a tchýně, co zažily divnou věc). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05].

Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1813&ur20no=Q_1813_1_03A&dbkind=1&highlight=%ED%84%B0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%84%B0%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1813&ur20no=Q_1813_1_03A&dbkind=1&highlight=%ED%84%B0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%84%B0%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Ki-il, 2010. Hundžang čangaponän hakdong (Žák, co oženil vesnického učitele). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_21_FOT_20100428_PKS_KKI_0001&dbkind=2&highlight=%EB%A7%88%EC%9E%A5&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EC%9E%A5\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_21_FOT_20100428_PKS_KKI_0001&dbkind=2&highlight=%EB%A7%88%EC%9E%A5&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EC%9E%A5(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Kwang-ho, 2013. Musömmaürüi adosösukkwa tongnipundong (Adosösuk a hnutí za nezávislost ve vesnici Musöm). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-14].

Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_13_MPN_20130130_LJH_KKH_0001&dbkind=2&

KIM, Kwang-sön, 1984. Pakssidžön (Příběh o paní Pak). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-26]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2527&ur20no=Q_2527_1_05A&dbkind=1&highlight=%EC%83%9D%EA%B0%81%EB%B3%B4%EB%8B%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%83%9D%EA%B0%81%EB%B3%B4%EB%8B%A4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2527&ur20no=Q_2527_1_05A&dbkind=1&highlight=%EC%83%9D%EA%B0%81%EB%B3%B4%EB%8B%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%83%9D%EA%B0%81%EB%B3%B4%EB%8B%A4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Jong-tchäk, 1978b. Tchalnori (Maskové tance). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1741&ur20no=Q_1741_1_01A&dbkind=1&highlight=%EC%95%A0%EC%9D%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%95%A0%EC%9D%B4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1741&ur20no=Q_1741_1_01A&dbkind=1&highlight=%EC%95%A0%EC%9D%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%95%A0%EC%9D%B4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Kap-säng, 2009. Sidžipsariga himdürösö kaksisoe ppadžjödžugün mjönüri ijagi (Příběh o snaše, co skočila do kaksiso a zabila se, protože pro ni byl život u manželoých rodičů těžký). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-29]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_18_FOT_20090723_PKS_KGS_03&dbkind=2&highlight=%EA%BA%BC%EC%A7%95&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A7%95\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_18_FOT_20090723_PKS_KGS_03&dbkind=2&highlight=%EA%BA%BC%EC%A7%95&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A7%95(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Mo-ha, 1981. Pabo nampchjönüi kihängdam (Povídání o zápiscích z putování hloupého manžela). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1786&ur20no=Q_1786_1_05A&dbkind=1&highlight=%EC%9A%B0%EC%9A%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9A%B0%EC%9A%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1786&ur20no=Q_1786_1_05A&dbkind=1&highlight=%EC%9A%B0%EC%9A%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9A%B0%EC%9A%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Pchan-am, 1983a. Tokdžangsahan Sunimgüm. In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1921&ur20no=Q_1921_2_02A&dbkind=1&highlight=%ED%95%98%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%98%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1921&ur20no=Q_1921_2_02A&dbkind=1&highlight=%ED%95%98%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%98%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Pchan-am, 1983b. Him čarang harjōda honnan ijagi (Příběh o tom, jak dostal vynadáno, když se chtěl chlubit svou silou). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-26].

Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1922&ur20no=Q_1922_1_02A&dbkind=1&highlight=%EC%B9%B4%EB%A8%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%B4%EB%A8%B8\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1922&ur20no=Q_1922_1_02A&dbkind=1&highlight=%EC%B9%B4%EB%A8%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%B4%EB%A8%B8(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Sang-su, 1978a. Sang čöng-sünggwa Hong pchan-su (Ministr Sang a slepec Hong). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1622&ur20no=Q_1622_2_02D&dbkind=1&highlight=%EC%B2%98%EA%B0%80%EC%A7%91%EC%9D%B4%EC%84%9C%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B2%98%EA%B0%80%EC%A7%91%EC%9D%B4%EC%84%9C%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1622&ur20no=Q_1622_2_02D&dbkind=1&highlight=%EC%B2%98%EA%B0%80%EC%A7%91%EC%9D%B4%EC%84%9C%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B2%98%EA%B0%80%EC%A7%91%EC%9D%B4%EC%84%9C%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Söng-hjöp, 1984. Pansangüi čchai (Rozdíl mezi jangbanem a prostým lidem). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1955&ur20no=Q_1955_2_03A&dbkind=1&highlight=%EC%82%AC%EB%9E%8C%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%82%AC%EB%9E%8C%EA%B8%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1955&ur20no=Q_1955_2_03A&dbkind=1&highlight=%EC%82%AC%EB%9E%8C%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%82%AC%EB%9E%8C%EA%B8%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Su-džin, 1982c. Kaččaege ččotkjōnan pudža (Boháč vyhnaný podvodníkem). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1968&ur20no=Q_1968_2_01A&dbkind=1&highlight=%ED%8A%B8%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%8A%B8%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1968&ur20no=Q_1968_2_01A&dbkind=1&highlight=%ED%8A%B8%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%8A%B8%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Sun-i, 1982e. Pudža pangmangi. In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2341&ur20no=Q_2341_1_06A&dbkind=1&highlight=%ED%98%95%EC%88%98%EC%9A%94&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%98%95%EC%88%98%EC%9A%94\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2341&ur20no=Q_2341_1_06A&dbkind=1&highlight=%ED%98%95%EC%88%98%EC%9A%94&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%98%95%EC%88%98%EC%9A%94(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Tchä-u, 1982a. Oksä čchannün sönsänggwa čedža (Učitel a žák hledající královskou pečet'). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1858&ur20no=Q_1858_1_05A&dbkind=1&highlight=%EB%A7%88%20%EB%A7%90%EA%B8%B0%EC%97%90%20%EC%8B%A4%EB%A0%A4%20&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%20%20%EB%A7%90%EA%B8%B0%EC%97%90%20%20%EC%8B%A4%EB%A0%A4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1858&ur20no=Q_1858_1_05A&dbkind=1&highlight=%EB%A7%88%20%EB%A7%90%EA%B8%B0%EC%97%90%20%EC%8B%A4%EB%A0%A4%20&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%20%20%EB%A7%90%EA%B8%B0%EC%97%90%20%20%EC%8B%A4%EB%A0%A4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KIM, Tchä-u, 1982b. Kang Tchä-gonggwa namutkkun (Kang Tchä-gong a dřevorubec). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1858&ur20no=Q_1858_1_03A&dbkind=1&highlight=%EB%A7%88%EC%A0%95&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EC%A0%95

KIM, Ůl-njön, 1984d. Tokkäbiwa hokpuri jönggam (Tokkäbi a stařec s výrůstkem). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2518&ur20no=Q_2518_2_04A&dbkind=1&highlight=%EC%97%90%EC%8A%A4%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%90%EC%8A%A4%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2518&ur20no=Q_2518_2_04A&dbkind=1&highlight=%EC%97%90%EC%8A%A4%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%90%EC%8A%A4%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KU, Čöm-sön, 1982. Päk Il-hong čönsöl (Legenda o Päk Il-hongovi). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2321&ur20no=Q_2321_2_10A&dbkind=1&highlight=%EB%B0%94%EB%8B%A4%EC%84%9C%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%B0%94%EB%8B%A4%EC%84%9C%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2321&ur20no=Q_2321_2_10A&dbkind=1&highlight=%EB%B0%94%EB%8B%A4%EC%84%9C%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%B0%94%EB%8B%A4%EC%84%9C%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KU, Ong-njön, 2011. Kongjangdžuro kan kwabu (Vdova, co začala přispívat buddhistickému klášteru). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_18_FOT_20110318_CHS_KOR_0005&dbkind=2&highlight=%EB%96%A0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_18_FOT_20110318_CHS_KOR_0005&dbkind=2&highlight=%EB%96%A0%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%96%A0%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KU, Sang-hö, 1980a. Jöngnihan ai (Statečné dítě). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2155&ur20no=Q_2155_2_03A&dbkind=1&highlight=%EC%97%A3&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%A3\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2155&ur20no=Q_2155_2_03A&dbkind=1&highlight=%EC%97%A3&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%A3(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KU, Sang-hö, 1980b. Jönghömhan tu sokjöng (Dva slepci s magickými schopnostmi). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-26]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2153&ur20no=Q_2153_1_01A&dbkind=1&hilight=%EC%BB%A4%EB%A7%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%BB%A4%EB%A7%88\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2153&ur20no=Q_2153_1_01A&dbkind=1&hilight=%EC%BB%A4%EB%A7%88&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%BB%A4%EB%A7%88(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KWÖN, Tä-do, 1982. Kočchangnjöng (1). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2350&ur20no=Q_2350_1_08A&dbkind=1&hilight=%EC%9A%B0%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9A%B0%EC%84%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2350&ur20no=Q_2350_1_08A&dbkind=1&hilight=%EC%9A%B0%EC%84%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9A%B0%EC%84%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KWÖN, Čung-wön, 1983. Hjöngnim čäsan tchanän kkö manhün tongsäng (Mladší prohnáný bratr, co dostal od staršího bratra jmění). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1930&ur20no=Q_1930_2_01A&dbkind=1&hilight=%EC%9E%90%EB%84%A4%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%90%EB%84%A4%EA%B8%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1930&ur20no=Q_1930_2_01A&dbkind=1&hilight=%EC%9E%90%EB%84%A4%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%90%EB%84%A4%EA%B8%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

KWÖN, Su-i, 1982b. Pangüro pärül ttan mjönüri. In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1981&ur20no=Q_1981_1_04A&dbkind=1&hilight=%EB%A7%A4%EB%8F%99&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%A4%EB%8F%99

MUN, Küm-dong, 1984. Mägu ijagi (Příběh o mägu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-29]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2626&ur20no=Q_2626_1_02A&dbkind=1&hilight=%EA%BA%BC%EC%9E%A5&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%9E%A5\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2626&ur20no=Q_2626_1_02A&dbkind=1&hilight=%EA%BA%BC%EC%9E%A5&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%9E%A5(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

MUN, Mak-im, 2010. Sandžungesö päudža kuhan čöngsüng ttal (Dcera ministra, co sehnala ženicha v horách). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_19_FOT_20100713_PKS_MM I_0032&dbkind=2&hilight=%EB%A7%88%EC%A4%91&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EC%A4%91

Nähun (Ponaučení pro vnitřní dům) 1:4

NAM, Hak-ku, 1980b. Agi čangsuüi čugüm (Smrt malinkého generála). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1711&ur20no=Q_1711_1_03A&dbkind=1&hilight=%EC%9D%B4%EC%84%9C%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B4%EC%84%9C%EB%9F%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1711&ur20no=Q_1711_1_03A&dbkind=1&hilight=%EC%9D%B4%EC%84%9C%EB%9F%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B4%EC%84%9C%EB%9F%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

NAM, Sök-gju, 1980a. Sinbu jokboigo čal san ijagi (Příběh o tom, jak udělal nevěstě ostudu a žil si dobře). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2192&ur20no=Q_2192_2_02A&dbkind=1&hilight=%EC%97%A3&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%A3\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2192&ur20no=Q_2192_2_02A&dbkind=1&hilight=%EC%97%A3&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%A3(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

O, Ki-säng, 1979. Kananhan sarami kchän sansam (Divoký ženšen, kterého vykopal chudý člověk). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1658&ur20no=Q_1658_1_02D&dbkind=1&hilight=%EC%A0%99%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%A0%99%EC%97%90\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1658&ur20no=Q_1658_1_02D&dbkind=1&hilight=%EC%A0%99%EC%97%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%A0%99%EC%97%90(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PÄ, Čöng-nam, 2015. Hosikchal pchaldžarül kočchin sanä (Muž, který zvrátil osud být sněžen tygrem). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_13_FOT_20150121_PKS_BJN_0001&dbkind=2&hilight=%EC%B9%B4%EB%AA%A8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%B4%EB%AA%A8\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_13_FOT_20150121_PKS_BJN_0001&dbkind=2&hilight=%EC%B9%B4%EB%AA%A8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%B9%B4%EB%AA%A8(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Pang-u, 2013. Katpäü pučchönimkke pirösö nahün samhjöngdže (Jak se skála Kat modlila k Buddhovi a porodila tři sourozence). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_00_MPN_20130129_PBW_0001&dbkind=2&hilight=%EC%97%90%EC%84%9C%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%90%EC%84%9C%EB%A1%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_00_MPN_20130129_PBW_0001&dbkind=2&hilight=%EC%97%90%EC%84%9C%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%97%90%EC%84%9C%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Pjöng-do, 1979. Pok tcharö kanün ijagi (Příběh o tom, jak si šel za štěstím). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1640&ur20no=Q_1640_2_02A&dbkind=1&hilight=%EB%8B%88%EC%9D%B8%EB%8D%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%88%EC%9D%B8%EB%8D%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1640&ur20no=Q_1640_2_02A&dbkind=1&hilight=%EB%8B%88%EC%9D%B8%EB%8D%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%88%EC%9D%B8%EB%8D%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Pong-güm, 1980. Manknättal poge sanün čöngsüng (Ministr, který žil ze štěstí své nejmaldší dcery). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1832&ur20no=Q_1832_1_02A&dbkind=1&hilight=%EB%B0%94%EB%8B%A4%EC%95%84&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%B0%94%EB%8B%A4%EC%95%84\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1832&ur20no=Q_1832_1_02A&dbkind=1&hilight=%EB%B0%94%EB%8B%A4%EC%95%84&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%B0%94%EB%8B%A4%EC%95%84(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Tä-džä, 1980. I-hwa sönsäng (Učitel I-hwa). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2198&ur20no=Q_2198_1_02A&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%88%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%88%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2198&ur20no=Q_2198_1_02A&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%88%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%88%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Čong-gi, 1980a. Kangsan Kimssi sidžo halmöni (První babička z rodu Kim z Kangsanu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2239&ur20no=Q_2239_2_02A&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%88%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%88%AC\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2239&ur20no=Q_2239_2_02A&dbkind=1&hilight=%ED%95%9C%ED%88%AC&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%ED%95%9C%ED%88%AC(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Čong-gi, 1980b. Če pok čchabörin tägam adül (Syn vznešeného pána, co zahodil své štěstí). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2239&ur20no=Q_2239_1_01A&dbkind=1&hilight=%EB%9A%9C%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%9A%9C%EB%A1%9C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2239&ur20no=Q_2239_1_01A&dbkind=1&hilight=%EB%9A%9C%EB%A1%9C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%9A%9C%EB%A1%9C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Čong-gün, 1983. Kananhan mösümgwa čchönnjön mugün čine (Chudý sluha a sto let stará stonožka). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1908&ur20no=Q_1908_1_03A&dbkind=1&hilight=%EC%9D%B8%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B8%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1908&ur20no=Q_1908_1_03A&dbkind=1&hilight=%EC%9D%B8%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B8%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Čong-tchä, 2010. Napttakbari mannan kjönghömdam 2 (Povídání o setkání s kočkou bengálskou). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-19]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_22_MPN_20100202_CHS_PJT_0001&dbkind=2&hilight=%EB%A1%9C%EA%B9%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A1%9C%EA%B9%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=05_22_MPN_20100202_CHS_PJT_0001&dbkind=2&hilight=%EB%A1%9C%EA%B9%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A1%9C%EA%B9%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Kjöng-ni, 2012. Tchodži (Země). Jižní Korea: Maronie Books. ISBN 978-89-6053-241-0.

PAK, Man-sök, 1984. 5 täsonüi sängmjöngül kuhan So Kang-džöl (So Kang-džöl, který zachránil životy pěti generací potomků). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2665&ur20no=Q_2665_2_03A&dbkind=1&highlight=%EC%9D%B8%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B8%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2665&ur20no=Q_2665_2_03A&dbkind=1&highlight=%EC%9D%B8%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B8%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Mok-wöl a Nam-ho I. Pak Mok-wöl sidžön čip (Sbírka básní Pak Mok-wöla). Jižní Korea: Minümsa, 2003. ISBN 89-374-0672-1.

PAK, No-hwal, 1980e. Kül päudži annün jangbani (Jangban, co se neučí číst a psát). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1708&ur20no=Q_1708_1_08A&dbkind=1&highlight=%EA%BA%BC%EC%A7%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A7%90\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1708&ur20no=Q_1708_1_08A&dbkind=1&highlight=%EA%BA%BC%EC%A7%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A7%90(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Ok-čchön, 1980. Ku-bägiwa pchari (Ku-bäk a moucha). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-05-08]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2221&ur20no=Q_2221_1_01A&dbkind=1&highlight=%EB%8B%88%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%88%EA%B8%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2221&ur20no=Q_2221_1_01A&dbkind=1&highlight=%EB%8B%88%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%88%EA%B8%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Sön-sik, 1982b. Motdön hjöngdürül kägwančchönsönsikchin tongsäng (Mladší bratr, co napravil zlé starší bratry). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-26]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1882&ur20no=Q_1882_1_02A&dbkind=1&highlight=%EB%AC%B4%EC%97%87%EB%B3%B4%EB%8B%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%AC%B4%EC%97%87%EB%B3%B4%EB%8B%B4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1882&ur20no=Q_1882_1_02A&dbkind=1&highlight=%EB%AC%B4%EC%97%87%EB%B3%B4%EB%8B%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%AC%B4%EC%97%87%EB%B3%B4%EB%8B%B4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

PAK, Wöl-sun, 1982a. Käro pjönhan ömöni mosigi. In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2335&ur20no=Q_2335_2_04A&dbkind=1&highlight=%EB%82%B4%EC%B9%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%B4%EC%B9%B4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2335&ur20no=Q_2335_2_04A&dbkind=1&highlight=%EB%82%B4%EC%B9%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%B4%EC%B9%B4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

Param (Přání) [film]. Režie a scénář Söng-han I. Jižní Korea, 2009.

RJU, Söng-man, 1980a. Pit tteö mökki (Nezaplacení dluhu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2110&ur20no=Q_2110_1_02A&dbkind=1&hilight=%EB%86%88%EC%98%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%86%88%EC%98%A4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2110&ur20no=Q_2110_1_02A&dbkind=1&hilight=%EB%86%88%EC%98%A4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%86%88%EC%98%A4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

RJU, Söng-man, 1980b. Kämudömüi Čchö pudža (Boháč Čchö od psího hrobu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2110&ur20no=Q_2110_1_03A&dbkind=1&hilight=%EC%9A%B0%EA%B2%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9A%B0%EA%B2%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2110&ur20no=Q_2110_1_03A&dbkind=1&hilight=%EC%9A%B0%EA%B2%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9A%B0%EA%B2%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

Sehun 1

SIM, Čong-gu, 1983a. Suk-džong täwangüi Kangwöndo sunhänggi (2) (Zápisky z pozorovací cesty velkého krále Suk-džonga v provincii Kangwön). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1909&ur20no=Q_1909_2_01A&dbkind=1&hilight=%EB%8B%88%EC%B9%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%88%EC%B9%B4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1909&ur20no=Q_1909_2_01A&dbkind=1&hilight=%EB%8B%88%EC%B9%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%88%EC%B9%B4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

SIM, Čong-gu, 1983b. Kačča pchungsudžilhan Kwangsän Kimssi čungsidžo (Předek z rodu Kimů z Kwangsänu, který vrátil rodině zašlou slávu falešnou geomancii). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1910&ur20no=Q_1910_1_01A&dbkind=1&hilight=%EA%BA%BC%EC%A7%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A7%90\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1910&ur20no=Q_1910_1_01A&dbkind=1&hilight=%EA%BA%BC%EC%A7%90&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EA%BA%BC%EC%A7%90(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

SIN, Tong-sik, 1981. Sö-san täsawa čungguk pudža Sök Sungi (Sö-san täsa a čínský boháč Sök Sung). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z:

https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1826&ur20no=Q_1826_1_03A&dbkind=1&hilight=%EB%A7%A4%EB%8F%99&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%A4%EB%8F%99

SIN, Sun-jöp, 2011. Natküsinül manna čukün saram ijagi (Příběh o tom, jak ve dne potkal ducha a umřel). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z:

[https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_04_FOT_20110117_PKS_SSY_0001&dbkind=2&highlight=%EB%82%AE%EA%B7%80%EC%8B%A0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%AE%EA%B7%80%EC%8B%A0\(%EC%A0%9C%EB%AA%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_04_FOT_20110117_PKS_SSY_0001&dbkind=2&highlight=%EB%82%AE%EA%B7%80%EC%8B%A0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%AE%EA%B7%80%EC%8B%A0(%EC%A0%9C%EB%AA%A9))

SIN, Ül-čchul, 1982. Narakkkočchi kchüdago han sečča ttal (Třetí nejstarší dcera, která řekla, že je květ rýže velký). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-26]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1870&ur20no=Q_1870_1_06A&dbkind=1&highlight=%EB%82%98%EB%9D%BD%EA%BD%83%EC%9D%B4%20%ED%81%AC%EB%8B%A4%EA%B3%A0%20%ED%95%9C%20%EC%84%B8%EC%A7%B8%20%EB%94%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%98%EB%9D%BD%EA%BD%83%EC%9D%B4%20%20%ED%81%AC%EB%8B%A4%EA%B3%A0%20%20%ED%95%9C%20%20%EC%84%B8%EC%A7%B8%20%20%EB%94%B8\(%EC%A0%9C%EB%AA%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1870&ur20no=Q_1870_1_06A&dbkind=1&highlight=%EB%82%98%EB%9D%BD%EA%BD%83%EC%9D%B4%20%ED%81%AC%EB%8B%A4%EA%B3%A0%20%ED%95%9C%20%EC%84%B8%EC%A7%B8%20%EB%94%B8&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%82%98%EB%9D%BD%EA%BD%83%EC%9D%B4%20%20%ED%81%AC%EB%8B%A4%EA%B3%A0%20%20%ED%95%9C%20%20%EC%84%B8%EC%A7%B8%20%20%EB%94%B8(%EC%A0%9C%EB%AA%A9))

Sö, Čin-čchöl, 1982. Kjöngdžu Čchöbudžačip čönsöl (Legenda o bohaté rodině Čchö z Kjöngdžu). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2337&ur20no=Q_2337_1_04A&dbkind=1&highlight=%EC%9D%B8%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B8%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2337&ur20no=Q_2337_1_04A&dbkind=1&highlight=%EC%9D%B8%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9D%B8%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

Sö, Ki-čchul, 1979. I čöng-süng adülgwa Kim čöng-süng adül (Syn ministra Iho a syn ministra Kima). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1648&ur20no=Q_1648_1_03A&dbkind=1&highlight=%EB%8B%88%EC%B9%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%88%EC%B9%B4\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1648&ur20no=Q_1648_1_03A&dbkind=1&highlight=%EB%8B%88%EC%B9%B4&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8B%88%EC%B9%B4(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

Sökbosangdžöl (1447) 13:35

Sökbosangdžöl (1447) 19:7

SON, Sun-hüi, 1979. Pokül tcharö kanün saram (Člověk, co si jde za štěstím). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1648&ur20no=Q_1648_2_04A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%90%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%90%ED%85%8C\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1648&ur20no=Q_1648_2_04A&dbkind=1&highlight=%EC%9E%90%ED%85%8C&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EC%9E%90%ED%85%8C(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

SON, Su-ök, 1984. Ton ttemöngnün ijagi (Příběh o nezaplacení peněz). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1635&ur20no=Q_1635_1_03A&dbkind=1&hilight=%EB%8F%88%20%EB%96%BC%EB%A8%B9%EB%8A%94%20%EC%9D%B4%EC%95%BC%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8F%88%20%20%EB%96%BC%EB%A8%B9%EB%8A%94%20%20%EC%9D%B4%EC%95%BC%EA%B8%B0\(%EC%A0%9C%EB%AA%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_1635&ur20no=Q_1635_1_03A&dbkind=1&hilight=%EB%8F%88%20%EB%96%BC%EB%A8%B9%EB%8A%94%20%EC%9D%B4%EC%95%BC%EA%B8%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8F%88%20%20%EB%96%BC%EB%A8%B9%EB%8A%94%20%20%EC%9D%B4%EC%95%BC%EA%B8%B0(%EC%A0%9C%EB%AA%A9))

SONG, Küm-ok, 2014. Korjödžangi öpsödžin närjök (Jak došlo k tomu, že se přestali odhazovat staří lidé). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_14_FOT_20140121_PKS_SGO_0003&dbkind=2&hilight=%EB%A7%88%EC%9E%A5&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%A7%88%EC%9E%A5

Tongnipsinmun (Noviny nezávislosti) 23. 5. 1896

U, Pong-jön, 2014. Pumo ttäirinün pörüsül kočhjöšö hjodohan adül (Syn, který se stal oddaným a napravil svůj zlozvyk mlátit rodiče). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: [https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_14_FOT_20140122_PKS_WBY_0003&dbkind=2&hilight=%EB%8A%90%EA%B1%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8A%90%EA%B1%B0\(%EB%82%B4%EC%9A%A9\)](https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView2_html5.asp?datacode=04_14_FOT_20140122_PKS_WBY_0003&dbkind=2&hilight=%EB%8A%90%EA%B1%B0&navi=%EA%B2%80%EC%83%89;%EB%8A%90%EA%B1%B0(%EB%82%B4%EC%9A%A9))

U, Tu-nam, 1984. Čöre sadžuhajö wangdžaro tchäönan saram (Člověk, co žil v klášteře a narodil se princem). In: Hanguk kubimunhak tägje [online]. [cit. 2018-05-08]. Dostupné z: https://gubi.aks.ac.kr/web/VolView1_html5.asp?ur10no=tsu_2660&ur20no=Q_2660_1_02A&dbkind=1&

Ůngdaphara (Odpověz) 1994, epizoda 1, TV, tvN. 18. října 2013.

Wörinsökpo (1459) 8:81

Literatura

- AN, Ču-ho, 2007. Hanguğö kjojugesö pchjodžunöwa čijökbangön (Standardní korejština a regionální dialekty ve výuce korejštiny). *Hanmaljõngu*. 21, 143-165.
- ČCHÖ, Myõng-ok, 2015. *Hanguğõüi pangõn (Dialekty korejštiny)*. 1. Sõul: Sečchang Čchulpchansa. ISBN 9788984115187.
- ČCHÖN, Si-gwõn, 1965. Kjõngbuk čibangüi pangõn kuhwök (Rozdělení regionálních dialektů v provincii Severní Kjõngsang). *Õmunhak Tonggwõn* [online]. (13), 1-12 [cit. 2017-04-29].
- ČCHÖN, Si-gwõn, 1982. Ulčín pangõnüi kjõge tähajõ (O pádech v uldžinském dialektu). *Kugõkjojukjõngu*. 14, 1-14.
- CHU, Mi a Hye KWAK, 2008. *Using Korean: a guide to contemporary usage*. New York: Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-66788-3.
- ČO, Hjõn-džun, 2009. *Kjõngbuk pangõnüi kjõkčosa jõngu (Studie o pádových partikulích v dialektu provincie Severní Kjongsang)*. Tägu. Diplomová práce. Tägu katcholik tähakkjo.
- ČÖ, Mjõng-ok, 1980. Kjõngbuk Tonghäan pangõn jõngu (Studie o dialektu oblasti Tonghäan provincie Severní Kjongsang). *Mindžok munhwa jõngučchongsõ*. 4, 0-230.
- ČÖNG, Čchõl, 1997. Tongnam čijokõüi haü pangõnkuhwök jõngu (Studie o dialektu z jihovýchodního regionu). *Õmullončchong* [online]. 31(31), 145-250 [cit. 2017-04-29]. ISSN 1225-3928.
- Google Maps [online]. 2018 [cit. 2018-06-07]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps>
- HONG, Mi-džü, 2016. Nonjõnčchünggwa čchõngnjõnčchüngüi pangõn čchaiüi tähan jõngu (Studie o rozdílu dialektu u starší generace a mladé generace). *Jõngnamhak*. 31, 327-349.
- HWANG, Kuk-džõng, 2012. Hjõndä kugõüi pchilsudžök ‚-ro‘ nonhangüi sirhjõn wõnin (Příčina realizace nezbytného ‚-ro‘ v současné korejštině). *Kugõhak*. 63, 341-36.
- I, Pang-gju, 1986. *Kjõngbukpangõn kjõkčosaüi hjõngtchäwa kinüng (Tvar a funkce pádových partikulí v dialektu provincie Severní Kjõngsang)*. Jižní Korea. Disertační práce. Kjõngbukdähakkjo kjojuk tähakwõn.
- I, Čin-ün, 2008. *Čosa ‚ro‘üi munppõphwa (Gramatikalizace partikule ‚ro‘)*. Čindžu. Diplomová práce. Kjõngsang tähakkjo tähakwõn.

- I, Ki-gap, 2003. *Kugŏ pangŏn munppŏp (Gramatika korejských dialektů)*. 1. Sŏul: Tchähaksa. ISBN 9788976268181.
- I, Hüi-dža a Čong-hüi I, 2010c. *Hangugŏ haksŭp čŏnmungajong ŏmi, čosa sadžŏn (Slovník koncovek ukončeného přísudku a partikulí zaměřený na procvičení koreštiny)*. Sŏul: Hanguk Munhwasa. ISBN 978-895-7268-148.
- IM, Čong-min, 2008. *Kjŏngnam minjoe panjŏngdŏn Kjŏngnam pangŏn (Dialekt provincie Jižní Kjŏngsang odražený v lidových písních této oblasti)*. Čchangwŏn. Diplomová práce. Čchangwŏntähakkjo ilbantähakwŏn.
- IM, Ho-bin, Kjŏng-pchjo HONG a Suk-in ČANG, 2003. *Korean grammar for international learners*. 4. Seoul, Korea: Yonsei University Press. ISBN 89-714-1553-3.
- I, Sam-hjŏng, b.r. Pangŏnüi ihä (Porozumění dialektům). In: *Čihaksa* [online]. Čihaksa [cit. 2018-05-13]. Dostupné z:
[http://viewpds.jihak.co.kr/tsoldb/%EA%B5%90%EA%B3%BC%EC%84%9C%EB%B3%84/%EA%B3%A0_%EB%8F%85%EC%84%9C%EC%99%80%20%EB%AC%B8%EB%B2%95%E2%85%A1\(%EC%9D%B4%EC%82%BC%ED%98%95\)/1-2/%EC%A7%80%ED%95%99_%EB%8F%85%EC%84%9C%EC%99%80%20%EB%AC%B8%EB%B2%95_%EA%B3%A0_%E2%85%A1_%EC%9D%B4_1_2_%EC%A0%95%ED%99%95%ED%95%9C%20%EB%B0%9C%EC%9D%8C\(%EB%B0%A9%EC%96%B8%EC%9D%98%20%EC%9D%B4%ED%95%B4\)_%EA%B5%90%EA%B3%BC%EC%84%9C%20%EB%B3%B8%EB%AC%B8.pdf](http://viewpds.jihak.co.kr/tsoldb/%EA%B5%90%EA%B3%BC%EC%84%9C%EB%B3%84/%EA%B3%A0_%EB%8F%85%EC%84%9C%EC%99%80%20%EB%AC%B8%EB%B2%95%E2%85%A1(%EC%9D%B4%EC%82%BC%ED%98%95)/1-2/%EC%A7%80%ED%95%99_%EB%8F%85%EC%84%9C%EC%99%80%20%EB%AC%B8%EB%B2%95_%EA%B3%A0_%E2%85%A1_%EC%9D%B4_1_2_%EC%A0%95%ED%99%95%ED%95%9C%20%EB%B0%9C%EC%9D%8C(%EB%B0%A9%EC%96%B8%EC%9D%98%20%EC%9D%B4%ED%95%B4)_%EA%B5%90%EA%B3%BC%EC%84%9C%20%EB%B3%B8%EB%AC%B8.pdf)
- I, Sang-gju, 1983a. *Kjŏngbuk čijŏkŏüi čukjŏkčosa '-iga' (Nominativní partikule „-iga“ oblasti provincie Severní Kjŏngsang)*. *Ŏmullončchong*. **17**, 125-143.
- I, Sang-gju, 1990. *Kjŏngbuk pangŏnüi kjŏkŏmi hjŏngtchäkusŏngwa kinŏng (Skladba tvarů a funkce pádových partikulí v dialektu provincie Severní Kjŏngsang)*. *Ŏmullončchong*. **24**, 105-123.
- I, Sang-gju, 1999. *Kjŏngbuk pangŏn munppŏp jŏngu (Studie gramatiky v dialektu provincie Severní Kjŏngsang)*. Sŏul: Pagidžŏng. ISBN 89-787-8280-9.
- I, Sang-hwan, 1998. *Tongnam pangŏn (Dialekt jihovýchodního regionu)*. *Sä kugŏ sänghwal*. **8**(4), 111-132.
- I, Ŭn-džu, 2012. *Sosŏl Tchodži soġe natchanan pangŏnüi sŏngkjŏk (Charakter dialektu v románu „Země“)*. Kjŏngsangnamdo. Diplomová práce. Kjŏngnam tähakkjo tähakwŏn.

Jenmal (Stará korejščina): *Neibŏ kugŏsadžŏn* [online], b.r. Korea [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://krdic.naver.com/list.nhn?kind=old>

KIM, Pong-guk, 2011a. Pusan čijŏkŏwa ŏnŏ munhwa (Pusanská varieta korejštiny a jazyková kultura). *Sŏkttangnončchong*. **50**, 129-155. ISSN 1738-6578.

KIM, Čŏng-dä, 1992. Sugengongnangdžwadžŏn panjŏngdŏn Kjŏngsangdo pangŏn munppŏpdžŏk josoe tähajŏ (O gramatických elementech dialektu provincie Kjŏngsang odražených v Sugengongnangdžwadžŏnu). *Karamunhwa*. **9**, 77-111.

KIM, Čŏng-dä, 2006b. Kjŏngnam čijŏkŏ čosa pogosŏ (Zpráva z výzkumu jazykové variety v provincii Jižní Kjŏngsang). *Kungnipkogŏwŏn*. 1-281.

KIM, Čŏng-dä, 2009a. Kusul palhwaui panjŏngdŏnün pangŏn munppŏp joso (Gramatické elementy dialektu, které se odrážejí v ústní promluvě). *Urimaljŏngu*. **25**, 5-39.

KIM, Čŏng-dä, 2009c. *Kjŏngnam čijŏkŏ čosa pogosŏ (Zpráva z výzkumu jazykové variety v provincii Jižní Kjŏngsang)*. Sŏul: Kungnipkukŏwŏn. ISBN 11-1371028-000138-14.

KIM, Čŏng-dä, 2012b. *Kjŏngnam čijŏkŏ čŏnsa pogosŏ (Zpráva z výzkumu jazykové variety v provincii Jižní Kjŏngsang)*. Sŏul: Kungnipkukŏwŏn. ISBN 11-1371028-000387-01.

KIM, Čŏng-dä, 2013b. *Kjŏngnam čijŏkŏ čŏnsa pogosŏ (Zpráva z výzkumu jazykové variety v provincii Jižní Kjŏngsang)*. Sŏul: Kungnipkukŏwŏn.

KIM, Han-bjŏl, 2017. Kugŏsa čarjorosŏui 『Njŏdžačchohak』 jŏngu (Studie „Njŏdžačchohak“ jakožto reference historie korejského jazyka). *Urimalgŏl*. **73**, 1-73.

KIM, Mjŏng-džu a Tŏk-ho KIM, 2012a. Kjŏngbuk Sŏngdžu čijŏkŏi ŏnŏ čchuie tähan jŏngu (Studie o vývoji jazykové variety oblasti Sŏngdžu v provincii Severní Kjŏngsang). *Mindžokmunhwanončchong*. **21**(69), 79-121.

KIM, Mu-sik, 2006c. Kjŏngbuk čijŏkŏ čosa pogosŏ (Zpráva z výzkumu jazykové variety v provincii Severní Kjŏngsang). *Kungnipkukŏwŏn*. 1-273.

KIM, Mu-sik, 2009b. *Kjŏngbuk čijŏkŏ čosa pogosŏ (Zpráva z výzkumu jazykové variety v provincii Severní Kjŏngsang)*. Sŏul. Kungnipkukŏwŏn. ISBN 11-1371028-000137-14.

KIM, Mu-sik, 2009f. Čijŏkŏ čarjo 07 (Materiál jazykové variety korejštiny). In: *Kungnipkugŏwŏn* [online]. [cit. 2018-03-09]. Dostupné z:

http://www.korean.go.kr/front/page/pageView.do;front=B6340E702BB11EF9F771EE78ED66D61C?page_id=P000059&mn_id=54

KIM, Mu-sik, 2012c. *Kjōngbuk čijōkō čōnsa pogosō (Zpráva z výzkumu jazykové variety v provincii Severní Kjōngsang)*. Sōul: Kungnipkukōwōn. ISBN 11-1371028-000386-01.

KIM, Mu-sik, 2013a. *Kjōngbuk čijōkō čōnsa pogosō (Zpráva z výzkumu jazykové variety v provincii Severní Kjōngsang)* [online]. Sōul: Kungnipkukōwon [cit. 2018-03-07]. ISBN 11-1371028-000459-01.

KIM, Tchä-jōp, 1998. Ullūngdo čijōkūi pangōne tāhan siltchä čosa (Výzkum o dialektu oblasti ostrova Ullūng). *Urimalkūl*. (16), 17-74.

KIM, Tchä-jōp, 1999. Jōngnam pangōnūi hjōngtchädžōk tchūksōnggwa kū palttal (Morfologická specifika dialektu jihovýchodního regionu a jejich vývoj). *Urimalkūl*. (17), 1-63.

KIM, Tchä-jōp, 2001. Čukjōk čosa '-iga'e tāhajō (O nominativní partikuli „-iga“). *Urimalkūl*. **21**, 1-24.

KIM, Tchä-jōp, 2006a. Kim Tong-ni sosōre natchananūn Kjōngbuk pangōn (Dialekt provincie Severní Kjōngsang objevující se v románech Kim Tong-niho). *Urimalkūl*. **38**, 1-20.

KIM, Tchä-jōp, 2010a. Ildžekangdžōmgi Kjōngbuk pangōnūi munppōp (Gramatika dialektu provincie Severní Kjōngsang za doby japonské okupace). *Urimalkūl*. (50), 1-21.

Kjōkčosa (Pádové partikule), b.r. In: Neibō cisikpākkwa [online]. Korea [cit. 2018-03-10]. Dostupné z:

<http://terms.naver.com/entry.nhn?docId=1059368&cid=40942&categoryId=32978>

Kugō ōhū jōksa (Historie lexika korejštiny), b.r. *Kungnipkugōwōn* [online]. Sōul [cit. 2018-04-14]. Dostupné z:

http://www.korean.go.kr/front/wordLocal/wordHistoryList.do?mn_id=116

Kugō sadžōn (Korejský výkladový slovník)[online], b.r. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://krdic.naver.com/>

NA, Čchan, 2009. *Čungse kugō munppōpūi ihā (Porozumění gramaticy středověké korejštiny)*. Kādžōngpchan. Sōul: Kjohak Jōngusa. ISBN 89-354-0450-0.

NA, Čin-sök, 1977. Kjõngnam pangõn 1 (Dialekt provincie Jižní Kjõngsang 1). *HAN-GEUL*. 2(159), 17-65.

NAM, Ki-sim a Jõng-gũn KO, 1993. *Pchjodžun kugõ munppõmnon (Normativní gramatika korejštiny)*. 2. Sõul: Tchap Čchulpchansa. ISBN 8934200162.

PÄK, Tu-hjõn, 1998. Jõngnam munhõnũi panjõngdõn pangõn õhũ jõngu (Lexikum dialektu odražen v písennostech jichovýchodního regionu). *Kugõhak*. 32, 217-245.

PAK, Či-su a Tõk-ho KIM, 2015. Kjõngbuk Sangdžũ čijõküi õnõbjõnhwa kwandžõnge tãhan jõngu (Studie o procesu změn jazyka oblasti Sangdžũ v provincii Severní Kjõngsang). *Hanmindžokõmunhak*. 69(4), 317-357.

PAK, Ki-dõk, 2001. Hangugõ podžosa sajongũi čõndže (Premisa užívání pomocných partikulí korejštiny). *Õnõwa õnõhak*. (26), 119-135. ISSN 1225-4967.

PAK, Ki-dõk, 2003. *Hangugõ kjojukũl wihan hangugõ munppõmnon (Gramatika korejškého jazyka pro výuku korejštiny)*. 1. Sõul: Hanguk Munhwasa. ISBN 895726017X.

PAK, Kũn-bã, 2006. *Čchangwõn čijõkõwa Kosõng čijõkõũi tãbi jõngu (Komparativní studie jazykových variet užívaných v Čchangwõnu vs. v Kosõngu)*. Kjõngsangnamdo. Diplomová práce. Kjõngnam tãhakkjo tãhakwõn.

Pchjodžunõ sadžõng wõnčchik (Pravidla ustanovení standardní korejštiny). Kungnipkugõwõn [online]. [cit. 2018-07-02]. Dostupné z: http://www.korean.go.kr/front/page/pageView.do?page_id=P000085&mn_id=94

Podžosa (Pomocné partikule), 1998. *Neibõ čisik pãkkwa* [online]. Korea: Hanguk sadžõn jõngusa [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://terms.naver.com/entry.nhn?docId=695643&cid=41708&categoryId=41711>

PUCEK, Vladimír, 2005. *Gramatika korejškého jazyka*. Vyd. 1. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-1004-3.

RJU, Sõng-gi, 2014. Pchjodžunõ kansõp mit pangõne tãhan õisikũro inhan Kjõngnam Hamjang pangõn munppõp hjõntchãũi pjõnhwa jõngu (Studie interference standardní korejštiny a změn gramatických tvarũ dialektu Hamjangu v provincii Jižní Kjõngsang způsobených vnímáním dialektu). *Pãdalmalhakhõ*. 55, 55-92.

RJU, Sõng-gi, 2016. Kjõngnam Hadong pangõnũi munppõp hjõngtchãwa sedã mit õisik pjõnhwae ttarũn munppõp hjõngtchã sajong pjõnhwa jõngu (Studie gramatických tvarũ

dialektu Hadongu v provincii Jižní Kjöngsang a změny užívání gramatických tvarů v závislosti na generaci a změně vnímání dialektu). *Kukččeönömunhak*. (33), 1-37.

Sö, Čä-guk, Sun-söng HONG a Im-sik ČCHÖ, 1991. Ongčchön čijököüi jöngu (Studie jazykové variety Ongčchönu). *Hangkukhaknondžip*. **18**, 83-175.

Sö, Ču-jöl, 1981. Čönnam Kjöngnam pangönüi tūngö čidä jöngu (Studie izoglosy dialektů provincií Jižní Čölla a Jižní Kjöngsang). Söul. Diplomová práce. Mjöngdži tähakkjo tähakkwön.

Пřílohy

	Nominativu	Akuzativu	Genitivu	Dativu	Lokativu	Instrumentálu	Vokativu	Spojovacího pádu
Pádové partikule	-이/가	-얼/럴	-에	-게 -기 -기에	-이서 -아서 -우서 -어서	-(으)러 -르 -이로	-애이	-카 -캉
	-이가	-으를	-이	-하데 -한데 -한투 -한트 -한때 -헌테	-에서로 -에서러 -에스러 -이서러 -서러	-을 -(으)르로	-요	-허고
	-서 -어서 -서러 -에서러 -에스러	-(으)르 -(으)로 -(으)러	-으 -어 -우 -오	-자데 -잔데 -갈에 -절에	-이 -아 -우 -오 -어	-(로)가 -(로)까 -(로)가아		
	-서러 -더러 -드러	-오	-그/거	-인데 -인데 -있는데	-게	-예		
		-이가	-스	-떠러 -뚜로 -터러 -떠로 -트리 -두로	-으 -르			
		-이		-손에				
		-이를		-로 -르로 -을 -르				
	Pomocné partikule	-카마	-마중 -매중 -마등 -매등	-꺼짐 -꺼즘 -꺼점 -꺼징 -꺼장				

